

Rynek pracy powiatu jarosławskiego w 2021 roku

Spis treści:

1 Charakterystyka powiatu jarosławskiego	3
2 Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie	8
2.1 Osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP Jarosław	11
2.2 Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku	16
2.3 Struktura osób bezrobotnych.....	18
2.3.1 Osoby bezrobotne, podział ze względu na wiek	18
2.3.2 Osoby bezrobotne, podział ze względu na staż pracy	20
2.3.3 Osoby bezrobotne, podział ze względu na wykształcenie	21
2.3.4 Osoby bezrobotne, podział ze względu na czas pozostawania bez pracy	22
2.4 Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy	23
2.4.1 Bezrobotni do 30 roku życia	27
2.4.2 Bezrobotni długotrwale.....	32
2.4.3 Bezrobotni powyżej 50 roku życia	39
2.4.4 Bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej	44
2.4.5 Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	49
2.4.6 Bezrobotni niepełnosprawni	55
2.5 Osoby wyłączone z ewidencji osób bezrobotnych	60
2.6 Poszukujący pracy w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy.....	64
3 Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej (oferty pracy).....	65
3.1 Zawody deficytowe, nadwyżkowe i zrównoważone w powiecie jarosławskim	71
4 Działalność Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych.....	73
5 Wsparcie lokalnego rynku pracy w ramach tzw. „Tarczy Antykryzysowej”	77
6 Podsumowanie	79

1 Charakterystyka powiatu jarosławskiego

Powiat jarosławski położony jest w południowo-wschodniej Polsce, w województwie podkarpackim. Wschodnia granica powiatu pokrywa się na długości około 7 km z granicą polsko-ukraińską, na tym odcinku znajduje się drogowe przejście graniczne Korczowa-Krakowiec. Przez powiat jarosławski przebiega autostrada A4 łącząca dwie granice – z Niemcami i Ukrainą. W sąsiedztwie powiatu jarosławskiego znajdują się: powiat przeworski, powiat przemyski ziemski i powiat lubaczowski. **Obszar powiatu obejmuje 1029 km² i stanowi 5,7% powierzchni województwa podkarpackiego (17846 km²) oraz 0,3% powierzchni Polski (312705 km²).** Terytorialnie powiat jarosławski podzielony jest na 11 jednostek, w tym dwie gminy miejskie: Jarosław i Radymno, jedną gminę miejsko-wiejską Pruchnik oraz osiem gmin wiejskich: Chłopice, Jarosław, Laszki, Pawłosiów, Radymno, Rokietnica, Roźwienica i Wiązownica.

Dane dotyczące ludności w powiecie jarosławskim, podobnie jak prognozy dla Polski nie są zbyt optymistyczne, niestety kryzys demograficzny pogłębiła panująca w ostatnich latach epidemia Covid-19. **W województwie podkarpackim i powiecie jarosławskim sytuacja demograficzna również uległa pogorszeniu, w skali całego kraju nie jest ona jednak najtrudniejsza.** Przytłaczające dla regionu podkarpackiego są jednak prognozy Głównego Urzędu Statystycznego, który na podstawie gromadzonych danych statystycznych dotyczących liczby urodzeń, liczby zgonów, długości trwania życia, zawierania i rozpadu małżeństw oraz migracji, przewiduje, że w ciągu najbliższego ćwierćwiecza proces starzenia się społeczeństwa najbardziej dotknie właśnie województwo podkarpackie.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) na koniec grudnia 2020 r. (brak danych na koniec 2021 r.) **powiat zamieszkiwało 119727 osób, tj. o 520 osób mniej niż na koniec 2019 r.** (120247 osób). Liczba mieszkańców powiatu jarosławskiego od 2010 roku maleje i wg prognoz GUS taka sytuacja będzie się utrzymywać w kolejnych latach. Z danych prognostycznych wynika, że w 2025 roku liczba ludności powiatu będzie wynosić 118198 osób, a w 2030 roku tylko 115757 osób.

Przez wiele lat w powiecie jarosławskim dominował dodatni przyrost naturalny. W okresie od 2006 do 2015 roku oraz w roku 2018 na terenie powiatu jarosławskiego odnotowano więcej urodzeń niż zgonów. Ubytek naturalny (ujemny przyrost naturalny) na terenie powiatu jarosławskiego notowany był dotychczas w 2005, 2016, 2017, 2019 oraz 2020 roku. **Wskaźnik przyrostu naturalnego dla powiatu jarosławskiego w 2020 roku był na poziomie -2,70, dla porównania wskaźnik na koniec 2019 roku wyniósł -0,3.** Tak niekorzystny przyrost naturalny to przede wszystkim efekt znacznego wzrostu liczby zgonów w 2020 roku, w porównaniu do lat poprzednich. Niewątpliwie, na tę niekorzystną wartość wskaźnika wpływ miała panująca pandemia Covid-19.

W 2020 roku przyrost naturalny był ujemny zarówno na obszarach miejskich, jak i wiejskich powiatu jarosławskiego. Ubytek naturalny na obszarach miejskich utrzymuje się już od 2014 roku, natomiast sytuacja ujemnego przyrostu naturalnego na obszarach wiejskich powiatu jarosławskiego została odnotowana w 2020 roku po raz pierwszy od ostatnich 7 lat.

W powiecie jarosławskim do zmian w strukturze demograficznej ludności przyczyniają się:

- ✓ postępujący proces starzenia się społeczeństwa – zwiększa się odsetek osób starszych (powyżej 65 r. ż.), a maleje odsetek dzieci (0-14 lat),
- ✓ niski wskaźnik przyrostu naturalnego,
- ✓ wysoki wskaźnik umieralności,
- ✓ migracje – wewnętrzne i zagraniczne.

Starzenie się mieszkańców powiatu jarosławskiego jest szczególnie widoczne w sferze aktywności zawodowej, tj. w podziale wg wieku przedprodukcyjnego, produkcyjnego i poprodukcyjnego. **Na przestrzeni lat 2010-2020 procentowy udział osób w wieku przedprodukcyjnym (do 17 lat) w ogóle mieszkańców powiatu zmniejszył się o 2.7 punktu procentowego**, z 20,6% do 17,9%. Analogicznie sytuacja wygląda **w grupie osób w wieku produkcyjnym (18-59 lat kobiety, 18-64 lat mężczyźni)**, w której na przestrzeni lat 2010-2020 **nastąpił spadek o 2.5 punktu procentowego**, z 63,8% do 61,3%. **Wzrost o 5.1 punktu procentowego**, z 15,7% na 20,8% **nastąpił natomiast w latach 2010-2020 w grupie osób w wieku poprodukcyjnym** (powyżej 60 lat kobiety, powyżej 65 lat mężczyźni). Powyższe dane potwierdzają zmiany zachodzące w strukturze demograficznej powiatu jarosławskiego w kierunku starzenia się jego mieszkańców. Ludność powiatu jarosławskiego wg aktywności zawodowej w okresie 2010-2020 oraz prognozy na lata 2025 i 2030 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1 Struktura mieszkańców powiatu jarosławskiego w latach 2010-2020, prognoza na lata 2025, 2030

Rok		Liczba mieszkańców powiatu jarosławskiego	% udział osób w wieku przedprodukcyjnym	% udział osób w wieku produkcyjnym	% udział osób w wieku poprodukcyjnym
2010	Ogółem	122 894	20,6%	63,8%	15,7%
	Kobiety	63 055	19,6%	59,3%	21,1%
2011	Ogółem	122 677	20,1%	63,8%	16,0%
	Kobiety	62 933	19,2%	59,2%	21,6%
2012	Ogółem	122 414	19,7%	63,8%	16,5%
	Kobiety	62 750	18,8%	59,0%	22,3%
2013	Ogółem	122 130	19,3%	63,6%	17,0%
	Kobiety	62 588	18,5%	58,6%	22,9%
2014	Ogółem	121 795	19,0%	63,4%	17,6%
	Kobiety	62 383	18,1%	58,3%	23,6%
2015	Ogółem	121 508	18,7%	63,2%	18,1%
	Kobiety	62 243	17,9%	57,9%	24,2%
2016	Ogółem	121 299	18,4%	62,9%	18,7%
	Kobiety	62 061	17,6%	57,5%	24,9%
2017	Ogółem	120 980	18,1%	62,7%	19,2%
	Kobiety	61 883	17,4%	57,1%	25,5%
2018	Ogółem	120 714	18,0%	62,3%	19,7%
	Kobiety	61 769	17,4%	56,7%	25,9%
2019	Ogółem	120 247	17,9%	61,7%	20,4%
	Kobiety	61 569	17,3%	56,1%	26,6%
2020	Ogółem	119 727	17,9%	61,3%	20,8%
	Kobiety	61 314	17,2%	55,6%	27,1%
2025*	Ogółem	118 198	16,8%	62,5%	20,7%
	Kobiety	60 383	15,9%	58,0%	26,1%
2030*	Ogółem	115 757	15,6%	62,2%	22,3%
	Kobiety	59 133	14,7%	58,5%	26,8%

*Prognozy ludności wg płci i funkcjonalnych grup wieku (opracowanie na bazie NSP 2011) – GUS, Bank Danych Lokalnych
Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, Ludność, Stan ludności, Ludność w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym wg płci oraz Ludność, Prognozy, Prognozy ludności wg płci i funkcjonalnych grup wieku (opracowane na bazie NSP 2011), stan na 17.03.2022

Na koniec grudnia 2020 roku, 73700 osób, tj. o 50 osób mniej niż na koniec 2019 roku (73750), mieszkało na obszarach wiejskich powiatu jarosławskiego. **Udział mieszkańców gmin wiejskich w ludności powiatu na koniec 2020 roku wyniósł 61,6% i był wyższy o 0.3 punktu procentowego w porównaniu do 2019 roku.** Na terenach miejskich powiatu jarosławskiego na koniec 2020 roku mieszkało 46027 osób, tj. o 470 mniej

niż na koniec 2019 roku (46497). **Mieszkańcy obszarów miejskich powiatu jarosławskiego stanowili na koniec 2020 roku 38,7% ogółu ludności powiatu, tj. o 0.3 punktu procentowego mniej niż na koniec 2019 roku.** Powyższe dane wskazują, że ludność powiatu jarosławskiego skondensowana jest głównie na obszarach wiejskich.

Powiat jarosławski to powiat rolniczo-przemysłowy, z przemysłem skoncentrowanym w Jarosławiu (45,7% wszystkich podmiotów zarejestrowanych w powiecie ma siedzibę w Jarosławiu). **Na koniec grudnia 2021 roku do rejestru REGON wpisane były 9933 podmioty gospodarcze z terenu powiatu jarosławskiego, co stanowi 5,1% wszystkich firm zarejestrowanych w województwie podkarpackim (196532) i 0,2% wszystkich firm zarejestrowanych w Polsce (4836214).** Liczba podmiotów gospodarczych z siedzibą na terenie powiatu jarosławskiego na koniec 2021 roku była wyższa o 335 w porównaniu do grudnia 2020 roku (9598). Tendencja wzrostowa liczby podmiotów gospodarczych w powiecie jarosławskim (wg wpisów do REGON) utrzymuje się od 2011 roku i pomimo pandemii Covid-19 nie uległa odwróceniu. Jednak należy zwrócić uwagę, że **na koniec 2021 roku 1248 podmiotów z siedzibą na obszarze powiatu jarosławskiego miało zawieszoną działalność gospodarczą w rejestrze REGON** (na koniec 2020 roku zawieszoną działalność miało 1170 podmiotów).

W gospodarce powiatu dominuje sektor prywatny (9559 podmiotów). **Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w powiecie jarosławskim w grudniu 2021 roku wyniosła 7296,** tj. o 238 więcej niż w analogicznym okresie roku 2020 (7058). Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą stanowiły w grudniu 2021 roku 73,5% ogółu zarejestrowanych w powiecie podmiotów gospodarczych (9933). **1204 osoby fizyczne na koniec grudnia 2021 roku zawiesiło w rejestrze REGON prowadzenie działalności gospodarczej** (na koniec 2020 roku zawieszoną działalność miało 1130 osób fizycznych).

Łącznie w 2021 roku zarejestrowano na terenie powiatu 795 podmiotów, tj. o 84 więcej niż w roku 2020 (711), natomiast wyrejestrowano 407 podmiotów gospodarczych, tj. o 124 więcej niż w roku 2020 (283).

Na koniec grudnia 2021 roku, tak jak rok wcześniej, najwięcej podmiotów na terenie powiatu działało w sektorach: handel (2527), budownictwo (1785), przetwórstwo przemysłowe (824) i usługi (795).

Największy wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej w powiecie jarosławskim na koniec 2021 roku w porównaniu do roku poprzedniego zanotowano w sektorach: „budownictwo” – przybyło 120 podmiotów; „pozostała działalność usługowa” – przybyło 46 podmiotów, „przetwórstwo przemysłowe” – przybyły 34 podmioty; „działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” – przybyło 29 podmiotów; „działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca” – przybyło 25 podmiotów.

Spadek ilości podmiotów gospodarczych na koniec 2021 roku w porównaniu do roku poprzedniego zanotowano w powiecie tylko w sekcjach: „handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle” – ubyło 15 podmiotów; „działalność finansowa i ubezpieczeniowa” – ubyło 6 podmiotów, „dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” – ubył 1 podmiot, „administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne” – ubył 1 podmiot.

Pod względem wielkości, na terenie powiatu jarosławskiego na koniec 2021 roku funkcjonowało: 9531 mikroprzedsiębiorstw (do 9 pracowników), co stanowi 96% ogółu zarejestrowanych podmiotów (9933), 332 małych przedsiębiorstw (od 10 do 49 pracowników), co stanowi 3,3% ogółu zarejestrowanych podmiotów (9933), 63 średnich przedsiębiorstw (od 50 do 249 pracowników), co stanowi 0,6% ogółu zarejestrowanych

podmiotów (9933) **oraz 7 dużych przedsiębiorstw (powyżej 250 pracowników)**, co stanowi zaledwie 0,1% ogółu zarejestrowanych podmiotów (9933).

Pandemia Covid-19 zweryfikowała działalność firm na terenie powiatu jarosławskiego. Rok 2021, to dla wielu firm rok kontynuacji zmagania ze skutkami pandemii Covid-19 i wprowadzanymi ograniczeniami. Poszerzanie oferty, przebranżowienie, zmiany profilu działalności, obranie nowych kierunków rozwoju, znalezienie nowych odbiorców, korzystanie ze wsparcia w ramach „Tarczy Antykryzysowej”, to tylko niektóre z działań podejmowanych przez przedsiębiorców starających się utrzymać swoje firmy na rynku oraz chronić miejsca pracy. Niestety, część firm w 2021 roku zniknęła z jarosławskiego rynku (407 firm zakończyło działalność), a część zawiesiła działalność, w oczekiwaniu na poprawę koniunktury.

Z obserwacji sytuacji na rynku pracy wynika, że najbardziej skutki pandemii odczuły te sektory lokalnej gospodarki, których działalność była czasowo ograniczona wprowadzonymi obostrzeniami, tj. gastronomia, hotelarstwo, rozrywka, transport, handel, fitness/sport, beauty (np. branża fryzjerska, kosmetyczna), branża fizjoterapeutyczna i kulturalna. Stosunkowo dobrze w pandemii poradziły sobie branże budowlana oraz IT.

Podmioty gospodarki narodowej w powiecie jarosławskim w latach 2020-2021 prezentuje Tabela 2.

Tabela 2 Podmioty gospodarki narodowej (bez osób fizycznych prowadzących wyłącznie indywidualne gospodarstwa rolne) według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) oraz województw, podregionów, powiatów i gmin (grudzień 2020, grudzień 2021)

SEKCJA PKD	grudzień 2020			grudzień 2021			2020/2021	2020/2021
	podmioty gospodarki narodowej*	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	% udział osób fizycznych prowadzących działalność w ogóle zarejestrowanych podmiotów	podmioty gospodarki narodowej*	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	% udział osób fizycznych prowadzących działalność w ogóle zarejestrowanych podmiotów	wzrost↑/ spadek↓ liczby podmiotów gospodarki narodowej	wzrost↑/ spadek↓ działalności gospodarczych osób fizycznych
A. ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	136	104	1,1%	142	107	1,1%	6↑	3↑
B. GÓRNICCTWO I WYDOBYWANIE	19	12	0,1%	21	13	0,1%	2↑	1↑
C. PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	790	641	6,7%	824	670	6,7%	34↑	29↑
D. WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ, GORĄCĄ WODĘ I POWIETRZE DO UKŁADÓW KLIMATYZACYJNYCH	32	1	0,0%	34	1	0,0%	2↑	0
E. DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ	20	10	0,1%	19	10	0,1%	-1↓	0
F. BUDOWNICTWO	1665	1502	15,6%	1785	1611	16,2%	120↑	109↑
G. HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	2542	1982	20,7%	2527	1962	19,8%	-15↓	-20↓
H. TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	643	550	5,7%	657	556	5,6%	14↑	6↑
I. DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	193	161	1,7%	212	179	1,8%	19↑	18↑
J. INFORMACJA I KOMUNIKACJA	211	187	1,9%	217	193	1,9%	6↑	6↑
K. DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	220	192	2,0%	214	183	1,8%	-6↓	-9↓
L. DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	301	49	0,5%	318	50	0,5%	17↑	1↑
M. DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	715	620	6,5%	744	641	6,5%	29↑	21↑
N. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	210	161	1,7%	235	181	1,8%	25↑	20↑
O. ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE	117	0	0,0%	116	0	0,0%	-1↓	0
P. EDUKACJA	327	123	1,3%	338	133	1,3%	11↑	10↑
Q. OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	452	384	4,0%	466	393	4,0%	14↑	9↑
R. DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	240	68	0,7%	254	77	0,8%	14↑	9↑
S. POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	749	311	3,2%	795	336	3,4%	46↑	25↑
T. GOSPODARSTWA DOMOWE ZATRUDNIAJĄCE PRACOWNIKÓW; GOSPODARSTWA DOMOWE PRODUKUJĄCE WYROBY I ŚWIADCZĄCE USŁUGI NA WŁASNE POTRZEBY	0	0	0,0%	0	0	0,0%	0	0
U. ORGANIZACJE I ZESPOŁY EKSTERYTORIALNE	0	0	0,0%	0	0	0,0%	0	0
SUMA*	9582*	7058	-	9918*	7296	-		
OGÓŁEM	9598	7058	73,5%	9933	7296	73,5%	335↑	238↑

Źródło: GUS, Miesięczna informacja o podmiotach gospodarki narodowej w rejestrze REGON, opracowanie własne

*różnica w sumowaniu kolumny a kolumną ogółem może wynikać ze zmiany przepisów prawnych od dnia 1 grudnia 2014 roku dotyczących zasilania rejestru REGON informacjami o podmiotach podlegających wpisowi do KRS (nie wszystkie informacje do rejestru REGON są wypełniane)

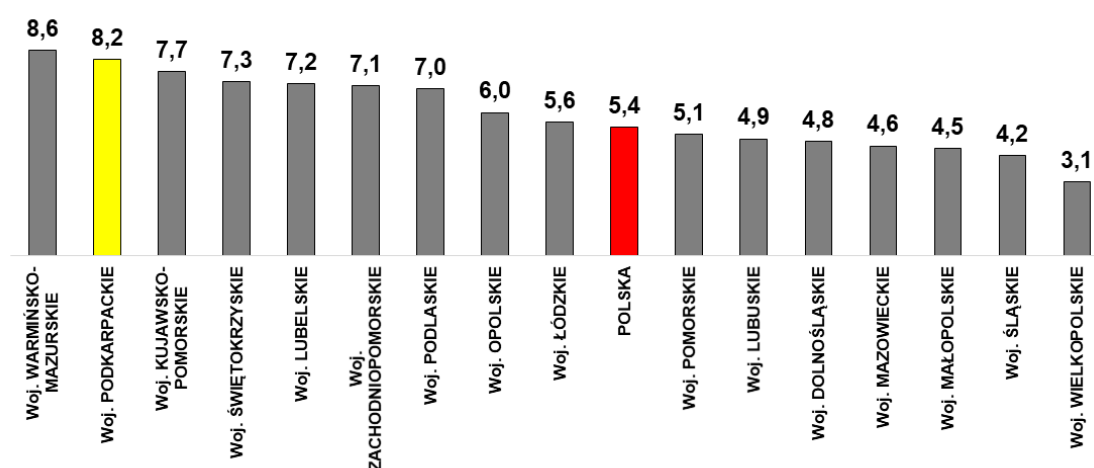
2 Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie

Stopa bezrobocia to jeden z głównych mierników pomocnych w ocenie wielkości zjawiska bezrobocia i kondycji rynku pracy. Wskaźnik publikowany jest dla kraju, województw, podregionów i powiatów przez Główny Urząd Statystyczny w ujęciu miesięcznym.

Nieuniknione jest stwierdzenie, że pandemia Covid-19 miała wpływ na rynek pracy. Silnie zaznaczony w ostatnich latach trend spadkowy stopy bezrobocia, został w 2020 roku zahamowany. Prognozy dotyczące rynku pracy, szczególnie te z początków pandemii, nie były zbyt optymistyczne, głównie ze względu na trudny do oszacowania czas trwania pandemii, stopień natężenia oraz nieprzewidywalne skutki rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2. Wskaźniki płynące z rynku pracy w 2021 roku nie potwierdziły pesymistycznych prognoz. Stopa bezrobocia, po wzroście zanotowanym w 2020 roku, ponownie zaczęła spadać, a gospodarka zaczęła się stabilizować. **W Polsce na koniec 2021 roku zanotowano bezrobocie na poziomie 5,4% (2020 – 6,3%).** W porównaniu do końca 2020 roku spadek stopy bezrobocia na koniec 2021 roku objął 98,2% powiatów, co świadczy o poprawie sytuacji gospodarczej na znacznym obszarze kraju.

Poziom bezrobocia w Polsce jest zróżnicowany, o czym świadczą wartości wskaźnika stopy bezrobocia ustalone dla województw i powiatów. **Na koniec 2021 roku najwyższą stopę bezrobocia – 8,6% zanotowało województwo warmińsko-mazurskie, najniższy wskaźnik – 3,1% osiągnęło województwo wielkopolskie.** W 7 województwach na koniec 2021 roku stopa bezrobocia była niższa od poziomu bezrobocia w kraju (5,4%), w 9 województwach odnotowano bezrobocie wyższe niż wskaźnik dla Polski. **Województwo podkarpackie na koniec 2021 roku zanotowało stopę bezrobocia na poziomie 8,2%, tym samym plasując się na 2. pozycji wśród 16 województw pod względem wysokości osiągniętego wskaźnika** (od wartości najwyższej do najniższej).

Wykres 1 Stopa bezrobocia (w %) w Polsce i województwach na koniec 2021 r.

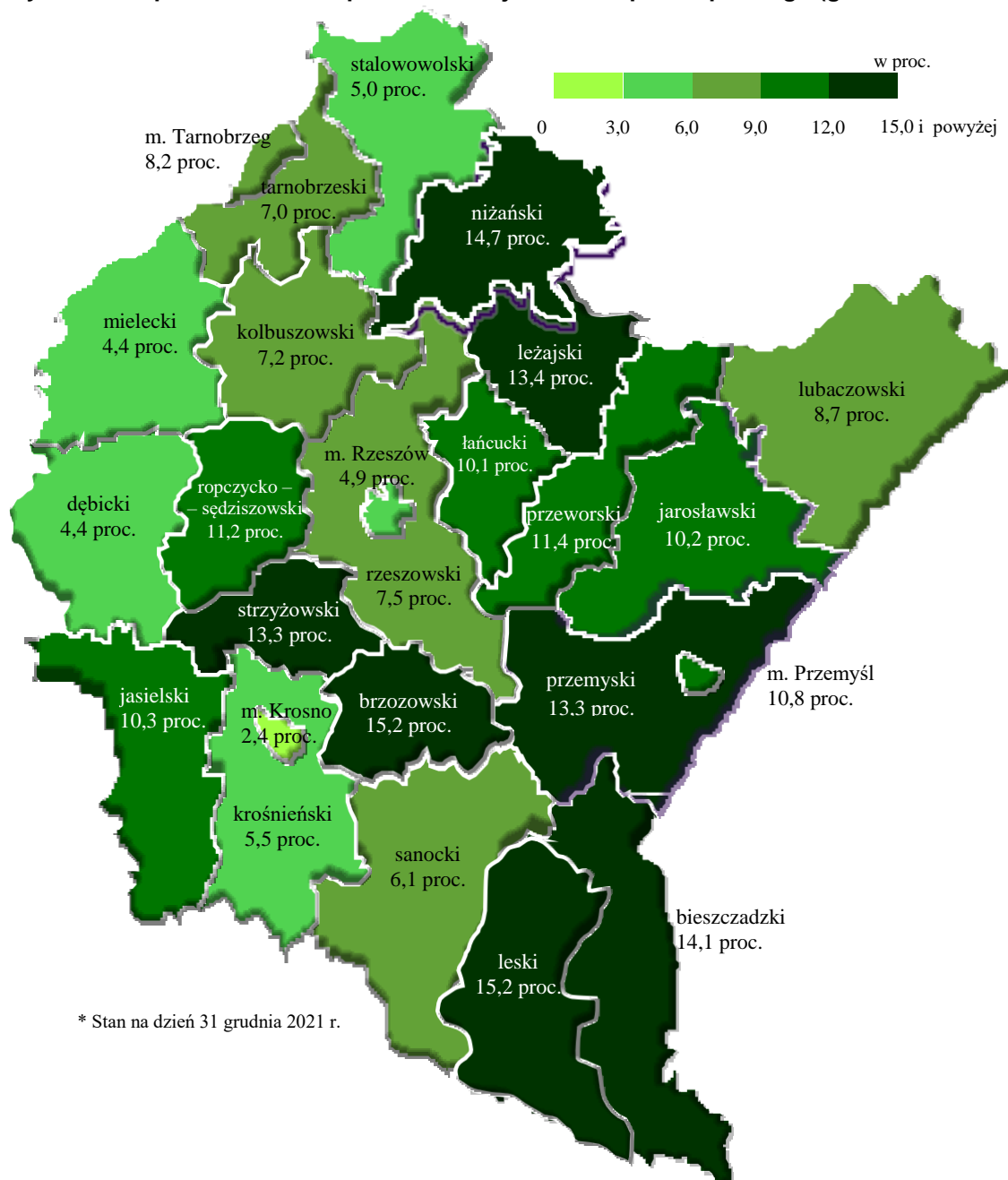
Źródło: GUS, Liczba bezrobotnych zarejestrowanych oraz stopa bezrobocia według województw, podregionów i powiatów. Stan w końcu grudnia 2021 roku.

Wśród powiatów najwyższy wskaźnik bezrobocia w Polsce – 22,3% zanotował na koniec 2021 roku powiat szydłowiecki (woj. mazowieckie), natomiast najniższy wskaźnik – 1,6% odnotowały powiaty: poznański, kępiński i m. Poznań. **Wśród 380 powiatów, dla których na koniec 2021 roku ustalona została stopa bezrobocia, 149 osiągnęło wartość wskaźnika na poziomie niższym od krajowego (5,4%), 2 powiaty osiągnęły**

stopę bezrobocia równą wskaźnikowi dla Polski (5,4%), natomiast 229 powiatów odnotowało stopę bezrobocia wyższą niż 5,4%. Powiat jarosławski na koniec 2021 roku zanotował bezrobocie na poziomie 10,2% i uplasował się na wysokiej, 73. pozycji (wśród 380 powiatów) pod względem wysokości stopy bezrobocia (od wartości najwyższej do najniższej).

W województwie podkarpackim dominuje zjawisko wysokiego bezrobocia. Na obszarze 20 z 25 powiatów na koniec 2021 roku stopa bezrobocia przekraczała wskaźnik dla kraju (5,4%), z czego w 10 powiatach nawet dwukrotnie. W 5 powiatach w województwie podkarpackim zanotowano stopę bezrobocia poniżej poziomu krajowego (5,4%). **Wśród 25 powiatów województwa podkarpackiego, powiat jarosławski ze stopą bezrobocia 10,2% uplasował się na 12. pozycji** (ranking od wartości stopy bezrobocia najwyższej do najniższej).

Wykres 2 Stopa bezrobocia w powiatach województwa podkarpackiego (grudzień 2021 r.)

* Stan na dzień 31 grudnia 2021 r.

Źródło: WUP Rzeszów, Sytuacja_ryнку_pracy_w_woj_podkarpackim_12_2021

Najwyższą wartość stopy bezrobocia w województwie podkarpackim na koniec 2021 roku odnotowano w powiatach: brzozowskim (15,2%), leskim (15,2%), niżańskim (14,7%), bieszczadzkim (14,1%), leżajskim (13,4%), przemyskim (13,3%), strzyżowskim (13,3%), przeworskim (11,4%), ropczycko-sędziszowskim (11,2%), m. Przemysł (10,8%), jasielskim (10,3%) oraz jarosławskim (10,2%). Najniższą wartość tego wskaźnika osiągnęły na koniec 2021 roku miasta na prawach powiatu: Krosno (2,4%) i Rzeszów (4,9%) oraz powiaty: mielecki (4,4%) i dębicki (4,4%). Pozostałe powiaty województwa podkarpackiego odnotowały stopę bezrobocia na poziomie pomiędzy 5,0%, a 10,1%.

W Polsce w okresie styczeń-grudzień 2021 roku stopa bezrobocia kształtowała się na poziomie od 5,4% (listopad, grudzień) do 6,6% (luty). **Wskaźnik stopy bezrobocia w Polsce na koniec roku 2021 – 5,4% był niższy o 0.9 punktu procentowego w porównaniu do końca 2020 roku (6,3%).**

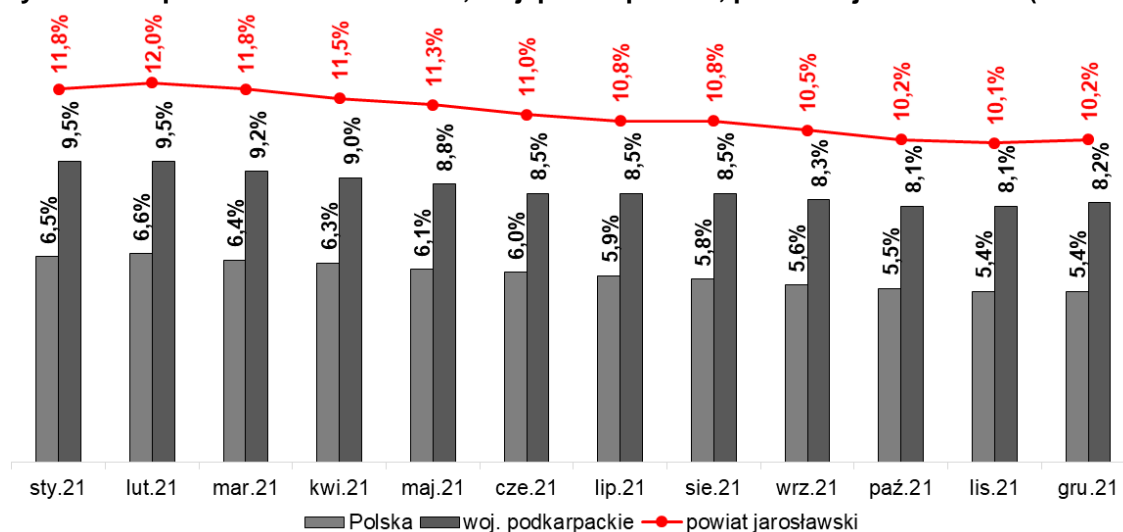
Na obszarze województwa podkarpackiego stopa bezrobocia w okresie styczeń-grudzień 2021 roku przyjmowała wartości od 8,1% (październik, listopad) do 9,5% (styczeń, luty). **Na koniec 2021 roku stopa bezrobocia w województwie podkarpackim wyniosła 8,2% i była niższa o 0.9 punktu procentowego w porównaniu do końca 2020 roku (9,1%).**

W powiecie jarosławskim wskaźnik stopy bezrobocia w okresie styczeń-grudzień 2021 roku przyjmował wartości od 10,1% (listopad) do 12,0% (luty). **Na koniec 2021 roku stopa bezrobocia w powiecie jarosławskim wyniosła 10,2% i była niższa o 1.2 punktu procentowego w porównaniu do końca 2020 roku (11,4%).**

W poszczególnych miesiącach 2020 roku wskaźnik bezrobocia ustalany dla powiatu jarosławskiego przewyższał stopę bezrobocia dla Polski średnio o 5 punktów procentowych, co świadczy o dużym nasileniu zjawiska bezrobocia na obszarze powiatu. **Na koniec 2021 roku stopa bezrobocia w powiecie jarosławskim wynosząca 10,2% była wyższa o 2 punkty procentowe od stopy bezrobocia w województwie podkarpackim (8,2%) i o 4.8 punktu procentowego od stopy bezrobocia w Polsce (5,4%).**

Kształtowanie się stopy bezrobocia w Polsce, województwie podkarpackim i powiecie jarosławskim w 2021 roku przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3 Stopa bezrobocia w Polsce, woj. podkarpackim, powiecie jarosławskim (2021 rok)

Źródło: GUS, Liczba bezrobotnych zarejestrowanych oraz stopa bezrobocia według województw, podregionów i powiatów.

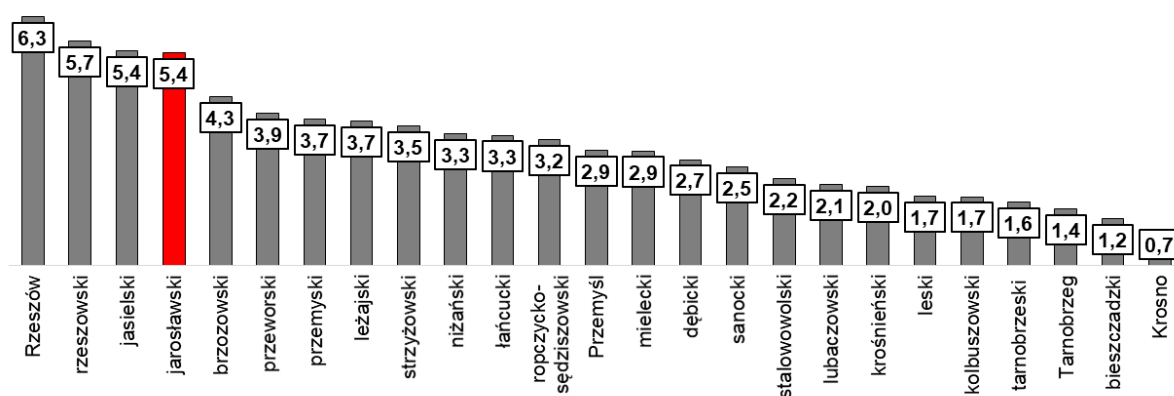
Zjawisko bezrobocia jest jednym z elementów rynku pracy, którego nasilenie charakteryzowała cykliczność. Przez lata, na każdym szczeblu, tj. kraju, województwa i powiatu stopa bezrobocia wzrastała w pierwszych (styczeń, luty) i ostatnich (listopad,

grudzień) miesiącach roku, natomiast w pozostałych miesiącach przyjmowała tendencję spadkową lub pozostawała bez zmian. Cykliczność ta została wyraźnie zachwiana w 2020 roku ze względu na kryzys gospodarczy związany z pandemią. Natomiast w 2021 roku w kształtowaniu stopy bezrobocia na szczeblu kraju, województwa i powiatu zaobserwowano zjawiska charakterystyczne dla czasów sprzed pandemii, tj. wzrost poziomu bezrobocia w pierwszych i ostatnich miesiącach roku oraz spadek w pozostałych miesiącach. Niewątpliwie wielkość stopy bezrobocia jest jednym ze wskaźników pokazujących kondycję gospodarczą, ekonomiczną i społeczną. Zatem opierając się na wskaźniku stopy bezrobocia można wnioskować, że sytuacja gospodarcza w 2021 roku zarówno w kraju, województwie podkarpackim, jak i powiecie jarosławskim uległa poprawie w porównaniu do roku 2020.

2.1 Osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP Jarosław

W województwie podkarpackim na koniec 2021 roku zarejestrowanych było 77291 osób bezrobotnych, w tym 5381 to osoby figurujące w ewidencji bezrobotnych Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu. Udział bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2021 roku w tut. Urzędzie, w ogóle bezrobotnych w województwie podkarpackim wyniósł 7% i w porównaniu do 2020 roku nie uległ zmianie. **Pod względem ilości zarejestrowanych na koniec 2021 roku osób bezrobotnych w województwie podkarpackim, powiat jarosławski uplasował się na czwartym miejscu.**

Wykres 4 Osoby bezrobotne w powiatach województwa podkarpackiego na koniec 2021 roku (w tys.)

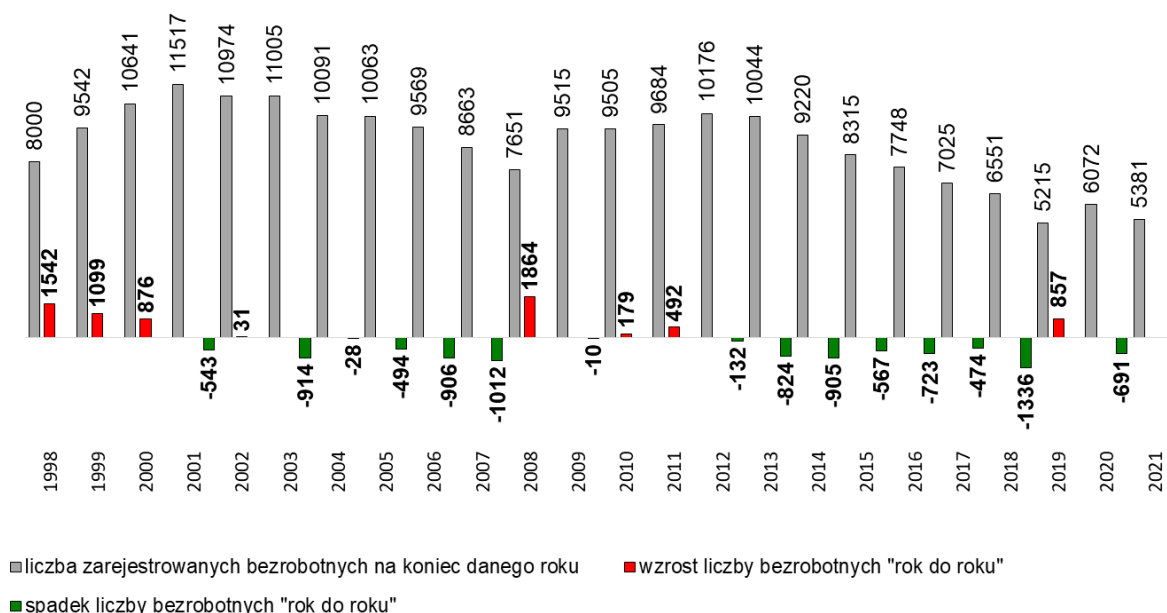
Źródło: GUS, Liczba bezrobotnych zarejestrowanych oraz stopa bezrobocia według województw, podregionów i powiatów.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu rejestrują się osoby bezrobotne z terenu miast Jarosław i Radymno, gminy miejsko-wiejskiej Pruchnik oraz gmin: Jarosław, Radymno, Chłopice, Laszki, Pawłosiów, Roźwienica, Rokietnica, Wiązownica.

Na koniec grudnia 2021 roku na terenie powiatu jarosławskiego zarejestrowanych było 5381 osób bezrobotnych, tj. o 691 osób mniej niż w grudniu 2020 roku (6072). Liczba kobiet w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu na koniec 2021 roku wyniosła 2887 i była niższa o 294 osoby względem 2020 roku (3181). Kobiety na koniec 2021 roku stanowiły 53,7% ogółu zarejestrowanych (5381), a ich udział w grupie osób bezrobotnych wzrósł o 1.3 punktu procentowego w porównaniu z końcem 2020 roku (52,4%).

W 2020 roku został odwrócony trend spadkowy w liczbie bezrobotnych, który utrzymywał się na obszarze powiatu od 2013 roku. W 2021 roku liczba bezrobotnych ponownie zmalała. Kształtowanie się liczby osób bezrobotnych w ujęciu wzrostowym i spadkowym w latach 1998-2021 przedstawiono na wykresie.

Wykres 5 Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w PUP Jarosław w latach 1998-2021 oraz wzrost/spadek liczby bezrobotnych w danym roku do roku poprzedniego

Źródło: GUS, Bank danych lokalnych, Rynek pracy, Bezrobocie rejestrowane, Bezrobotni zarejestrowani wg płci i typu

Większą liczbę bezrobotnych na koniec poszczególnych miesięcy 2021 roku w porównaniu do roku poprzedniego obserwowano od stycznia do maja. W kolejnych miesiącach 2021 roku (czerwiec – grudzień) liczba bezrobotnych była niższa niż w roku 2020. Niewątpliwie wpływ na wzrost liczby bezrobotnych w rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu miała pandemia Covid-19 oraz obowiązujące wiele branż restrykcje. W 2021 roku najwięcej osób bezrobotnych zarejestrowanych było na koniec lutego – 6405, natomiast najmniej na koniec listopada – 5284.

Największy spadek liczby bezrobotnych w 2021 roku w porównaniu do roku poprzedniego, tj. o 693 osoby zanotowano w miesiącu listopadzie, kiedy w ewidencji tut. Urzędu figurowały 5284 osoby bezrobotne. Największy wzrost liczby bezrobotnych w 2021 roku w porównaniu do roku poprzedniego, tj. o 759 osób zanotowano w miesiącu lutym, kiedy w ewidencji tut. Urzędu figurowało 6405 osób.

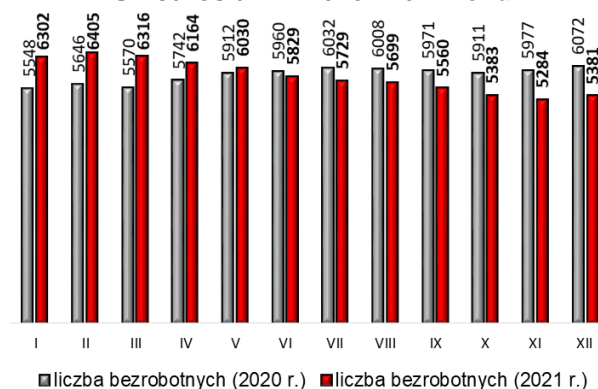
Najwięcej kobiet w 2021 roku zarejestrowanych było na koniec lutego – 3326, natomiast najmniej na koniec listopada – 2848. Największy spadek liczby bezrobotnych kobiet w 2021 roku w porównaniu do roku poprzedniego, tj. o 294 osoby nastąpił w miesiącu grudzień, kiedy w ewidencji tut. Urzędu figurowało 2887 kobiet. Największy wzrost bezrobotnych kobiet w 2021 roku w porównaniu do roku poprzedniego, tj. o 444 osoby nastąpił w miesiącu lutym, kiedy w ewidencji tut. Urzędu figurowało 3326 kobiet.

W 2021 roku zaobserwowano cykliczność wzrostu i spadku liczby bezrobotnych, która przed pojawieniem się pandemii Covid-19 rokrocznie występowała na jarosławskim rynku pracy. Charakterystyczny zatem był wzrost liczby bezrobotnych w pierwszych i ostatnich miesiącach roku oraz spadek liczby zarejestrowanych osób w kolejnych miesiącach.

W styczniu i w lutym 2021 roku nastąpił wzrost liczby zarejestrowanych osób, w ewidencji Urzędu figurowało odpowiednio 6302 oraz 6405 bezrobotnych. Od marca liczba bezrobotnych z miesiąca na miesiąc zaczęła maleć. Sytuacja ta utrzymała się do listopada, kiedy w ewidencji bezrobotnych były 5284 osoby. Główną przyczyną zmniejszenia liczby bezrobotnych w tym okresie były wyrejestrowania z tytułu podjęcia pracy, odmowy przyjęcia propozycji pracy, rezygnacji ze statusu bezrobotnego, podjęcia stażu, osiągnięcia wieku emerytalnego oraz podjęcia nauki. Wzrost liczby bezrobotnych nastąpił dopiero w grudniu, kiedy zarejestrowanych było 5381 osób.

Spadek liczby bezrobotnych w 2021 roku to odzwierciedlenie znoszonych restrykcji oraz odpowiedź na potrzeby krajowego i zagranicznego rynku pracy. W wyniku stopniowego zmniejszania obostrzeń, firmy wracały do aktywności gospodarczej, a osoby do aktywności zawodowej. Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu w odpowiedzi na wzrost zainteresowania pracodawców i przedsiębiorców wsparciem przy tworzeniu nowych miejsc pracy oraz miejsc aktywizacji zawodowej zintensyfikował realizację instrumentów i usług rynku pracy, co miało realne przełożenie na zmniejszanie bezrobocia w powiecie jarosławskim. Należy wspomnieć, że w 2020 roku ciężar działań urzędów pracy przeniesiony był z aktywizacji bezrobotnych na ochronę miejsc pracy w ramach „Tarczy Antykrzysowej”, w 2021 roku sytuacja uległa odwróceniu. Spadek liczby bezrobotnych w 2021 roku w porównaniu do roku poprzedniego to niewątpliwie efekt stabilizującej się sytuacji gospodarczej po kryzysie wywołanym pandemią Covid-19.

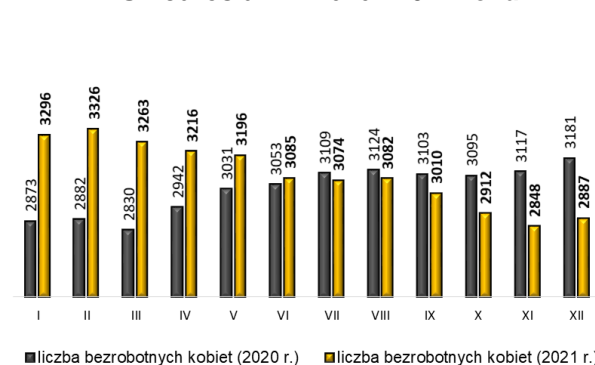
Wykres 6 Osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP Jarosław w 2020 i 2021 roku

■ liczba bezrobotnych (2020 r.) ■ liczba bezrobotnych (2021 r.)

Źródło: MRPiT-01 za styczeń-grudzień 2020 r. i 2021 r., opracowanie własne

Wykres 7 Bezrobotne kobiety zarejestrowane w PUP Jarosław w 2020 i 2021 roku

■ liczba bezrobotnych kobiet (2020 r.) ■ liczba bezrobotnych kobiet (2021 r.)

Źródło: MRPiT-01 za styczeń-grudzień 2020 r. i 2021 r., opracowanie własne

Spadek liczby osób bezrobotnych na koniec grudnia 2021 roku w stosunku do analogicznego okresu roku 2020 zanotowano na całym obszarze powiatu jarosławskiego. Największy spadek liczby osób bezrobotnych w omawianym okresie zanotowało Miasto Jarosław (245 osób) oraz Gmina Jarosław (102 osoby), najmniejszy spadek zanotowała Gmina Rokietnica (1 osoba).

W grupie bezrobotnych kobiet spadek na koniec 2021 roku względem 2020 roku odnotowano na całym obszarze powiatu jarosławskiego, z wyjątkiem Gminy Rokietnica. Największy spadek bezrobotnych kobiet w omawianym okresie zanotowało Miasto Jarosław (120 kobiet), Gmina Jarosław (43 kobiety) oraz Gmina Radymno (39 kobiet), natomiast w Gminie Rokietnica liczba bezrobotnych kobiet nie uległa zmianie.

Tabela 3 Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu (2020 i 2021 r.)

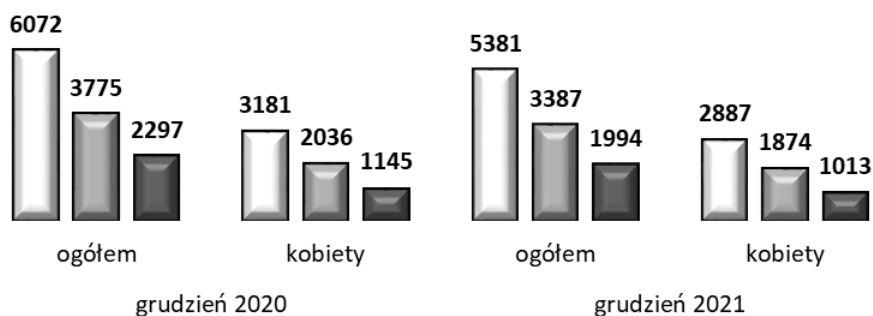
Miejscowość	Liczba bezrobotnych				wzrost↑/spadek↓ w ogółem bezrobotnych w stosunku do XII 2020	wzrost↑/spadek↓ w grupie bezrobotnych kobiet w stosunku do XII 2020
	XII 2020		XII 2021			
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety		
Miasto Jarosław	1821	895	1576	775	-245↓	-120↓
Miasto Radymno	264	125	226	121	-38↓	-4↓
Gmina Chłopice	257	123	229	120	-28↓	-3↓
Gmina Jarosław	681	367	579	324	-102↓	-43↓
Gmina Laszki	404	205	349	194	-55↓	-11↓
Gmina Pawłosiów	401	210	365	186	-36↓	-24↓
Gmina miejsko-wiejska Pruchnik	571	330	519	309	-52↓	-21↓
Gmina Radymno	534	295	485	256	-49↓	-39↓
Gmina Rokietnica	208	113	207	113	-1↓	0
Gmina Roźwienica	371	208	343	207	-28↓	-1↓
Gmina Wiązownica	560	310	503	282	-57↓	-28↓
powiat jarosławski	6072	3181	5381	2887	-691↓	-294↓

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MRPiT-01, opracowanie własne

W powiecie jarosławskim przeważają obszary wiejskie, które na koniec grudnia 2021 roku zamieszkiwało 3387 osób bezrobotnych, w tym 1874 kobiety. W porównaniu do 2020 roku liczba bezrobotnych z obszarów wiejskich zmalała o 388 osób. Na przestrzeni kolejnych miesięcy 2021 roku udział osób mieszkających na wsi w liczbie zarejestrowanych bezrobotnych wynosił od 61,8% (lipiec) do 62,9% (grudzień). Udział osób zamieszkujących obszary wiejskie w ogóle bezrobotnych w poszczególnych miesiącach 2021 roku był wyższy niż w analogicznych miesiącach 2020 roku. **Na koniec 2021 roku udział bezrobotnych zamieszkujących na wsi, w ogóle zarejestrowanych osób wyniósł 62,9%, co oznacza wzrost o 0.7 punktu procentowego w stosunku do 2020 roku.**

Liczbę bezrobotnych pod względem miejsca zamieszkania (miasto/wieś) prezentuje poniższy wykres.

Wykres 8 Liczba zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu osób bezrobotnych ze względu na miejsce zamieszkania (dane na koniec 2020 i 2021 roku)

- osoby bezrobotne zarejestrowane na koniec danego roku
- osoby bezrobotne zarejestrowane na koniec danego roku, mieszkające na wsi
- osoby bezrobotne zarejestrowane na koniec danego roku, mieszkające w mieście

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MRPiT-01, opracowanie własne

Ważnym elementem analizy stanu bezrobocia w powiecie jest informacja o napływie osób bezrobotnych do rejestrów Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu. Liczbę rejestracji osób bezrobotnych w poszczególnych miesiącach oraz liczbę bezrobotnych na koniec danego miesiąca 2020 i 2021 roku przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 4 Napływ osób bezrobotnych w 2020 i 2021 roku

miesiąc	bezrobotni rejestrujący się w miesiącu				wzrost↑/spadek↓ w napływie ogółem bezrobotnych w 2021 r. względem roku poprzedniego	bezrobotni zarejestrowani na koniec miesiąca			
	2020 roku		2021 roku			2020 roku		2021 roku	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety		ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
styczeń	750	328	527	244	-223↓	5548	2873	6302	3296
luty	617	247	604	306	-13↓	5646	2882	6405	3326
marzec	483	208	486	215	3↑	5570	2830	6316	3263
kwiecień	410	228	341	144	-69↓	5742	2942	6164	3216
maj	481	217	448	215	-33↓	5912	3031	6030	3196
czerwiec	467	220	355	147	-112↓	5960	3053	5829	3085
lipiec	498	232	455	222	-43↓	6032	3109	5729	3074
sierpień	541	277	510	249	-31↓	6008	3124	5699	3082
wrzesień	634	326	596	310	-38↓	5971	3103	5560	3010
październik	402	200	473	237	71↑	5911	3095	5383	2912
listopad	480	207	467	203	-13↓	5977	3117	5284	2848
grudzień	440	192	498	221	58↑	6072	3181	5381	2887
razem	6203	2882	5760	2713	-443↓				

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MRPiT-01, opracowanie własne

Z powyższych danych wynika, że **miesiącami największego napływu osób bezrobotnych w 2021 roku były:**

- **luty – zarejestrowano 604 osoby, w tym 306 kobiet;**
- **wrzesień – zarejestrowano 596 osób, w tym 310 kobiet;**
- **styczeń – zarejestrowano 527 osób, w tym 244 kobiety;**
- **sierpień – zarejestrowano 510 osób, w tym 249 kobiet.**

W liczbie osób bezrobotnych napływających do ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w poszczególnych miesiącach 2021 roku nie odnotowano długookresowych tendencji spadkowych czy wzrostowych.

W 2021 roku w odniesieniu do roku poprzedniego napływ osób bezrobotnych był niższy. W styczniu 2021 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowało się 527 osób bezrobotnych, tj. o 223 osoby mniej niż w analogicznym okresie 2020 roku (750). W lutym 2021 roku status bezrobotnego nabyły 604 osoby, tj. o 13 mniej niż rok wcześniej. Jednocześnie luty był miesiącem największego napływu bezrobotnych w 2021 roku. W marcu liczba osób rejestrujących się wyniosła 486, co oznacza, że do rejestrów tut. Urzędu napłynęły 3 osoby bezrobotne więcej niż rok wcześniej. Marzec był jednym z trzech miesięcy 2021 roku, kiedy napływ bezrobotnych był wyższy w porównaniu z rokiem poprzednim. W kwietniu i maju 2021 roku zarejestrowało się odpowiednio 341 oraz 448 osób bezrobotnych, tj. o 69 i 33 mniej niż w roku poprzednim. Jednocześnie kwiecień był miesiącem najmniejszego napływu bezrobotnych w 2021 roku. W czerwcu status bezrobotnego uzyskało 355 osób, tj. o 112 mniej niż w roku poprzednim. W kolejnych miesiącach nastąpił wzrost liczby rejestrujących się osób. W lipcu napłynęło 455 bezrobotnych, w sierpniu 510 bezrobotnych, natomiast we wrześniu 596 bezrobotnych. Liczba rejestrujących się w lipcu, sierpniu i wrześniu 2021 roku osób była niższa odpowiednio o 43, 31 i 38 w porównaniu do analogicznych miesięcy 2020 roku. Październik był drugim z trzech miesięcy 2021 roku, kiedy napływ bezrobotnych był wyższy w porównaniu z rokiem poprzednim. W październiku 2021 roku zarejestrowały się 473 osoby, tj. o 71 więcej niż w 2020 roku. W listopadzie 2021 roku status osoby bezrobotnej nabyło 467

osób, tj. o 13 mniej niż rok wcześniej, natomiast w grudniu 2021 roku do ewidencji tut. Urzędu włączono 498 osób, tj. o 58 więcej niż rok wcześniej. Grudzień był trzecim miesiącem 2021 roku, kiedy napływ bezrobotnych był wyższy w porównaniu z rokiem poprzednim.

Łącznie w 2021 roku zarejestrowano w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu 5760 osób bezrobotnych, w tym 2713 kobiet. Napływ bezrobotnych w 2021 roku był niższy o 443 osoby w porównaniu z rokiem poprzednim (6203), natomiast w grupie kobiet zarejestrowało się o 169 osób mniej niż w 2020 roku (2882). Główne przyczyny zmniejszenia napływu bezrobotnych w 2021 roku w porównaniu do roku poprzedniego:

- ✓ poprawa sytuacji zatrudnieniowej na rynku pracy (w wyniku znoszenia obostrzeń dot. zapobieganiu rozprzestrzeniania się Covid-19 firmy stabilizowały swoją pozycję na rynku pracy po kryzysie, zwiększyła się dostępność do krajowych i zagranicznych ofert pracy);
- ✓ spadek rejestracji w grupie osób poprzednio pracujących, w tym osób zwalnianych z przyczyn dotyczących zakładu pracy;
- ✓ utrzymujący się od 2020 roku mniejszy napływ osób bezrobotnych po zakończeniu form aktywizacji.

Wśród bezrobotnych rejestrujących się w 2021 roku wyróżnić można osoby, które rejestrowały się po raz pierwszy – 1113, w tym 551 kobiet oraz osoby, które rejestrowały się po raz kolejny – 4647, w tym 2162 kobiety. W strukturze napływu bezrobotnych zdecydowanie przeważają osoby rejestrowane po raz kolejny, stanowiąc w 2021 roku 80,7% ogółu rejestrujących się, tj. o 1.8 punktu procentowego mniej niż w 2020 roku (82,5%).

Do ewidencji osób bezrobotnych w 2021 roku włączono 3707 osób mieszkających na terenach wiejskich powiatu jarosławskiego, w tym 1748 kobiet. Napływ osób bezrobotnych mieszkających na wsi w 2021 roku (3707), był niższy o 295 osób w porównaniu z rokiem poprzednim (4002). Osoby mieszkające na wsi włączono w 2021 roku do ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu stanowiły 64,4% ogółem rejestrujących się bezrobotnych (5760), tj. o 0.1 punktu procentowego mniej niż w 2020 roku (64,5%).

2.2 Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku

Wśród osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu, część bezrobotnych posiada prawo do pobierania zasiłku. **Od 2016 roku na terenie powiatu jarosławskiego okres pobierania zasiłku wynosi 365 dni, dla bezrobotnych spełniających określone w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy kryteria jego przyznania.**

Na koniec grudnia 2021 roku liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku zarejestrowanych w tut. Urzędzie wyniosła 782 i była niższa o 141 w porównaniu do roku 2020, kiedy prawo do zasiłku miały 923 osoby bezrobotne. W grupie zarejestrowanych kobiet na koniec 2021 roku, zasiłek posiadało 447 osób, tj. o 62 mniej niż na koniec 2020 roku (509). **Udział osób bezrobotnych z prawem do zasiłku w ogóle bezrobotnych na koniec 2021 roku wyniósł 14,5% i był niższy o 0.7 punktu procentowego w porównaniu z rokiem 2020 (15,2%).** Udział osób z prawem do zasiłku w liczbie zarejestrowanych na koniec danego miesiąca 2021 roku bezrobotnych wynosił od 13,7% (listopad) do 15,3% (maj) i na ogół był wyższy niż w roku 2020.

Kształtowanie się liczby osób bezrobotnych z prawem do zasiłku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2021 roku przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 5 Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2021 roku

miesiąc 2021 r.	liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych		liczba osób z prawem do zasiłku		%udział osób z prawem do zasiłku w ogóle bezrobotnych	%udział kobiet z prawem do zasiłku w ogóle bezrobotnych kobiet
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety		
styczeń	6302	3296	935	520	14,8%	15,8%
luty	6405	3326	937	532	14,6%	16,0%
marzec	6316	3263	938	540	14,9%	16,5%
kwiecień	6164	3216	910	522	14,8%	16,2%
maj	6030	3196	921	535	15,3%	16,7%
czerwiec	5829	3085	871	512	14,9%	16,6%
lipiec	5729	3074	865	517	15,1%	16,8%
sierpień	5699	3082	859	520	15,1%	16,9%
wrzesień	5560	3010	787	474	14,2%	15,7%
październik	5383	2912	744	433	13,8%	14,9%
listopad	5284	2848	726	420	13,7%	14,7%
grudzień	5381	2887	782	447	14,5%	15,5%

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MRPI-01, opracowanie własne

Najwięcej osób z prawem do zasiłku figurowało w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu na koniec marca 2021 roku, wówczas zarejestrowanych było 938 bezrobotnych w omawianej kategorii. Najmniej osób, którym przysługiwało prawo do pobierania zasiłku zarejestrowanych było na koniec listopada 2021 roku, wówczas w ewidencji tutaj figurowało 726 osób z omawianej kategorii.

W 2021 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowało się 1491 osób z prawem do zasiłku, w tym 791 kobiet. Dla porównania w 2020 roku do ewidencji tutaj figurowało 1435 osób, w tym 766 kobiet z tej kategorii. **Osoby z prawem do zasiłku przyznany w 2021 roku stanowiły 25,9% w napływie bezrobotnych (5760), tj. 2.8 punktu procentowego więcej niż w roku 2020.**

Tabela 6 Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku wg zamieszkania (grudzień 2021 r.)

Miejscowość	bezrobotni zarejestrowani w końcu grudnia 2021 roku				wzrost↑/spadek↓ osób z prawem do zasiłku w porównaniu do XII 2020 r.	%udział bezrobotnych z prawem do zasiłku	
	ogółem	kobiety	z prawem do zasiłku			w ogóle bezrobotnych z prawem do zasiłku	wg miejsca zamieszkania
			ogółem	kobiety			
Miasto Jarosław	1576	775	201	116	-53↓	25,7%	12,8%
Miasto Radymno	226	121	34	15	0	4,3%	15,0%
Gmina Chłopice	229	120	32	17	-19↓	4,1%	14,0%
Gmina Jarosław	579	324	78	53	-25↓	10,0%	13,5%
Gmina Laszki	349	194	41	26	-4↓	5,2%	11,7%
Gmina Pawłosiów	365	186	66	34	-3↓	8,4%	18,1%
Gmina miejsko-wiejska Pruchnik	519	309	77	40	-6↓	9,8%	14,8%
Gmina Radymno	485	256	71	38	-17↓	9,1%	14,6%
Gmina Rokietnica	207	113	28	15	1↑	3,6%	13,5%
Gmina Roźwienica	343	207	65	41	6↑	8,3%	19,0%
Gmina Wiązownica	503	282	89	52	-21↓	11,4%	17,7%
powiat jarosławski	5381	2887	782	447	-141↓	100,0%	14,5%

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MRPI-01, opracowanie własne

W większości gmin powiatu jarosławskiego nastąpił spadek liczby osób bezrobotnych z prawem do zasiłku zarejestrowanych na koniec 2021 roku w porównaniu do roku poprzedniego. Mniej bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku

na koniec 2021 roku, niż w analogicznym okresie 2020 roku zanotowały miasto Jarosław oraz gminy: Chłopice, Jarosław, Laszki, Pawłosiów, Radymno, Wiązownica oraz gmina miejsko-wiejska Pruchnik. Więcej bezrobotnych z prawem do zasiłku na koniec 2021 roku, niż w analogicznym okresie 2020 roku zanotowały gminy Rokietnica i Roźwienica, natomiast w mieście Radymno liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku na koniec 2021 roku w porównaniu do 2020 roku nie uległa zmianie.

Najwięcej osób posiadających prawo do zasiłku na koniec grudnia 2021 roku zamieszkiwało obszar: Miasta Jarosław – 201 osób, spadek w porównaniu z 2020 r. o 53 osoby, Gminy Wiązownica – 89 osób, spadek w porównaniu z 2020 r. o 21 osób, Gminy Jarosław – 78 osób, spadek w porównaniu z 2020 r. o 25 osób, Gminy miejsko-wiejskiej Pruchnik – 77 osób, spadek w porównaniu z 2020 r. o 6 osób oraz Gminy Radymno – 71 osób, spadek w porównaniu z 2020 r. o 17 osób.

Najmniej osób posiadających prawo do zasiłku na koniec grudnia 2021 roku zamieszkiwało obszar: Gminy Rokietnica – 28 osób, wzrost w porównaniu z 2020 r. o 1 osobę, Gminy Chłopice – 32 osoby, spadek w porównaniu z 2020 r. o 19 osób oraz Miasta Radymno – 34 osoby, bez zmian w porównaniu z rokiem 2020.

2.3 Struktura osób bezrobotnych

Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu gromadzi szereg danych statystycznych dotyczących zarejestrowanych osób, między innymi określa strukturę bezrobotnych wg wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy, wieku oraz stażu pracy. Analiza struktury osób bezrobotnych wg podanych kryteriów pozwala dostrzec problemy poszczególnych grup osób bezrobotnych i kierować najbardziej adekwatne do danej sytuacji bezrobotnego usługi i instrumenty, w celu zmiany jego sytuacji i zwiększenia szans na trwałe wejście na rynek pracy. Poniżej dokonano analizy osób bezrobotnych ze względu na wiek, staż pracy, czas pozostawania bez pracy oraz wykształcenie.

2.3.1 Osoby bezrobotne, podział ze względu na wiek

Podział bezrobotnych wg „wieku” charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem liczebności osób w poszczególnych grupach wiekowych. **W kolejnych kwartałach 2021 roku (podobnie, jak w latach poprzednich) największy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych, tj. średnio 28% miały osoby w wieku 25-34 lata.**

Najwięcej bezrobotnych w wieku 25-34 lata, tj. 1792 (1093 kobiety) zarejestrowanych było w III kwartale 2021 roku. Natomiast **na koniec IV kwartału 2021 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu figurowały 1503 osoby (970 kobiet) w wieku 25-34 lata, tj. o 235 osób mniej niż na koniec 2020 roku (1738). Osoby w wieku 25-34 lata stanowiły na koniec 2021 roku 27,9% ogółu zarejestrowanych, tj. o 0.7 punktu procentowego mniej niż na koniec 2020 roku.**

Drugą pod względem liczebności grupę w 2021 roku stanowiły osoby w wieku 35-44 lata. Na koniec roku 2021 w rejestrach tut. Urzędu figurowało 1370 osób z ww. grupy wiekowej, tj. o 129 osób mniej niż na koniec 2020 roku (1499).

Najmniej w 2021 roku (podobnie, jak w roku 2020) zarejestrowanych było bezrobotnych w przedziałach wiekowych 55-59 lat i powyżej 60 roku życia. Na koniec 2021 roku w rejestrach tut. Urzędu figurowały 492 osoby w wieku 55-59 lat, tj. 9,1% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych i 301 osób w wieku powyżej 60 lat, tj. 5,6% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

We wszystkich grupach wiekowych na koniec 2021 roku zanotowano spadek liczby bezrobotnych w porównaniu z rokiem poprzednim. Najmniejszy spadek liczby bezrobotnych, tj. odpowiednio o 15 oraz 47 osób zanotowano w grupach wiekowych 60 lat i więcej oraz 55-59 lat. Największy spadek liczby bezrobotnych, tj. odpowiednio o 179 oraz 235 osób zanotowano w grupie wiekowej 18-24 lata oraz 25-34 lata.

Od kilku lat obserwowana była tendencja spadkowa w liczbie osób młodych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu, zmniejszał się również udział osób w wieku 18-34 lata w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych. W 2020 roku trend spadkowy został zakłócony przez pandemię Covid-19, która pokazała, że to właśnie w grupę osób młodych najbardziej uderzył kryzys. W 2021 roku sytuacja gospodarcza zarówno w kraju, jak i Europie ulegała stopniowej poprawie. Znoszenie obostrzeń w wielu gałęziach gospodarki przekładało się na zwiększenie popytu na pracowników. Dostęp do krajowych i zagranicznych ofert pracy umożliwił osobom młodym powrót do aktywności zawodowej. Opisaną sytuację potwierdzają dane statystyczne gromadzone przez Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu. Bezrobotni w wieku 18-34 lata stanowili około 85% osób wyrejestrowanych w 2021 roku z tytułu podjęcia zatrudnienia.

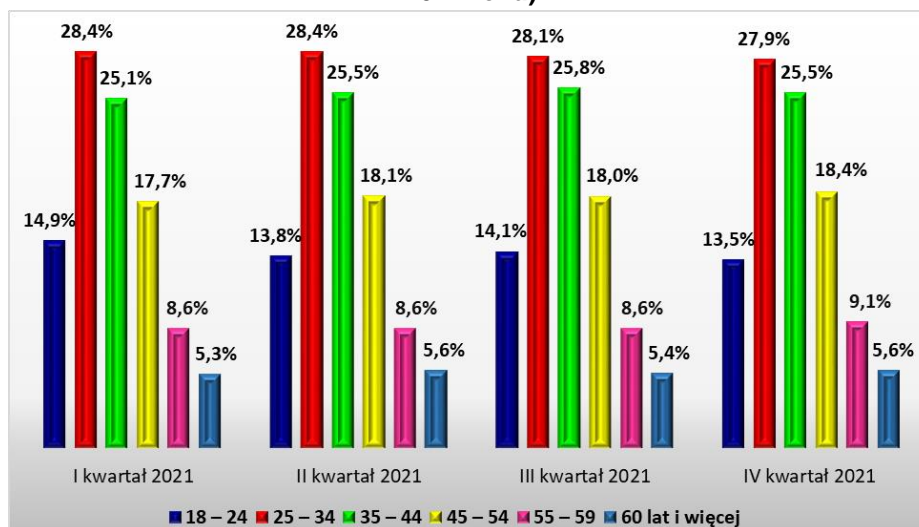
W 2021 roku nastąpił spadek liczby bezrobotnych w grupie wiekowej powyżej 55 roku życia oraz wzrost udziału osób z tej kategorii wiekowej w ogóle zarejestrowanych. Na koniec 2021 roku w ewidencji bezrobotnych figurowały 793 osoby w wieku 55 lat i więcej, w tym 301 osób to bezrobotni powyżej 60 roku życia. Udział osób po 55 roku życia w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych wyniósł na koniec 2021 roku 14,7%, dla porównania w 2020 roku było to 14,1%.

Tabela 7 Podział bezrobotnych ze względu na wiek (IV kwartał 2020 r., 2021 r.)

Kwartały	Wiek					
	18 – 24	25 – 34	35 – 44	45 – 54	55 – 59	60 lat i więcej
IV kwartał 2020	905	1738	1499	1075	539	316
I kwartał 2021	942	1792	1584	1120	543	335
II kwartał 2021	805	1655	1485	1057	501	326
III kwartał 2021	782	1561	1436	1000	479	302
IV kwartał 2021	726	1503	1370	989	492	301

Źródło: Sprawozdanie MRPIT-01, PUP Jarosław, opracowanie własne

Wykres 9 Udział osób bezrobotnych wg wieku w ogóle zarejestrowanych (I, II, III i IV kwartał 2021 roku)

Źródło: Sprawozdanie MRPIT-01, PUP Jarosław, opracowanie własne

2.3.2 Osoby bezrobotne, podział ze względu na staż pracy

W kategorii „staż pracy” w 2021 roku najliczniej reprezentowani byli bezrobotni posiadający staż pracy od 1 roku do 5 lat, ta grupa bezrobotnych dominowała również w poprzednich latach. W kolejnych kwartałach 2021 roku osoby ze stażem pracy od 1 do 5 lat stanowiły średnio 26% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Na koniec 2021 roku w ewidencji tut. Urzędu figurowały 1373 osoby bezrobotne pracujące dłużej niż 1 rok i krócej niż 5 lat, tj. 25,5% ogółu zarejestrowanych (5381). Udział osób z doświadczeniem zawodowym od 1 do 5 lat na koniec 2021 roku był niższy o 0.9 punktu procentowego w porównaniu do końca 2020 roku (26,4%).

Kolejną pod względem wielkości grupą bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu były osoby posiadające staż pracy do 1 roku, stanowiły one w kolejnych kwartałach 2021 roku średnio 21,5% ogółu zarejestrowanych. Na koniec 2021 roku w ewidencji Urzędu figurowało 1157 osób posiadających doświadczenie zawodowe do 1 roku, stanowiły one 21,5% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, a ich udział wzrósł o 0.4 punktu procentowego w porównaniu z rokiem 2020 (21,1%).

Bezrobotni bez stażu pracy w liczbie 866 osób stanowili na koniec 2021 roku 16,1% ogółu zarejestrowanych, tj. o 0.6 punktu procentowego mniej niż na koniec 2020 roku (16,7%).

Najmniej liczną grupą bezrobotnych w kategorii „staż pracy” były osoby posiadające doświadczenie zawodowe dłuższe niż 30 lat. Na koniec 2021 roku w tut. Urzędzie było zarejestrowanych 100 osób, które przepracowały więcej niż 30 lat i stanowiły one 1,9% ogółu bezrobotnych (5381), tj. o 0.2 punktu procentowego mniej niż w 2020 roku (2,1%)

W 2021 roku nastąpił spadek liczby bezrobotnych w każdej z kategorii „staż pracy”. Największy spadek w porównaniu do 2020 roku, tj. o 228 oraz o 151 osób nastąpił odpowiednio w grupie bezrobotnych posiadających doświadczenie zawodowe od 1 roku do 5 lat oraz w grupie bezrobotnych bez stażu pracy. Najmniejszy spadek, tj. o 29 osób nastąpił w grupie bezrobotnych z doświadczeniem zawodowym powyżej 30 lat.

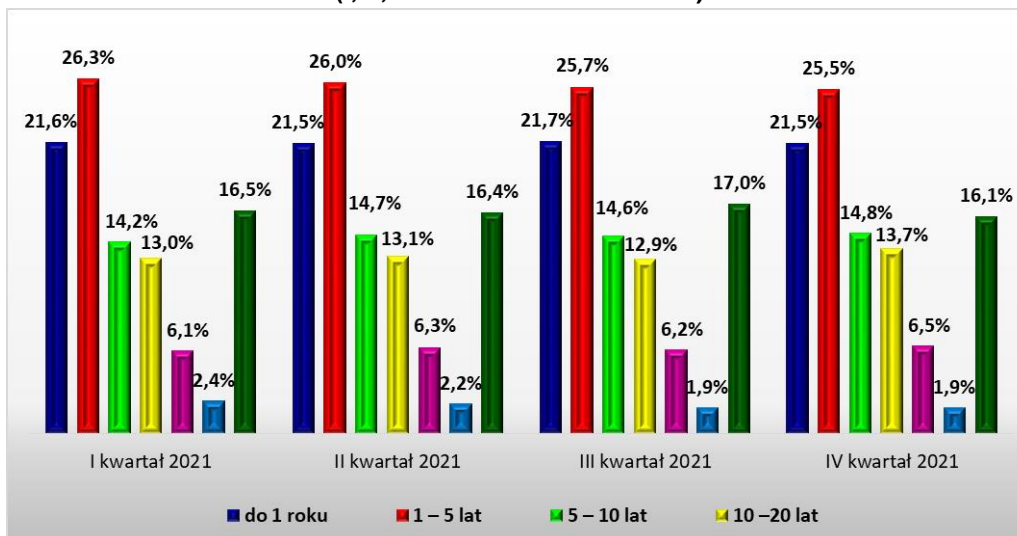
Nadal dużą grupę w ewidencji bezrobotnych stanowią osoby nie mające doświadczenia zawodowego lub posiadające niewielki staż pracy, co stanowi barierę w poszukiwaniu zatrudnienia. W 2021 roku osoby z niewielkim doświadczeniem zawodowym (do 1 roku) lub brakiem doświadczenia stanowiły 37,6% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Tabela 8 Podział bezrobotnych ze względu na staż pracy (IV kwartał 2020 r., 2021 r.)

Kwartały	Staż pracy						
	do 1 roku	1 – 5 lat	5 – 10 lat	10 –20 lat	20-30 lat	30 i więcej	bez stażu
IV kwartał 2020	1280	1601	870	786	389	129	1017
I kwartał 2021	1363	1664	894	819	386	150	1040
II kwartał 2021	1252	1514	854	763	365	127	954
III kwartał 2021	1207	1428	811	717	346	107	944
IV kwartał 2021	1157	1373	798	735	352	100	866

Źródło: Sprawozdanie MRPIIT-01, PUP Jarosław, opracowanie własne

Wykres 10 Udział osób bezrobotnych wg stażu pracy w ogóle zarejestrowanych (I, II, III i IV kwartał 2021 roku)

Źródło: Sprawozdanie MRPIT-01, PUP Jarosław, opracowanie własne

2.3.3 Osoby bezrobotne, podział ze względu na wykształcenie

Zdecydowana większość bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu w 2021 roku (podobnie, jak w latach poprzednich), to osoby z wykształceniem „zasadniczym zawodowym/branżowym”. W kolejnych kwartałach 2021 roku osoby z ww. poziomem wykształcenia stanowiły średnio 28% zarejestrowanych bezrobotnych. Najmniejszy w 2021 roku procentowy udział w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych, tj. ok. 12% miały osoby posiadające wykształcenie „średnie ogólnokształcące”.

Na koniec 2021 roku w rejestrach tut. Urzędu figurowały 1532 osoby z wykształceniem „zasadniczym zawodowym/branżowym”, tj. 28,5% ogółu zarejestrowanych (5381). Udział osób bezrobotnych z wykształceniem „zasadniczym zawodowym/branżowym” w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych na koniec 2021 roku wzrósł o 0.4 punktu procentowego w porównaniu do 2020 roku (28,1%).

Drugą pod względem liczebności bezrobotnych na koniec 2021 roku była grupa osób z wykształceniem „policealnym i średnim zawodowym/branżowym”. Na koniec 2021 roku w rejestrach tut. Urzędu figurowało 1307 osób z ww. poziomem wykształcenia, co stanowi 24,3% ogółu zarejestrowanych. Udział bezrobotnych z wykształceniem „policealnym i średnim zawodowym/branżowym” w ogóle zarejestrowanych osób na koniec 2021 roku (24,3%) wzrósł w porównaniu do 2020 roku o 0.6 punktu procentowego.

Dużą grupę bezrobotnych stanowiły również osoby z wykształceniem „gimnazjalnym/podstawowym i poniżej”, na koniec 2021 roku w ewidencji tut. Urzędu figurowało 1099 osób z ww. poziomem wykształcenia, tj. 20,4% ogółu zarejestrowanych (5381). Udział osób z wykształceniem „gimnazjalnym/podstawowym i poniżej” zarejestrowanych na koniec 2021 roku (20,4%) spadł o 1 punkt procentowy w porównaniu z rokiem poprzednim.

Najmniej na koniec 2021 roku było zarejestrowanych osób z wykształceniem „wyższym” i „średnim ogólnokształcącym”, ich liczba wyniosła odpowiednio 821 oraz 622. Udział osób bezrobotnych z wykształceniem „wyższym” na koniec 2021 roku (15,3%) spadł o 0.2 punktu procentowego w porównaniu z 2020 rokiem (15,5%). Natomiast udział

osób bezrobotnych z wykształceniem „średnim ogólnokształcącym” w ogóle zarejestrowanych na koniec 2021 roku (11,6%) w porównaniu z końcem 2020 roku wzrósł o 0.3 punktu procentowego.

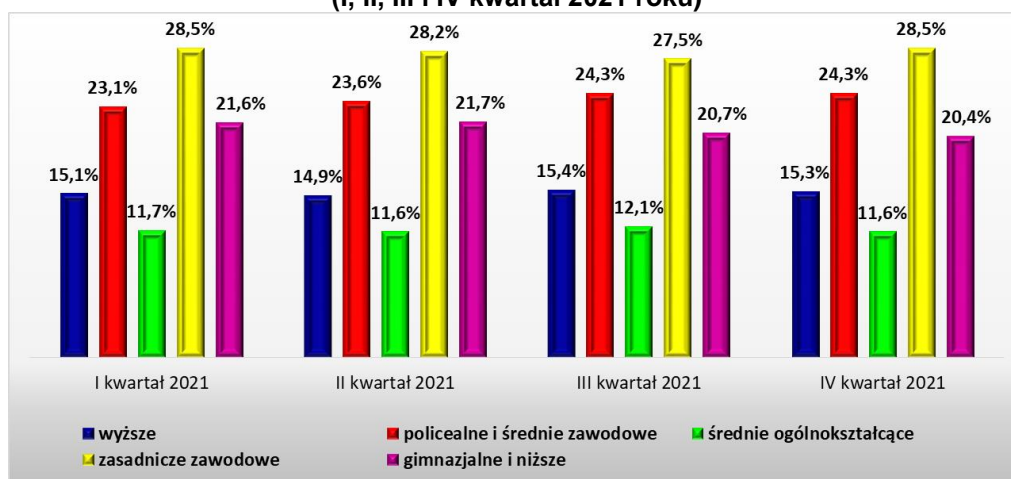
W 2021 roku w odróżnieniu do roku poprzedniego nastąpił spadek liczby bezrobotnych w każdym poziomie wykształcenia. Największy spadek w porównaniu do 2020 roku, tj. o 200 osób nastąpił w grupie bezrobotnych posiadających wykształcenie „gimnazjalne/podstawowe i poniżej”, natomiast najmniejszy spadek, tj. o 66 osób nastąpił w grupie bezrobotnych mających wykształcenie „średnie ogólnokształcące”.

Tabela 9 Podział bezrobotnych ze względu na wykształcenie (IV kwartał 2020r., 2021 r.)

Kwartaly	Wykształcenie				
	wyższe	policealne i średnie zawodowe/branżowe	średnie ogólnokształcące	zasadnicze zawodowe/branżowe	gimnazjalne/podstawowe i niższe
IV kwartał 2020	939	1441	688	1705	1299
I kwartał 2021	954	1459	740	1797	1366
II kwartał 2021	870	1376	674	1643	1266
III kwartał 2021	855	1352	672	1531	1150
IV kwartał 2021	821	1307	622	1532	1099

Źródło: Sprawozdanie MRPiPS-01, PUP Jarosław, opracowanie własne

Wykres 11 Udział osób bezrobotnych ze względu na wykształcenie w ogóle zarejestrowanych (I, II, III i IV kwartał 2021 roku)

Źródło: Sprawozdanie MRPiPS-01, PUP Jarosław, opracowanie własne

2.3.4 Osoby bezrobotne, podział ze względu na czas pozostawania bez pracy

W rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu na koniec 2021 roku figurowało 2908 osób bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, tj. 54% ogółu zarejestrowanych. Udział osób bezrobotnych pozostających bez zatrudnienia powyżej 12 miesięcy w ogóle zarejestrowanych na koniec 2021 roku wzrósł o 3.5 punktu procentowego w porównaniu z końcem 2020 roku. Jednocześnie w grupie bezrobotnych pozostających bez zatrudnienia ponad 12 miesięcy (2908), aż 1982 osoby zarejestrowane na koniec 2021 roku nie wykonywało pracy od ponad 24 miesięcy.

Liczną grupę bezrobotnych w ewidencji tuż. Urzędu stanowiły również osoby, które pozostawały bez pracy od 6 do 12 miesięcy. Na koniec 2021 roku zarejestrowane były 732 osoby w ww. kategorii, tj. 13,6% ogółu bezrobotnych (5381).

Duże grupy bezrobotnych stanowiły również osoby, które pozostawały bez pracy od 1 do 3 miesięcy – 668 osób oraz od 3 do 6 miesięcy – 633 osoby.

Wzrost liczby bezrobotnych na koniec 2021 roku w porównaniu do końca 2020 roku nastąpił w grupie bezrobotnych pozostających bez zatrudnienia do 1 miesiąca oraz pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy, w pozostałych grupach nastąpił spadek liczby bezrobotnych. Największy spadek, tj. o 385 osób nastąpił w kategorii bezrobotnych pozostających bez pracy od 6 do 12 miesięcy, najmniejszy spadek, tj. o 31 osób nastąpił w grupie osób pozostających bez pracy od 1 miesiąca do 3 miesięcy.

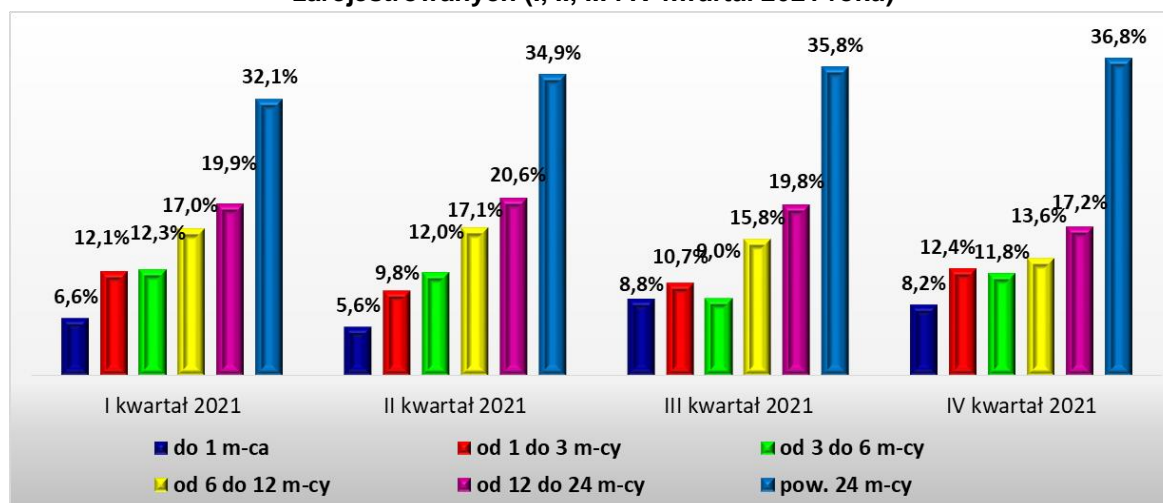
Długotrwałe pozostawanie poza rynkiem pracy jest niewątpliwie jednym z najistotniejszych czynników wpływających na bierność i wykluczenie zawodowe. Im osoby dłużej pozostają bez zatrudnienia, tym proces aktywizacji jest dłuższy i wymaga wsparcia na wielu płaszczyznach.

Tabela 10 Osoby bezrobotne pozostające bez pracy w miesiącach (IV kwartał 2020 r., 2021 r.)

Kwartały	Czas pozostawania bez pracy w m-c					
	do 1	1-3	3-6	6-12	12-24	pow.24
IV kwartał 2020	379	699	810	1117	1090	1977
I kwartał 2021	418	762	776	1071	1260	2029
II kwartał 2021	324	573	698	997	1202	2035
III kwartał 2021	492	595	501	881	1102	1989
IV kwartał 2021	440	668	633	732	926	1982

Źródło: Sprawozdanie MRPIIT-01, PUP Jarosław, opracowanie własne

Wykres 12 Udział osób bezrobotnych pozostających bez pracy w miesiącach w ogóle zarejestrowanych (I, II, III i IV kwartał 2021 roku)

Źródło: Sprawozdanie MRPIIT-01, PUP Jarosław, opracowanie własne

2.4 Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2022 r., poz. 690) w art. 49 określa grupę osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, do ww. kategorii osób należą:

- ✓ bezrobotni do 30 roku życia;
- ✓ bezrobotni długotrwałe;
- ✓ bezrobotni powyżej 50 roku życia;
- ✓ bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej;
- ✓ bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia;
- ✓ bezrobotni niepełnosprawni;

- ✓ poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu lub niewykonujący innej pracy zarobkowej opiekunowie osoby niepełnosprawnej, z wyłączeniem opiekunów osoby niepełnosprawnej pobierających świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, lub zasiłek dla opiekuna na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

Przynależność osób bezrobotnych do grupy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy związana jest z posiadaniem przez osobę zarejestrowaną cechy odpowiadającej danej kategorii osób bezrobotnych. Sytuacją często występującą jest zakwalifikowanie osoby bezrobotnej do grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy ze względu na nabycie lub posiadanie więcej niż jednej cechy, wówczas bezrobotny zaliczany jest do więcej niż jednej kategorii.

Na koniec grudnia 2021 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowane były 4783 osoby bezrobotne będące wg ustawy o promocji zatrudnienia (...) w szczególnej sytuacji na rynku pracy, tj. o 522 więcej niż na koniec 2020 roku (5305).

Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy stanowiły na koniec grudnia 2021 roku 88,9% ogółu zarejestrowanych, tj. o 1.5 punktu procentowego więcej niż w 2020 roku (87,4%). Bezrobotne kobiety w liczbie 2628, zaliczane do kategorii osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy stanowiły na koniec grudnia 2021 roku 48,8% ogółu zarejestrowanych (5381), tj. o 2 punkty procentowe więcej niż w 2020 roku (46,8%), 91% ogółu zarejestrowanych kobiet (2887) oraz 54,9% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy (4783).

Tabela 11 Osoby bezrobotne będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy (XII 2020 r., XII 2021 r.)

Grupa bezrobotnych	XII 2020		XII 2021		wzrost↑/ spadek↓ w porównaniu do 2020 roku	
	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety
bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	5305	2843	4783	2628	-522↓	-215↓
do 30 roku życia	1767	986	1501	878	-266↓	-108↓
długotrwale bezrobotni	3624	2014	3339	1880	-285↓	-134↓
powyżej 50 roku życia	1344	496	1247	469	-97↓	-27↓
korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej	221	148	126	85	-95↓	-63↓
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 r. ż.	1200	1023	1103	953	-97↓	-70↓
posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r. ż.	17	6	14	4	-3↓	-2↓
niepełnosprawni	233	100	254	114	21↑	14↑
ogółem zarejestrowani bezrobotni	6072	3181	5381	2887	-691↓	-294↓
% udział osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych	87,4%	46,8%	88,9%	48,8%		

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MRPiT-01, opracowanie własne

W każdej z grup bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy, z wyjątkiem osób niepełnosprawnych, na koniec 2021 roku zanotowano spadek względem roku poprzedniego. Największy spadek liczby bezrobotnych na koniec 2021 roku w stosunku do roku poprzedniego, tj. o 285 osób zanotowano w grupie osób długotrwale bezrobotnych, najmniejszy spadek, tj. o 3 osoby odnotowano w grupie bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia, natomiast w grupie osób niepełnosprawnych nastąpił wzrost o 21 osób.

Liczba bezrobotnych kobiet w szczególnej sytuacji na rynku pracy na koniec 2021 roku (1874) była niższa o 294 w porównaniu do końca 2020 roku (3181). Wśród kobiet spadek na koniec 2021 roku w porównaniu do roku poprzedniego zanotowano w większości grup osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, z wyjątkiem kategorii osób niepełnosprawnych – wzrost o 14 kobiet. Największy spadek, tj. o 134 osoby w 2021 roku w porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano w grupie kobiet długotrwale bezrobotnych, najmniejszy spadek, tj. o 2 osoby w grupie kobiet posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia.

Struktura zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ujęciu kwartalnym 2021 roku przedstawiała się następująco:

Tabela 12 Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy (2021 rok)

Grupa bezrobotnych	I kwartał 2021		II kwartał 2021		III kwartał 2021		IV kwartał 2021	
	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety
bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	5482	2898	5135	2777	4948	2731	4783	2628
do 30 roku życia	1836	1009	1618	921	1582	929	1501	878
w tym do 25 roku życia	942	476	805	415	782	431	726	385
długotrwale bezrobotni	3743	2046	3598	1997	3449	1944	3339	1880
powyżej 50 roku życia	1380	494	1316	475	1242	461	1247	469
korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej	87	52	98	76	41	26	126	85
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 r. ż.	1214	1021	1188	1008	1141	980	1103	953
posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r. ż.	17	7	15	7	16	5	14	4
niepełnosprawni	237	103	238	104	249	106	254	114
ogółem zarejestrowani bezrobotni na koniec danego kwartału	6316	3263	5829	3085	5560	2731	5381	2887
% udział osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych	86,8%	45,9%	88,1%	47,6%	89,0%	49,1%	88,9%	48,8%

Źródło: : Sprawozdanie o rynku pracy MRPI-01, PUP Jarosław, opracowanie własne

Liczba osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy w kolejnych kwartałach 2021 roku przyjmowała tendencję malejącą. Dynamika spadku liczby bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy była niższa w populacji kobiet niż mężczyzn.

Najniższą liczbę osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ujęciu kwartalnym odnotowano w końcu IV kwartału 2021 roku, tj. 4783 osoby, natomiast największą liczbę bezrobotnych w ww. kategorii odnotowano w końcu I kwartału 2021 roku, tj. 5482 osoby.

Najwyższy udział osób w kategorii bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogóle bezrobotnych – 89% zanotowano na koniec III kwartału 2021 roku, natomiast najniższy – 86,8% zanotowano na koniec I kwartału 2021 roku.

Najniższą liczbę kobiet w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ujęciu kwartalnym odnotowano w końcu IV kwartału 2021 roku, tj. 2628 kobiet, natomiast najwięcej kobiet w ww. kategorii odnotowano w końcu I kwartału 2021 roku, tj. 2898 kobiet.

Najwyższy udział osób w kategorii bezrobotnych kobiet w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogóle bezrobotnych kobiet – 49,1% zanotowano na koniec III kwartału 2021 roku, natomiast najniższy – 45,9% zanotowano na koniec I kwartału 2021 roku.

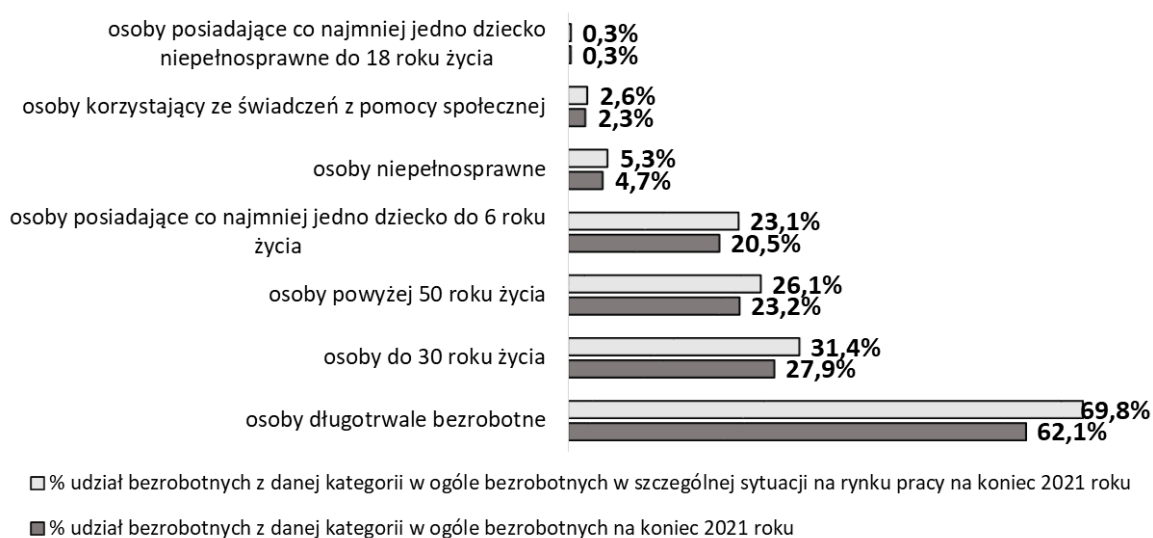
Największą grupę wśród osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy od wielu lat stanowią długotrwale bezrobotni. Na koniec 2021 roku zarejestrowanych było 3339 osób w ww. kategorii, tj. 69,8% ogółu osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy (4783) i 62,1% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych (5381).

Drugą pod względem liczebności grupą osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy na koniec 2021 roku (podobnie, jak w latach poprzednich) były osoby do 30 roku życia. Bezrobotni w ww. kategorii w liczbie 1501 osób stanowili 31,4% ogólnej liczby osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy (4783) i 27,9% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych (5381).

Kolejną pod względem liczebności grupą osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy na koniec 2021 roku (podobnie, jak w latach poprzednich) były osoby powyżej 50 roku życia. Bezrobotni w ww. kategorii w liczbie 1247 osób stanowili 26,1% ogólnej liczby osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy (4783) i 23,2% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych (5381).

Najmniej liczną grupą osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy na koniec 2021 roku (tak, jak w latach poprzednich) byli bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia. Bezrobotni w ww. kategorii w liczbie 14 osób stanowili 0,3% ogólnej liczby osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy (4783) i 0,3% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych (5381).

Wykres 13 Osoby bezrobotne w szczególnej sytuacji na rynku pracy (grudzień 2021 r.)

Źródło: : Sprawozdanie o rynku pracy MRPiT-01, PUP Jarosław, opracowanie własne

Bezrobotni należący do kategorii osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, to przeważnie osoby, które z uwagi na brak zatrudnienia oraz nawarstwiający się problemy i trudności zagrożone są wykluczeniem społecznym, wyuczoną bezradnością lub migracją zarobkową. Jest to zatem grupa osób, która powinna zostać otoczona szczególną opieką oraz wsparciem w wejściu lub powrocie na rynek pracy. Jak wskazują przytoczone statystyki **w powiecie jarosławskim znaczna większość zarejestrowanych osób bezrobotnych przynależy do grupy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.**

Dokonując analizy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy należy zwrócić uwagę na poszczególne kategorie, do których osoby bezrobotne przynależą (może to być nawet kilka kategorii jednocześnie). Liczba kategorii, do których przypisana zostaje osoba bezrobotna może wskazywać na złożoność problemów, z jakimi się ona spotyka

w staraniach wejścia lub powrotu na rynek pracy. Im więcej kategorii, do których należy osoba bezrobotna, tym więcej barier, które musi pokonać w drodze do aktywizacji zawodowej. W zależności od złożoności sytuacji osoby bezrobotnej, mogą to być bariery zarówno wewnętrzne (często zależne od niej samej), jak i zewnętrzne (które mogą, ale nie muszą zależeć od niej). W dalszej części przedstawiono analizę poszczególnych grup osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy w 2021 roku.

2.4.1 Bezrobotni do 30 roku życia

W ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2022 r., poz. 690) osoby do 30 roku życia, zostały ujęte w kategorię bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Ze względu na zjawiska zachodzące na rynku pracy, tj. wydłużający się okres kształcenia młodych ludzi, a tym samym późniejsze wkraczanie na rynek pracy oraz niekorzystną dla młodych osób sytuację na rynku pracy m. in. dużą konkurencyjność, panującą wśród pracodawców stereotypy. Osoby do 30 roku życia są traktowane, jako grupa bezrobotnych, którym szczególnie trudno jest umiejscowić się na rynku pracy, a sytuację pogorszyła dodatkowo panująca pandemia Covid-19, która w młodych uderzyła najmocniej.

Na koniec grudnia 2021 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowanych było 5381 osób bezrobotnych, w tym 2887 kobiet. **Wśród bezrobotnych w ewidencji tut. Urzędu figurowało 1501 osób w wieku do 30 roku życia, tj. o 266 mniej niż na koniec 2020 roku (1767).** Liczba kobiet do 30 roku życia na koniec 2021 roku w ewidencji tut. Urzędu wyniosła 878 i była niższa o 108 w porównaniu z końcem 2020 roku (986). **Bezrobotni do 30 roku życia (1501 osób) stanowili na koniec grudnia 2021 roku 27,9% ogółem zarejestrowanych osób (5381) i 31,4% ogólnej liczby osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy (4783).** Udział osób do 30 roku życia w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych na koniec 2021 roku (27,9%) był niższy o 1.2 punktu procentowego względem końca 2020 roku (29,1%).

W grupie osób do 30 roku życia figurujących w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu na koniec grudnia 2021 roku (1501) prawo do pobierania zasiłku posiadało 189 osób, w tym 124 kobiety. Osoby do 30 roku życia z prawem do zasiłku stanowiły 12,6% ogółu zarejestrowanych osób do 30 roku życia (1501) oraz 24,2% ogółu osób z przyznanym prawem do zasiłku (782).

Poniżej przedstawiono kształtowanie się liczby osób do 30 roku życia w ewidencji tut. Urzędu w kolejnych miesiącach 2020 i 2021 roku (dane porównawcze).

Tabela 13 Bezrobotni do 30 r. ż. (2020 i 2021 rok)

miesiąc	Bezrobotni na koniec danego miesiąca				Bezrobotni do 30 r. ż. na koniec danego miesiąca				Udział osób bezrobotnych do 30 r. ż. w ogóle zarejestrowanych		Wzrost↑/spadek↓ liczby osób bezrobotnych do 30 r. ż. w porównaniu do 2020 r.	
	2020		2021		2020		2021		2020	2021	ogółem	kobiety
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety				
I	5548	2873	6302	3296	1546	883	1898	1050	27,9%	30,1%	352↑	167↑
II	5646	2882	6405	3326	1591	893	1901	1043	28,2%	29,7%	310↑	150↑
III	5570	2830	6316	3263	1595	879	1836	1009	28,6%	29,1%	241↑	130↑
IV	5742	2942	6164	3216	1695	933	1779	999	29,5%	28,9%	84↑	66↑
V	5912	3031	6030	3196	1766	973	1720	981	29,9%	28,5%	-46↓	8↑
VI	5960	3053	5829	3085	1768	965	1618	921	29,7%	27,8%	-150↓	-44↓
VII	6032	3109	5729	3074	1789	978	1560	916	29,7%	27,2%	-229↓	-62↓

VIII	6008	3124	5699	3082	1774	977	1606	936	29,5%	28,2%	-168↓	-41↓
IX	5971	3103	5560	3010	1822	999	1582	929	30,5%	28,5%	-240↓	-70↓
X	5911	3095	5383	2912	1755	961	1502	882	29,7%	27,9%	-253↓	-79↓
XI	5977	3117	5284	2848	1772	976	1461	857	29,6%	27,6%	-311↓	-119↓
XII	6072	3181	5381	2887	1767	986	1501	878	29,1%	27,9%	-266↓	-108↓

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MRPiT-01, opracowanie własne

Przez większość miesięcy 2021 roku liczba osób bezrobotnych do 30 r. ż. w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu przyjmowała tendencję spadkową. Wzrost liczby osób bezrobotnych w wieku do 30 lat względem poprzedniego miesiąca nastąpił w styczniu, lutym, sierpniu i grudniu. Spadek liczby osób bezrobotnych względem poprzedniego miesiąca występował od marca do lipca oraz od września do listopada. **Najwięcej osób w wieku do 30 r. ż. figurowało w ewidencji tut. Urzędu na koniec lutego 2021 roku – 1901, w tym 1043 kobiety, natomiast najmniej osób do 30 r. ż. zanotowano w listopadzie 2021 roku – 1461, w tym 857 kobiet.** Liczba osób bezrobotnych do 30 r. ż. od stycznia do kwietnia 2021 roku była wyższa niż w analogicznych miesiącach roku poprzedniego. Był to czas, kiedy większość obostrzeń pandemicznych jeszcze obowiązywała. W kolejnych miesiącach w 2021 roku (od maja do grudnia) liczba osób w wieku do 30 lat była niższa niż w analogicznych miesiącach 2020 roku. Największy w 2021 roku spadek liczby bezrobotnych do 30 r. ż., tj. o 311 osób względem 2020 roku nastąpił w listopadzie. W grupie kobiet do 30 r. ż. największy spadek liczby bezrobotnych, tj. o 119 osób względem 2020 roku również nastąpił w listopadzie.

Udział osób bezrobotnych do 30 r. ż. w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych w 2021 roku przyjmował wartości od 27,2% (lipiec) do 30,1% (styczeń) i na ogół był niższy niż w roku 2020.

Struktura osób bezrobotnych do 30 r. ż.

Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu gromadzi szereg danych statystycznych dotyczących zarejestrowanych osób, między innymi określa strukturę bezrobotnych wg wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy. W dalszej części przedstawiono, krótką analizę osób bezrobotnych do 30 roku życia wg podanych kategorii.

Tabela 14 Bezrobotni do 30 roku życia wg czasu pozostawania bez pracy, wykształcenia, stażu pracy (XII 2021 rok)

bezrobotni do 30 roku życia ze względu na:								
czas pozostawania bez pracy w m-c			wykształcenie			staż pracy		
	ogółem	kobiety		ogółem	kobiety		ogółem	kobiety
do 1	191	81	wyższe	241	173	do 1 roku	548	311
1-3	286	137	policealne i średnie zawodowe/branżowe	420	250	1-5	465	278
3-6	278	150	średnie ogólnokształcące	311	205	5-10	40	25
6-12	227	143	zasadnicze zawodowe/branżowe	323	146	10-20	0	0
12-24	261	163	gimnazjalne/podstawowe i poniżej	206	104	20-30	x	x
pow. 24	258	204	x	x	x	30 lat i więcej	x	x
razem	1501	878	x	x	x	bez stażu	448	264

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MRPiT-01, opracowanie własne

Jak już wcześniej wspomniano na koniec grudnia 2021 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu figurowało 1501 osób do 30 roku życia, w tym 878 kobiet. **Wśród bezrobotnych do 30 roku życia, dominuje wykształcenie „policalne i średnie zawodowe/branżowe”, które posiada 420 osób, w tym 250 kobiet. Osoby do 30 roku życia z wykształceniem „policalnym i średnim zawodowym/branżowym” stanowiły na koniec 2021 roku 28% ogółu zarejestrowanych osób do 30 r. ż. (1501) oraz 32,1% ogółu osób zarejestrowanych na koniec 2021 roku z ww. poziomem wykształcenia (1307).** Udział osób do 30 r. ż. posiadających wykształcenie „policalne i średnie zawodowe/branżowe” w ogóle zarejestrowanych na koniec 2021 roku osób do 30 r. ż. (28%) wzrósł o 1.4 punktu procentowego w porównaniu do 2020 roku (26,6%).

Duża grupa bezrobotnych do 30 roku życia posiada wykształcenie „zasadnicze zawodowe/branżowe”, na koniec 2021 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu figurowały 323 osoby, w tym 146 kobiet z ww. poziomem wykształcenia. Osoby do 30 r. ż. posiadające wykształcenie „zasadnicze zawodowe/branżowe” stanowiły na koniec 2021 roku 21,5% ogółu zarejestrowanych osób do 30 r. ż. (1501) oraz 21,1% ogółu bezrobotnych z wykształceniem „zasadniczym zawodowym/branżowym” (1532). Udział osób do 30 r. ż. posiadających wykształcenie „zasadnicze zawodowe/branżowe” w ogóle zarejestrowanych na koniec 2021 roku osób do 30 r. ż. (21,5%) wzrósł o 0.1 punktu procentowego w porównaniu do 2020 roku (21,4%).

Kolejną pod względem wielkości grupę osób do 30 r. ż. stanowili bezrobotni z wykształceniem „średnim ogólnokształcącym”. Na koniec 2021 roku w tut. Urzędzie zarejestrowanych było 311 osób, w tym 205 kobiet z ww. poziomem wykształcenia. Udział osób do 30 r. ż. z wykształceniem „średnim ogólnokształcącym” w ogóle zarejestrowanych osób w wieku do 30 lat na koniec 2021 roku wyniósł 20,7% i był wyższy o 0.7 punktu procentowego w porównaniu z rokiem poprzednim. Jednocześnie osoby do 30 r. ż. stanowiły aż 50% ogółu osób z wykształceniem „średnim ogólnokształcącym” zarejestrowanych na koniec 2021 roku w tut. Urzędzie (622).

Wykształcenie „wyższe”, które jest wyznacznikiem długiego okresu kształcenia posiadało na koniec 2021 roku 241 osób bezrobotnych do 30 roku życia, w tym 173 kobiety. Osoby z wykształceniem „wyższym” stanowiły 16,1% ogółu zarejestrowanych na koniec 2021 roku osób do 30 roku życia (1501) oraz 29,4% ogółu osób z wykształceniem „wyższym” zarejestrowanych na koniec 2021 roku (821).

Najmniej bezrobotnych do 30 roku życia posiadało wykształcenie „gimnazjalne/podstawowe i poniżej”. Na koniec grudnia 2021 roku zarejestrowanych było 206 osób, w tym 104 kobiety z wykształceniem „gimnazjalnym/podstawowym i poniżej”.

Dane dotyczące wykształcenia osób bezrobotnych do 30 roku życia wskazują na lepszy poziom wykształcenia kobiet niż mężczyzn. Kobiety dominują w grupie bezrobotnych posiadających wykształcenie „wyższe”, „średnie ogólnokształcące” oraz „policalne i średnie zawodowe”. Jednocześnie należy zauważyć, że poziom wykształcenia wśród osób młodych wzrasta. Jest to głównie spowodowane sytuacją na rynku pracy, wymaganiami stawianymi przez pracodawców, a także ciągle rosnącą popularnością tzw. kształcenia przez całe życie.

Wśród bezrobotnych do 30 roku życia 448 osób, tj. 29,8% ogółu bezrobotnych w ww. kategorii wiekowej nie posiada stażu pracy, co oznacza, że osoby te nie miały jeszcze styczności z rynkiem pracy. 548 osób bezrobotnych, w tym 311 kobiet posiadało niewielkie doświadczenie zawodowe, tj. pracowało krócej niż rok. Z zarejestrowanych na koniec 2021 roku bezrobotnych do 30 r. ż. 465 osób, w tym 278 kobiet pracowało dłużej niż rok ale krócej niż 5 lat. Brak doświadczenia zawodowego nadal jest jedną z barier utrudniającą wejście na rynek pracy bezrobotnym w wieku do 30 roku życia. Dodatkowo

objęcie restrykcjami covidowymi branż zdominowanych przez osoby młode (hotelarstwo, gastronomia, eventy), uniemożliwiało tej grupie bezrobotnych zdobywanie doświadczenia. Wykluczenie osób młodych z rynku pracy było przede wszystkim zauważalne w 2020 roku, kiedy znacznie wzrósł udział osób bezrobotnych do 30 r. ż. w ogóle zarejestrowanych osób. Sytuacja osób młodych w 2021 roku ulegała systematycznej poprawie. Obostrzenia były stopniowo znoszone, a rynek pracy stał się bardziej dostępny. Zwiększyły się możliwości podjęcia zatrudnienia zarówno w kraju, jak i za granicą, dodatkowo Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu zintensyfikował działania aktywizacyjne, których beneficjentami były w znacznej części osoby młode.

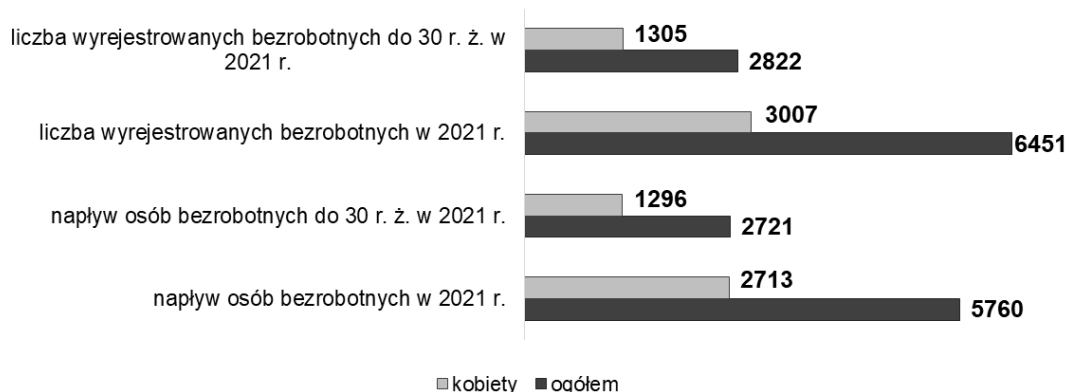
Wśród osób do 30 roku życia zarejestrowanych na koniec grudnia 2021 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu 519 bezrobotnych pozostawało bez zatrudnienia powyżej 12 miesięcy. 664 osoby do 30 r. ż., w tym 451 kobiet figurujących na koniec 2021 roku w ewidencji tut. Urzędu należało do grupy długotrwale bezrobotnych. Dane te potwierdzają wciąż dosyć trudną sytuację osób młodych na lokalnym rynku pracy. Jednocześnie zauważyć należy, że wśród osób do 30 roku życia zarejestrowanych na koniec 2021 roku 405 bezrobotnych, w tym 375 kobiet posiadało co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia. Konieczność sprawowania opieki nad dzieckiem oraz brak wystarczającej infrastruktury (żłobki, przedszkola) przyczyniają się do długotrwałego wykluczenia z rynku pracy osób młodych.

Bilans osób do 30 r. ż. (napływ i odpływ)

Ogółem w 2021 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowało się 5760 osób bezrobotnych, w tym 2713 kobiet. **Wśród rejestrujących się 2721 osób, w tym 1296 kobiet to bezrobotni do 30 roku życia.** Napływ osób do 30 roku życia do ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2021 roku był niższy o 214 osób w porównaniu do 2020 roku, kiedy zarejestrowało się 2935 osób w wieku do 30 lat. **W napływie bezrobotnych (5760) osoby do 30 roku życia stanowiły w 2021 roku 47,2%, tj. o 0.1 punktu procentowego mniej niż w 2020 roku (47,3%).**

Liczba osób wyrejestrowanych w 2021 roku z ewidencji tut. Urzędu wyniosła 6451, w tym 3007 kobiet. **Wśród wyrejestrowanych 2822 osoby, w tym 1305 kobiet to bezrobotni do 30 roku życia.** Odpływ osób do 30 roku życia z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2021 roku był wyższy o 423 osoby w porównaniu do 2020 roku, kiedy wyrejestrowano 2399 osób w wieku do 30 lat. **W odpływie ogółu bezrobotnych (6451) w 2021 roku, osoby do 30 roku życia stanowiły 43,7%, tj. o 1.2 punktu procentowego mniej niż w 2020 roku (44,9%).**

Wykres 14 Fluktuacja (napływ/odpływ) osób bezrobotnych, w tym osób do 30 r. ż. w 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MRPiPS-01, opracowanie własne

Wśród bezrobotnych wyłączonych z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2021 roku (6451), 4047 osób podjęło zatrudnienie, co stanowi 62,7% ogółu wyrejestrowanych osób. **W grupie osób wyłączonych z ewidencji tut. Urzędu z tytułu podjęcia pracy (4047), 1766 osób to bezrobotni w wieku do 30 roku życia, tj. 43,6% ogółu wyłączonych z tytułu zatrudnienia.** Wśród bezrobotnych do 30 roku życia 1432 osoby podjęły zatrudnienie niesubsydiowane, a 334 osoby zostały skierowane do pracy w ramach subsydiowanych form zatrudnienia. **Najwięcej osób do 30 roku życia w 2020 roku zostało skierowanych do zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych – 90 bezrobotnych, w tym 37 kobiet** (ogółem prace interwencyjne rozpoczęły 272 osoby). Zatrudnienie na doposażonym/wyposażonym stanowisku pracy podjęły **73 osoby do 30 r. ż., w tym 16 kobiet** (łącznie skierowano do zatrudnienia 182 osoby bezrobotne). Ponadto w 2021 roku **63 osoby, w tym 38 kobiet do 30 roku życia skierowano do pracy w ramach robót publicznych** (łącznie skierowano 274 osoby). Popularną formą aktywizacji wśród osób do 30 roku życia jest możliwość pozyskania środków na samozatrudnienie. W 2021 roku działalność gospodarczą po uzyskaniu dotacji Urzędu rozpoczęło 121 osób, wśród których **56, w tym 17 kobiet to bezrobotni do 30 roku życia.** Od kilku lat dużą popularnością wśród osób do 30 roku życia cieszą się bony na zasiedlenie. **W 2021 roku 52 młode osoby korzystając z otrzymanego bonu na zasiedlenie weszły na rynek pracy, z czego 49 osób podjęło zatrudnienie, a 3 osoby założyły działalność gospodarczą.** Duże zainteresowanie bonami na zasiedlenie, jako formy skierowanej tylko do grupy osób do 30 r. ż. świadczy o mobilności młodych osób oraz otwartości na migrację zarobkową. Bony na zasiedlenie stanowią dla osób do 30 r. ż. ciekawą propozycję, która stwarza możliwość wejścia na rynek pracy w dowolnym miejscu w kraju. Młodzi poszukują lepszych, bardziej atrakcyjnych warunków zatrudnieniowych poza lokalnym rynkiem pracy, w konsekwencji jednak zmniejsza się liczba aktywnych zawodowo osób na terenie powiatu jarosławskiego.

Ze względu na trudny start na lokalnym rynku pracy osoby do 30 roku życia wspierane są poprzez organizację stażu. W 2021 roku na ww. formę skierowano 229 osób bezrobotnych, w tym 159 kobiet z omawianej grupy wiekowej (ogółem skierowano 415 osób bezrobotnych). Młode osoby zarejestrowane w tut. Urzędzie chętnie podnoszą swoje kwalifikacje, **w 2021 roku na szkolenie skierowano 29 osób w wieku do 30 roku życia** (łącznie na szkolenie skierowano 43 osoby bezrobotne). **W ramach szkoleń 28 osób skorzystało z bonu szkoleniowego, jako formy dedykowanej dla osób w wieku do 30 lat.**

Najczęstszą przyczyną wyłączenia osób bezrobotnych z ewidencji tut. Urzędu w 2021 roku było podjęcie zatrudnienia (subsydiowanego i niesubsydiowanego). Drugim pod względem liczebności powodem wyrejestrowań bezrobotnych w 2021 roku było **niepotwierdzenie gotowości do podjęcia zatrudnienia. Wśród 681 bezrobotnych, którzy w 2021 roku nie zgłosili się w wyznaczonym przez tut. Urząd terminie, 335 osób, w tym 101 kobiet to bezrobotni do 30 roku życia.** Dane te pokazują, że osoby młode często nie przywiązują uwagi do wynikających z posiadanego statusu bezrobotnego obowiązków, m.in. do stawiennictwa w wyznaczonym terminie.

Kolejnym pod względem liczebności powodem wyrejestrowań bezrobotnych w 2021 roku była dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego i rejestracji w Urzędzie Pracy. W 2021 roku z ww. powodu wyłączono 679 osób. **Wśród bezrobotnych, którzy złożyli rezygnację z pomocy świadczonej przez Urząd, 315 osób, w tym 171 kobiet to bezrobotni w wieku do 30 lat.**

Osoby do 30 roku życia dominują wśród bezrobotnych wyłączanych z ewidencji Urzędu z powodu podjęcia nauki. **W 2021 roku wyrejestrowano 55 osób do 30 roku życia, w tym 37 kobiet, które rozpoczęły naukę.** Osoby młode wyrejestrowane z powodu

podjęcia nauki stanowiły 91,7% ogółu wyrejestrowanych z ww. przyczyny osób bezrobotnych (60).

W 2021 roku 56 osób odmówiło przyjęcia propozycji pracy lub innej formy pomocy oferowanej przez tut. Urząd. Wśród wyrejestrowanych z ww. powodu bezrobotnych, 25 osób, w tym 6 kobiet to bezrobotni w wieku do 30 lat. **Osoby młode, które odmówiły aktywizacji stanowiły aż 44,6% ogółu osób, wyłączonych z powodu odmowy przyjęcia propozycji zatrudnienia (56).**

Z pozostałych przyczyn, tj.: osiągnięcie wieku emerytalnego, nabycie praw emerytalnych lub rentowych, nabycie praw do świadczenia przedemerytalnego oraz innych powodów (np. rozpoczęcie szkolenia lub stażu organizowanego przez inny podmiot niż PUP, zgonu, pobieranie zasiłku stałego, niezdolności do pracy) w 2021 roku wyłączono 470 osób. Wśród wyłączonych z ww. powodów bezrobotnych 68 osób, w tym 36 kobiet to bezrobotni od 30 roku życia.

2.4.2 Bezrobotni długotrwale

Według ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 roku (Dz. U. z 2022 r., poz. 690) bezrobotny długotrwale to osoba bezrobotna pozostająca w rejestrach powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych. Osoby długotrwale bezrobotne wg ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy zaliczane są do grupy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy i w rejestrach tut. Urzędu od wielu lat stanowią najliczniejszą kategorię wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Na koniec grudnia 2021 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowanych było 5381 osób bezrobotnych, w tym 2887 kobiet. **Wśród bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2021 roku w ewidencji tut. Urzędu figurowały osoby długotrwale bezrobotne, których liczba wyniosła 3339, w tym 1880 kobiet.**

Liczba osób długotrwale bezrobotnych na koniec 2021 roku (3339) była niższa o 285 w porównaniu z końcem 2020 roku, kiedy w rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu figurowały 3624 osoby długotrwale bezrobotne. Liczba długotrwale bezrobotnych kobiet na koniec 2021 roku (1880) była niższa o 134 w porównaniu do liczby długotrwale bezrobotnych kobiet z końca 2020 roku (2014). **Bezrobotni długotrwale (3339) stanowili na koniec 2021 roku 62,1% ogółu zarejestrowanych (5381) i 69,8% ogólnej liczby osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy (4783).** Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych na koniec 2021 roku (62,1%) był wyższy o 2,4 punktu procentowego względem końca 2020 roku (59,7%).

W grupie 3339 osób długotrwale bezrobotnych figurujących w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu na koniec grudnia 2021 roku prawo do pobierania zasiłku posiadały 23 osoby, w tym 19 kobiet. Osoby długotrwale bezrobotne z prawem do zasiłku stanowiły zaledwie 0,7% ogółu zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych (3339) oraz 2,9% ogółu osób z przyznanym prawem do zasiłku (782).

Poniżej przedstawiono kształtowanie się liczby osób długotrwale bezrobotnych w ewidencji tut. Urzędu w kolejnych miesiącach 2020 i 2021 roku (dane porównawcze).

Tabela 15 Bezrobotni długotrwale (2020 i 2021 rok)

miesiąc	Bezrobotni na koniec danego miesiąca				Długotrwale bezrobotni na koniec danego miesiąca				Udział osób bezrobotnych długotrwale w ogóle zarejestrowanych		Wzrost↑/spadek↓ liczby osób bezrobotnych długotrwale w porównaniu do 2020 r.	
	2020		2021		2020		2021		2020	2021	Ogółem	kobiety
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety				
I	5548	2873	6302	3296	3228	1837	3736	2075	58,2%	59,3%	508↑	238↑
II	5646	2882	6405	3326	3234	1836	3785	2083	57,3%	59,1%	551↑	247↑
III	5570	2830	6316	3263	3199	1819	3743	2046	57,4%	59,3%	544↑	227↑
IV	5742	2942	6164	3216	3290	1869	3705	2046	57,3%	60,1%	415↑	177↑
V	5912	3031	6030	3196	3398	1934	3663	2036	57,5%	60,7%	265↑	102↑
VI	5960	3053	5829	3085	3464	1972	3598	1997	58,1%	61,7%	134↑	25↑
VII	6032	3109	5729	3074	3519	2000	3517	1968	58,3%	61,4%	-2↓	-32↓
VIII	6008	3124	5699	3082	3515	1993	3491	1958	58,5%	61,3%	-24↓	-35↓
IX	5971	3103	5560	3010	3508	1972	3449	1944	58,8%	62,0%	-59↓	-28↓
X	5911	3095	5383	2912	3528	1974	3393	1918	59,7%	63,0%	-135↓	-56↓
XI	5977	3117	5284	2848	3590	1991	3340	1883	60,1%	63,2%	-250↓	-108↓
XII	6072	3181	5381	2887	3624	2014	3339	1880	59,7%	62,1%	-285↓	-134↓

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MRPIIT-01, opracowanie własne

Liczba osób długotrwale bezrobotnych w ewidencji tut. Urzędu przez większość miesięcy 2021 roku przyjmowała tendencję spadkową. Wzrost liczby osób bezrobotnych długotrwale w ujęciu miesiąc do miesiąca nastąpił w styczniu i lutym. Spadek liczby osób bezrobotnych względem poprzedniego miesiąca występował od marca do grudnia.

Najwięcej osób długotrwale bezrobotnych w 2021 roku zarejestrowanych było na koniec lutego – 3785 osób, w tym 2083 kobiety, najmniej osób długotrwale bezrobotnych zanotowano na koniec grudnia – 3339 osób, w tym 1880 kobiet.

Liczba osób długotrwale bezrobotnych od stycznia do czerwca 2021 roku była wyższa niż w analogicznych miesiącach 2020 roku, natomiast od lipca do grudnia 2021 roku liczba osób bezrobotnych w ww. kategorii była niższa w porównaniu do poszczególnych miesięcy 2020 roku. Największy w 2021 roku spadek liczby bezrobotnych długotrwale, tj. o 285 osób względem 2020 roku nastąpił w grudniu, natomiast największy wzrost, tj. o 551 osób długotrwale bezrobotnych w 2021 roku w porównaniu do 2020 roku nastąpił w lutym. W grupie długotrwale bezrobotnych kobiet największy spadek (r/r), tj. o 134 osoby zanotowano w grudniu, natomiast największy wzrost (r/r) tj. o 247 osób zanotowano w lutym.

Udział osób bezrobotnych długotrwale w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych w 2021 roku przyjmował wartości od 59,1% (luty) do 63,2% (listopad), co świadczy o wykluczeniu zawodowym z rynku pracy trwającym dłużej niż 12 miesięcy ponad połowy zarejestrowanych osób bezrobotnych.

Długotrwale bezrobocie dotyka znaczną część osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu stwarzając jedną z największych barier w procesie powrotu do aktywności zawodowej. Długotrwale pozostawanie bez zatrudnienia generuje szereg dodatkowych problemów (ekonomiczne, społeczne, prawne, uzależnienia), których następstwem jest marginalizacja społeczna osób dotkniętych długotrwałym bezrobociem. Czynniki warunkujące długotrwale pozostawanie bez zatrudnienia można podzielić na zewnętrzne (niezależne od osoby bezrobotnej) oraz wewnętrzne (takie, na które osoba bezrobotna ma bezpośredni wpływ). Niestety skomplikowana sytuacja osobista i zawodowa,

a także wieloletnie odizolowanie od rynku pracy, naraża osoby długotrwale bezrobotne na trwałe wykluczenie społeczne. Ze względu na złożoność problemów, z którymi stykają się osoby długotrwale bezrobotne, wejście lub powrót na rynek pracy osób z ww. grupy poprzedzone jest często długim i wieloetapowym procesem. Stosowanie różnego rodzaju wsparć, w tym np. poradnictwa zawodowego, które ma przygotować osoby długo pozostające bez zatrudnienia do aktywizacji zawodowej.

Struktura osób długotrwale bezrobotnych

Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu gromadzi szereg danych statystycznych dotyczących zarejestrowanych osób, między innymi określa strukturę bezrobotnych wg wykształcenia, wieku oraz stażu pracy. W dalszej części opracowania przedstawiono, krótką analizę osób długotrwale bezrobotnych wg podanych kategorii.

Tabela 16 Bezrobotni długotrwale wg wieku, wykształcenia, stażu pracy (XII 2021 rok)

bezrobotni długotrwale ze względu na:								
wiek	ogółem		wykształcenie	ogółem		staż pracy	ogółem	
	ogółem	kobiety		ogółem	kobiety		ogółem	kobiety
18-24	248	161	wyższe	462	336	do 1 roku	704	431
25-34	871	610	policealne i średnie zawodowe/branżowe	763	490	1-5	833	494
35-44	926	593	średnie ogólnokształcące	341	244	5-10	496	259
45-54	685	341	zasadnicze zawodowe/branżowe	996	462	10-20	459	236
55-59	365	175	gimnazjalne/podstawowe i poniżej	777	348	20-30	235	79
60 lat i więcej	244	x	x	x	x	30 lat i więcej	54	9
razem	3339	1880	x	x	x	bez stażu	558	372

Zródło: Sprawozdanie o rynku pracy MRPiT-01, opracowanie własne

Wśród długotrwale bezrobotnych przeważają osoby w wieku 35-44 lata oraz 25-34 lata. Na koniec grudnia 2021 roku zarejestrowanych było 926 osób długotrwale bezrobotnych, w tym 593 kobiety w kategorii wiekowej 35-44 lata oraz 871 osób, w tym 610 kobiet w kategorii wiekowej 25-34 lata. **Osoby długotrwale bezrobotne w wieku 35-44 lata stanowiły na koniec 2021 roku 27,7% ogółu zarejestrowanych w tej kategorii (3339) i 67,6% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych w wieku 35-44 lata (1370). Osoby długotrwale bezrobotne w wieku 25-34 lata stanowiły na koniec 2021 roku 26,1% ogółu zarejestrowanych w tej kategorii (3339) i 58% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych w wieku 25-34 lata (1503).**

Długotrwale bezrobotne kobiety w wieku 25-34 lata (610) stanowiły najliczniejszą grupę w kategorii kobiet długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2021 roku. Udział długotrwale bezrobotnych kobiet w wieku 25-34 lata na koniec 2021 roku wyniósł 32,4% ogółu zarejestrowanych kobiet w tej kategorii (1880), 21,1% ogółu zarejestrowanych kobiet (2887) oraz 70% ogółu osób długotrwale bezrobotnych w wieku 25-34 lata (871). **W grupie osób w wieku 18-44 lata długotrwale bezrobocie częściej dotyka kobiet niż mężczyzn.**

Przytoczone dane pokazują problem długotrwałego bezrobocia głównie wśród osób młodych. Niedopasowanie rynku edukacji do aktualnych potrzeb rynku pracy, jest jedną z przyczyn dla których osoby młode po zakończeniu etapu kształcenia pozostają bez zatrudnienia. Dodatkowo sytuację osób młodych na rynku pracy skomplikowała pandemia, ponieważ ograniczenia w działalności dotknęły branż, w których to młodzi stanowili większość zasobów kadrowych. Konsekwencją wprowadzonych czasowych obostrzeń był

odpływ osób młodych z rynku pracy. Analizując grupę osób długotrwale bezrobotnych należy również zwrócić uwagę na fakt, że w grupie tej przeważają kobiety. Czynniki warunkujące taką sytuację to przede wszystkim: mniejsza ilość ofert pracy w zawodach, w których zatrudnienia poszukują kobiety oraz ograniczona dyspozycyjność ze względu na sprawowaną opiekę nad dzieckiem. Wśród osób długotrwale bezrobotnych pojawia się zniechęcenie do podejmowania pracy oraz narasta frustracja. Motywację do aktywności zawodowej u młodych osób obniża niesatysfakcjonujące wynagrodzenie proponowane w większości ofert. Niestety bezrobocie w grupie osób młodych ma bezpośrednie negatywne oddziaływanie na lokalny rynek pracy. Długotrwały okres pozostawania bez pracy, brak atrakcyjnych ofert pracy oraz względy ekonomiczne często są powodem decyzji młodych ludzi o migracji, co przyczynia się do wyludniania obszarów powiatu i postępującego procesu starzenia się społeczeństwa.

W grupie długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych w tut. Urzędzie na koniec 2021 roku dominuje wykształcenie „zasadnicze zawodowe/branżowe” oraz „gimnazjalne/podstawowe i poniżej”. Na koniec grudnia 2021 roku w ewidencji tut. Urzędu figurowało 996 osób, w tym 462 kobiety z wykształceniem „zasadniczym zawodowym/branżowym” oraz 777 osób, w tym 348 kobiet z wykształceniem „gimnazjalnym/podstawowym i poniżej”. **Osoby długotrwale bezrobotne posiadające wykształcenie „zasadnicze zawodowe/branżowe” stanowiły na koniec 2021 roku 29,8% ogółu osób długotrwale bezrobotnych (3339) oraz 65% ogółu bezrobotnych z wykształceniem „zasadniczym zawodowym/branżowym” (1532), natomiast osoby z wykształceniem „gimnazjalnym/podstawowym i poniżej” stanowiły na koniec 2021 roku 23,3% ogółu zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych (3339) i 70,7% osób z wykształceniem „gimnazjalnym/podstawowym i poniżej” (1099).** Statystycznie wykształcenie „zasadnicze zawodowe/branżowe” oraz „gimnazjalne/podstawowe i poniżej” częściej występuje w grupie długotrwale bezrobotnych mężczyzn niż kobiet.

Liczną grupę bezrobotnych w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu stanowiły osoby długotrwale bezrobotne posiadające wykształcenie „policealne i średnie zawodowe/branżowe”. Na koniec 2021 roku zarejestrowane były 763 osoby, w tym 490 kobiet z ww. poziomem wykształcenia.

Najmniej bezrobotnych długotrwale posiada wykształcenie „wyższe” oraz „średnie ogólnokształcące”. Na koniec grudnia 2021 roku zarejestrowane były 462 osoby, w tym 336 kobiet z wykształceniem „wyższym” oraz 341 osób, w tym 244 kobiety z wykształceniem „średnim ogólnokształcącym”. W grupie osób długotrwale bezrobotnych z wykształceniem „wyższym”, „średnim ogólnokształcącym” oraz „policealnym i średnim zawodowym/branżowym” dominują kobiety, co oznacza, że pomimo wyższego poziomu wykształcenia kobietom trudniej jest wejść na lokalny rynek pracy i dłużej pozostają w ewidencji tut. Urzędu.

Przedstawione dane dotyczące wykształcenia osób długotrwale bezrobotnych wskazują jednoznacznie na niskie wykształcenie tej grupy osób. Niski poziom wykształcenia negatywnie wpływa na wizerunek osób długotrwale bezrobotnych na rynku pracy ograniczając dostęp do wykonywania wielu zawodów i stwarzając barierę w poszukiwaniu zatrudnienia. Pomimo braków kadrowych na rynku pracy w grupie tzw. fachowców, osoby długotrwale bezrobotne posiadające kwalifikacje w danym zawodzie, w tym wykształcenie „zasadnicze zawodowe/branżowe” mają trudności ze znalezieniem pracy. Często występującym problemem osób długotrwale bezrobotnych jest dezaktualizacja posiadanych kwalifikacji, jednocześnie im dłużej osoba pozostaje bez aktywności zawodowej, tym trudniej będzie jej uzupełnić deficyty kwalifikacji. Niezbędnym narzędziem w ograniczaniu długotrwałego bezrobocia jest zatem rozpowszechnianie dostępu do edukacji, dbanie o jak

najlepsze przystosowanie rynku edukacyjnego do rynku pracy, umożliwianie podnoszenia lub uzupełniania kwalifikacji oraz stwarzanie warunków do ponownego przyuczenia do wykonywania czynności zawodowych między innymi poprzez stosowanie odpowiednich usług i instrumentów rynku pracy.

Analizując dane dotyczące osób długotrwale bezrobotnych wg stażu pracy, zauważyć należy, że w grupie tej od kilku lat dominują osoby posiadające doświadczenie zawodowe dłuższe niż rok, a krótsze niż 5 lat oraz osoby pracujące maksymalnie 1 rok lub nie posiadające doświadczenia zawodowego (stażu pracy).

Największą z wymienionych grup stanowią osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat. Na koniec 2021 roku w ewidencji tut. Urzędu figurowały 833 osoby, w tym 494 kobiety z doświadczeniem zawodowym powyżej 1 roku, a poniżej 5 lat. **Bezrobotni długotrwale z ww. stażem pracy stanowili na koniec 2021 roku 24,9% ogółu długotrwale bezrobotnych (3339) i 60,7% ogółu osób ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat zarejestrowanych na koniec grudnia 2021 roku (1373).**

Dużą grupę wśród bezrobotnych długotrwale stanowiły na koniec 2021 roku osoby posiadające niewielki staż pracy oraz osoby nie mające styczności z rynkiem pracy. Liczba bezrobotnych długotrwale ze stażem pracy do 1 roku oraz bez doświadczenia zawodowego na koniec 2021 roku wyniosła odpowiednio 704 osoby, w tym 431 kobiet oraz 558 osób, w tym 372 kobiety. **Osoby długotrwale bezrobotne ze stażem pracy do 1 roku na koniec 2021 roku stanowiły 21,1% ogółu długotrwale bezrobotnych (3339) oraz 60,8% ogółu osób ze stażem krótszym niż 1 rok (1157). Osoby długotrwale bezrobotne bez stażu pracy stanowiły na koniec 2021 roku 16,7% ogółu długotrwale bezrobotnych (3339) oraz 64,4% ogółu osób nie posiadających doświadczenia zawodowego (866).** Przedstawione dane wskazują na brak lub niskie doświadczenie zawodowe osób długotrwale bezrobotnych, co również stanowi barierę w poszukiwaniu zatrudnienia.

W ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu długotrwale bezrobotni od wielu lat stanowią ponad połowę zarejestrowanych osób. Na koniec 2021 roku długotrwale bezrobotni stanowili 62,1% ogółu zarejestrowanych, co oznacza wzrost o 2.4 punktu procentowego w porównaniu z końcem 2020 roku (59,7%). Przeciwdziałanie wysokiej skali długotrwałego bezrobocia stanowi wyzwanie dla lokalnego rynku pracy. Długotrwałe bezrobocie jest destruktywne, niesie ze sobą wiele negatywnych skutków nie tylko dla samych bezrobotnych, ale również ich rodzin. **U osób długotrwale bezrobotnych można zaobserwować dwie postawy: aktywną i bierną.** Postawę aktywną prezentują osoby, którym brak pracy i bezczynność przeszkadza, konsekwentnie podejmują działania w celu zmiany swojej sytuacji pomimo napotykaných przeszkód i niepowodzeń. Ich poziom motywacji jest zmienny i często potrzebują wsparcia doradczego, jednak starają się utrzymywać aktywność w poszukiwaniu pracy. Postawę bierną prezentują osoby, które nie chcą zmiany swojej sytuacji, przyzwyczały się do braku pracy, z upływem czasu stają się obojętne i jednocześnie roszczeniowe, codzienne funkcjonowanie opierają na wsparciu oferowanym przez ośrodki pomocy społecznej. Motywacja do zmiany swojej sytuacji u osób biernych jest niska, przedstawiciele tej grupy nie widzą potrzeby świadczenia pracy, nie radzą sobie z nawarstwiającymi się problemami. Aktywizacja osób, które „przyzwyczały się” do bezrobocia jest wieloetapowa, w początkowej fazie ukierunkowana przede wszystkim na zmianę postawy z biernej na aktywną i wsparcie motywacyjne, w kolejnym etapie włączone zostaje wsparcie instrumentami rynku pracy.

Wśród osób długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2021 roku ponad połowę – 56,3% stanowiły kobiety, co oznacza wzrost udziału kobiet długotrwale bezrobotnych w ogóle osób w tej kategorii o 0.7 punktu procentowego w porównaniu do końca 2020 roku (55,6%). Jest wiele powodów trudnej sytuacji na rynku

pracy długotrwale bezrobotnych kobiet. Jedną z przyczyn jest mała dostępność ofert pracy. Większość ofert zatrudnienia, którymi dysponuje tutaj Urząd dotyczy zawodów wykonywanych głównie przez mężczyzn. Inną przyczyną jest pełnienie przez kobiety przypisywanych im ról społecznych, w szczególności opieki nad domem, rodziną, wychowaniem dzieci.

Z zarejestrowanych na koniec 2021 roku osób długotrwale bezrobotnych (3339), 723 posiadało co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia. W grupie tej 663 osoby, tj. 91,7% ogółu stanowiły kobiety. Często świadoma rezygnacja kobiety z życia zawodowego na rzecz założenia rodziny, przez długie lata uniemożliwia jej powrót na rynek pracy, dodatkowym problemem jest zbyt mała ilość żłobków i przedszkoli na obszarze powiatu, które mogłyby zapewniać opiekę nad dzieckiem w czasie świadczenia pracy. Decyzja kobiety o ponownym wejściu na rynek pracy po długiej nieobecności wiąże się także z koniecznością pokonania powstałych w tym czasie barier, tj. dezaktualizacja wiedzy i umiejętności zawodowych, czy chociażby lęku i obaw związanych z powrotem do pracy. Ważnym aspektem wpływającym na decyzję kobiet o pozostawaniu poza rynkiem pracy są względy ekonomiczne, ponieważ mężczyźni są zatrudniani w lepiej opłacanych zawodach, zatem to oni pracują. Zmiana sytuacji długotrwale bezrobotnych kobiet na rynku pracy wymaga kompleksowych działań z różnych obszarów, Powiatowy Urząd Pracy oferuje wsparcie zarówno usługami (pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe), jak i dostępnymi instrumentami rynku pracy.

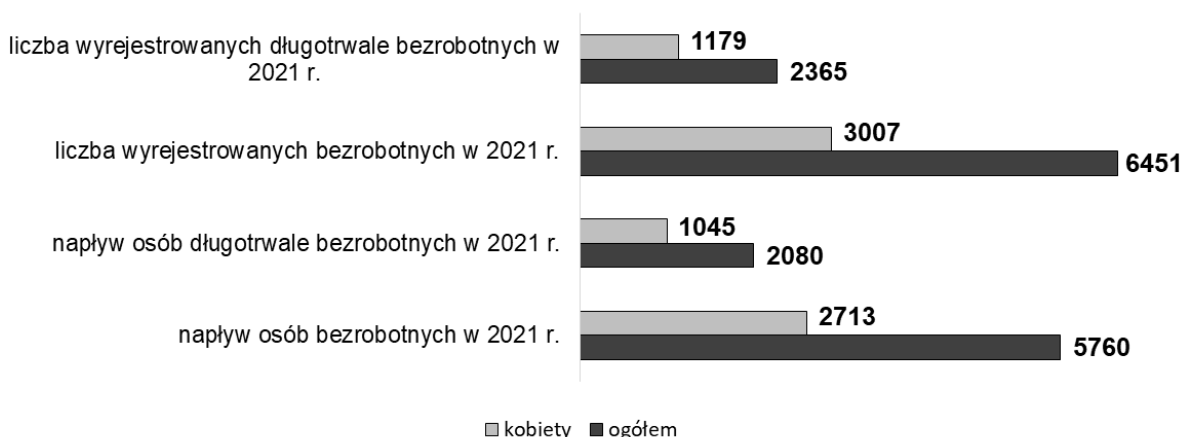
Zdarza się także, że osoby długotrwale bezrobotne świadomie decydują się na pozostawanie w rejestrach Urzędu ze względu na niespełnienie przez pracodawcę ich oczekiwań dot. wysokości wynagrodzenia lub zagrożenie utratą wsparcia z ośrodków pomocy społecznej, proces aktywizacji zawodowej jest wówczas szczególnie trudny.

Bilans osób długotrwale bezrobotnych (napływ i odpływ)

Ogółem w 2021 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowało się 5760 osób bezrobotnych, w tym 2713 kobiet. **Wśród rejestrujących się 2080 osób, w tym 1045 kobiet to bezrobotni długotrwale.** Napływ długotrwale bezrobotnych w 2021 roku był niższy o 4 osoby w porównaniu do 2020 roku, kiedy zarejestrowały się 2084 osoby, w tym 1019 kobiet długotrwale bezrobotnych. **W 2021 roku w napływie bezrobotnych (5760) osoby długotrwale bezrobotne stanowiły 36,1%, tj. o 2.5 punktu procentowego więcej niż w 2020 roku (33,6%).**

Liczba osób wyrejestrowanych w 2021 roku z ewidencji tutaj Urzędu wyniosła 6451, w tym 3007 kobiet. **Wśród wyrejestrowanych 2365 osób, w tym 1179 kobiet, to bezrobotni długotrwale.** Odpływ osób długotrwale bezrobotnych w 2021 roku był wyższy o 736 osób w porównaniu do 2020 roku, kiedy wyrejestrowano 1629 osób, w tym 816 kobiet długotrwale bezrobotnych. **W odpływie bezrobotnych w 2021 roku (6451) osoby długotrwale bezrobotne stanowiły 36,7%, tj. o 6.2 punktu procentowego więcej niż w 2020 roku (30,5%).**

Wykres 15 Fluktuacja (napływ/odpływ) osób bezrobotnych, w tym osób długotrwale bezrobotnych w 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MRPiT-01, opracowanie własne

Wśród bezrobotnych wyłączonych z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2021 roku (6451), 4047 osób podjęło zatrudnienie, co stanowi 62,7% ogółu wyrejestrowanych osób. **W grupie osób wyłączonych z ewidencji tut. Urzędu z tytułu podjęcia pracy (4047), 1228 osób to długotrwale bezrobotni, tj. 30,3% ogółu wyłączonych z tytułu zatrudnienia.** Wśród ww. grupy długotrwale bezrobotnych 973 osoby podjęły zatrudnienie niesubsydiowane, a 255 osób zostało skierowanych do pracy w ramach subsydiowanych form zatrudnienia. **Najwięcej długotrwale bezrobotnych w 2021 roku zostało skierowanych na roboty publiczne – 90 osób, w tym 53 kobiety (łącznie skierowano 274 osoby) oraz na prace interwencyjne – 77 osób, w tym 37 kobiet (łącznie skierowano 272 bezrobotnych).** **Długotrwale bezrobotni podejmowali również w 2021 roku zatrudnienie w ramach doposażenia/wyposażenia stanowiska pracy na skierowanego bezrobotnego – 43 osoby, w tym 17 kobiet (łącznie skierowano 182 osoby bezrobotne) oraz korzystali z bonu na zasiedlenie – 6 osób, w tym 3 kobiety (łącznie z zatrudnienia w ramach bonu skorzystało 49 osób).** **39 osób, w tym 10 kobiet długotrwale bezrobotnych w 2021 roku otrzymało jednorazowe środki na założenie działalności gospodarczej (łącznie środki przyznano dla 121 osób).**

Ze względu na długi okres pozostawania poza rynkiem pracy, osoby długotrwale bezrobotne często przygotowywane są do powrotu do aktywności zawodowej poprzez skierowanie na staż. **W 2021 roku staż zorganizowano dla 137 osób, w tym 89 kobiet długotrwale bezrobotnych (łącznie skierowano 415 osób bezrobotnych).** Ważną przy aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych formą jest szkolenie, które pozwala na uzupełnienie i dostosowanie kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych do potrzeb rynku pracy. **Wśród 43 bezrobotnych skierowanych w 2021 roku na szkolenie, 5 osób posiadało status osoby długotrwale bezrobotnej.**

Podjęcie zatrudnienia (subsydiowanego i niesubsydiowanego), to główna przyczyna wyłączenia osób bezrobotnych z ewidencji tut. Urzędu w 2021 roku. Drugim pod względem liczebności powodem wyrejestrowań bezrobotnych w 2021 roku było **niepotwierdzenie gotowości do podjęcia zatrudnienia.** **Wśród 681 bezrobotnych, którzy w 2021 roku nie zgłosili się w wyznaczonym przez tut. Urząd terminie, 303 osoby, w tym 101 kobiet to długotrwale bezrobotni.** Kolejnym pod względem liczebności powodem wyrejestrowań bezrobotnych w 2021 roku była dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego i rejestracji w Urzędzie Pracy. W 2021 roku z ww. powodu wyłączono 679 osób. **Wśród bezrobotnych,**

którzy złożyli rezygnację z pomocy świadczonej przez Urząd, 356 osób, w tym 232 kobiety posiadało status długotrwale bezrobotnych.

W 2021 roku 56 osób odmówiło przyjęcia propozycji pracy lub innej formy pomocy oferowanej przez tut. Urząd. Wśród wyrejestrowanych z ww. powodu bezrobotnych, 16 osób, w tym 2 kobiety to bezrobotni długotrwale.

Z pozostałych przyczyn, tj.: osiągnięcie wieku emerytalnego, podjęcie nauki, nabycie praw emerytalnych lub rentowych, nabycie praw do świadczenia przedemerytalnego oraz innych powodów (np. rozpoczęcie szkolenia lub stażu organizowanego przez inny podmiot niż PUP, zgonu, pobieranie zasiłku stałego, niezdolności do pracy) w 2021 roku wyłączono 530 osób. Wśród wyłączonych z ww. powodów, 320 osób, w tym 148 kobiet to długotrwale bezrobotni.

2.4.3 Bezrobotni powyżej 50 roku życia

Według ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 roku (Dz. U. z 2022 r., poz. 690) bezrobotny powyżej 50 roku życia to bezrobotny, który w dniu zastosowania wobec niego usług lub instrumentów rynku pracy ukończył co najmniej 50 rok życia.

Na koniec grudnia 2021 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowanych było 5381 osób bezrobotnych, w tym 2887 kobiet. **Wśród bezrobotnych w ewidencji tut. Urzędu figurowało 1247 osób w wieku powyżej 50 roku życia, w tym 469 kobiet.** Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia na koniec 2021 roku (1247) była niższa o 97 w porównaniu z końcem 2020 roku, kiedy w rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu figurowały 1344 osoby powyżej 50 roku życia. Liczba kobiet w wieku powyżej 50 lat na koniec 2021 roku (469) była niższa o 27 w porównaniu do liczby kobiet z ww. grupy wiekowej w końcu 2020 roku (496). **Bezrobotni powyżej 50 roku życia (1247 osób) stanowili na koniec grudnia 2021 roku 23,2% ogółu zarejestrowanych osób (5381) i 26,1% ogólnej liczby osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy (4783).** Udział osób powyżej 50 roku życia w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych na koniec 2021 roku był wyższy o 1.1 punktu procentowego względem końca 2020 roku (22,1%).

W grupie osób powyżej 50 roku życia figurujących w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu na koniec grudnia 2021 roku (1247) prawo do pobierania zasiłku posiadały 193 osoby, w tym 79 kobiet. Osoby powyżej 50 roku życia z prawem do zasiłku stanowiły 15,5% ogółu zarejestrowanych osób powyżej 50 roku życia (1247) oraz 24,7% ogółu osób z przyznanym prawem do zasiłku (782). **Udział osób w wieku powyżej 50 lat zarejestrowanych z prawem do zasiłku na koniec 2021 roku, w grupie osób powyżej 50 roku życia (1247) wzrósł o 0.8 punktu procentowego w porównaniu do końca 2020 roku (14,7%).**

Poniżej przedstawiono kształtowanie się liczby osób powyżej 50 roku życia w ewidencji tut. Urzędu w kolejnych miesiącach 2020 i 2021 roku (dane porównawcze).

Tabela 17 Bezrobotni powyżej 50 roku życia (2020 i 2021 rok)

miesiąc	Bezrobotni na koniec danego miesiąca				Bezrobotni po. 50 r. ż. na koniec danego miesiąca				Udział osób bezrobotnych powyżej 50 r. ż. w ogóle zarejestrowanych		Wzrost↑/spadek↓ liczby osób bezrobotnych pow. 50 r. ż. w porównaniu do 2020 r.	
	2020		2021		2020		2021		2020	2021	ogółem	kobiety
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety				
I	5548	2873	6302	3296	1307	457	1366	503	23,6%	21,7%	59↑	46↑
II	5646	2882	6405	3326	1308	449	1404	509	23,2%	21,9%	96↑	60↑
III	5570	2830	6316	3263	1286	439	1380	494	23,1%	21,8%	94↑	55↑
IV	5742	2942	6164	3216	1291	448	1367	488	22,5%	22,2%	76↑	40↑
V	5912	3031	6030	3196	1306	455	1347	491	22,1%	22,3%	41↑	36↑
VI	5960	3053	5829	3085	1331	469	1316	475	22,3%	22,6%	-15↓	6↑
VII	6032	3109	5729	3074	1339	466	1293	469	22,2%	22,6%	-46↓	3↑
VIII	6008	3124	5699	3082	1315	465	1279	470	21,9%	22,4%	-36↓	5↑
IX	5971	3103	5560	3010	1288	459	1242	461	21,6%	22,3%	-46↓	2↑
X	5911	3095	5383	2912	1284	467	1222	462	21,7%	22,7%	-62↓	-5↓
XI	5977	3117	5284	2848	1312	477	1217	456	22,0%	23,0%	-95↓	-21↓
XII	6072	3181	5381	2887	1344	496	1247	469	22,1%	23,2%	-97↓	-27↓

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MRPIIT-01, opracowanie własne

Liczba osób powyżej 50 roku życia w ewidencji tut. Urzędu w miesiącach: styczeń, luty oraz grudzień 2021 roku (w ujęciu m/m) rosła, natomiast spadek w tej kategorii bezrobotnych (w ujęciu m/m) notowano od marca do listopada 2021 roku. **Najwięcej bezrobotnych powyżej 50 r. ż. było zarejestrowanych na koniec lutego 2021 r. – 1404 osoby, w tym 509 kobiet, najmniej bezrobotnych powyżej 50 r. ż. zanotowano na koniec listopada 2021 roku – 1217 osób, w tym 456 kobiet.** Od stycznia do maja 2021 roku liczba osób powyżej 50 r. ż. była wyższa niż w analogicznych miesiącach roku poprzedniego, natomiast od czerwca do grudnia 2021 roku liczba osób bezrobotnych po 50 r. ż. była niższa w porównaniu do analogicznych miesięcy 2020 roku.

Największy w 2021 roku spadek liczby bezrobotnych powyżej 50 r. ż., tj. o 97 osób względem 2020 roku nastąpił w grudniu. Największy w 2021 roku wzrost liczby bezrobotnych powyżej 50 r. ż. w porównaniu do 2020 roku, tj. o 96 osób nastąpił w lutym.

Od stycznia do września 2021 roku liczba kobiet powyżej 50 r. ż. była wyższa niż w analogicznych miesiącach 2020 roku, natomiast od listopada do grudnia liczba bezrobotnych kobiet w wieku powyżej 50 lat była niższa w porównaniu do analogicznych miesięcy 2020 roku. Wśród bezrobotnych kobiet powyżej 50 r. ż. największy spadek w 2021 roku względem roku poprzedniego, tj. o 27 osób zanotowano w grudniu, natomiast największy wzrost, tj. o 60 osób zanotowano w lutym.

Udział osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych w 2021 roku przyjmował wartości od 21,7% (styczeń) do 23,2% (grudzień) i przez większość miesięcy był wyższy niż w roku 2020. Sytuacja osób powyżej 50 r. ż. na lokalnym rynku pracy nie jest łatwa. Bezrobotni w wieku powyżej 50 lat stanowią dużą grupę osób w ewidencji tut. Urzędu, która oczekuje wsparcia w powrocie do aktywności zawodowej.

Struktura osób bezrobotnych powyżej 50 r. ż.

Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu gromadzi szereg danych statystycznych dotyczących zarejestrowanych osób, między innymi określa strukturę bezrobotnych wg wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy. W dalszej części opracowania przedstawiono, krótką analizę osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia wg podanych kategorii.

Tabela 18 Bezrobotni powyżej 50 roku życia wg czasu pozostawania bez pracy, wykształcenia, stażu pracy (XII 2021 rok)

bezrobotni powyżej 50 roku życia ze względu na:								
czas pozostawania bez pracy w m-c			wykształcenie			staż pracy		
	ogółem	kobiety		ogółem	Kobiety		ogółem	kobiety
do 1	69	26	wyższe	45	22	do 1 roku	97	35
1-3	101	46	policealne i średnie zawodowe/branżowe	252	120	1-5	126	53
3-6	90	35	średnie ogólnokształcące	62	33	5-10	180	69
6-12	141	45	zasadnicze zawodowe/branżowe	504	172	10-20	336	134
12-24	207	67	gimnazjalne/podstawowe i poniżej	384	122	20-30	302	100
pow.24	639	250	x	x	x	30 lat i więcej	98	28
razem	1247	469	x	x	x	bez stażu	108	50

Zródło: Sprawozdanie o rynku pracy MRPI-01, opracowanie własne

Osoby powyżej 50 roku życia to grupa bezrobotnych charakteryzująca się posiadaniem doświadczenia zawodowego. Na koniec 2021 roku 1139 osób po 50 roku życia, tj. 91,3% ogółu zarejestrowanych w tym wieku osób (1247) posiadało staż pracy. W grupie kobiet powyżej 50 roku życia doświadczenie zawodowe posiadało 419 osób, tj. 89,3% ogółu zarejestrowanych na koniec 2021 roku kobiet w tej grupie wiekowej (469).

Zaledwie 8,7% osób powyżej 50 roku życia zarejestrowanych na koniec 2021 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu nie posiadało stażu pracy, tj. o 0.1 punktu procentowego więcej niż na koniec 2020 roku (8,6%).

Najliczniejsze na koniec 2021 roku grupy osób po 50 roku życia w kategorii stażu pracy, tj. 336 osób, w tym 134 kobiety oraz 302 osoby, w tym 100 kobiet stanowili odpowiednio bezrobotni posiadający doświadczenie zawodowe powyżej 10, a poniżej 20 lat oraz powyżej 20, a poniżej 30 lat pracy.

Najmniej na koniec 2021 roku było zarejestrowanych osób ze stażem pracy krótszym niż 1 rok, tj. 97 osób, w tym 35 kobiet oraz osób ze stażem dłuższym niż 30 lat, tj. 98 osób, w tym 28 kobiet.

Osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia w porównaniu do bezrobotnych z pozostałych grup wiekowych posiadają niski poziom wykształcenia. **Na koniec 2021 roku 384 osoby po 50 roku życia, tj. 30,8% bezrobotnych w ww. kategorii wiekowej (1247) posiadały wykształcenie „gimnazjalne/podstawowe i poniżej”.**

Dominującym w grupie osób powyżej 50 roku życia od wielu lat, jest wykształcenie „zasadnicze zawodowe/branżowe”, które posiadały 504 osoby z omawianej grupy wiekowej zarejestrowane na koniec 2021 roku. Bezrobotni powyżej 50 r. ż. z wykształceniem „zasadniczym zawodowym/branżowym” stanowili na koniec 2021 roku 40,4% ogółu zarejestrowanych osób w ww. kategorii wiekowej (1247) oraz 32,9% ogółu osób figurujących z ww. poziomem wykształcenia (1532).

Na koniec 2021 roku wśród bezrobotnych powyżej 50 r. ż., 252 osoby, tj. 20,2% ogółu zarejestrowanych w tej grupie wiekowej bezrobotnych (1247) posiadały wykształcenie „policealne i średnie zawodowe/branżowe”.

Najmniejszą grupę wśród osób powyżej 50 roku życia stanowią bezrobotni z wykształceniem „wyższym” i „średnim ogólnokształcącym”. **Na koniec 2021 roku w ewidencji tut. Urzędu figurowało 45 osób po 50 roku życia posiadających wykształcenie „wyższe”, tj. 3,6% ogółu bezrobotnych mających więcej niż 50 lat (1247) oraz 62 osoby w wieku powyżej 50 lat posiadające wykształcenie „średnie ogólnokształcące”, tj. 5% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2021 roku w omawianej grupie wiekowej (1247).**

Niskie wykształcenie oraz dominacja wykształcenia na poziomie szkoły zasadniczej zawodowej wśród bezrobotnych powyżej 50 roku życia, to przede wszystkim sytuacja naturalna dla osób w tej grupie wiekowej. W latach 70-tych, 80-tych i 90-tych, kiedy obecnie zarejestrowani bezrobotni powyżej 50 roku życia podejmowali pierwsze zatrudnienie, poziom wykształcenia nie odgrywał na rynku pracy tak istotnej roli. Pracodawcy bardziej niż poziom wykształcenia cenili u kandydatów do zatrudnienia posiadane umiejętności i fachowość. Powstawało również wiele dużych zakładów, w których zatrudnienie znajdowali absolwenci szkół zawodowych. Zatem osoby, które obecnie są powyżej 50 roku życia świadomie wybierały szkoły zawodowe, których ukończenie dawało gwarancję zatrudnienia w bliskim miejscu zamieszkania zakładach. W grupie osób powyżej 50 roku życia są również bezrobotni, którzy nie mieli możliwości kontynuacji kształcenia po szkole podstawowej np. ze względów ekonomicznych, braku możliwości dojazdu do szkoły, konieczności pracy na gospodarstwie itp. Atutem osób powyżej 50 roku życia w zetknięciu z rynkiem pracy jest niewątpliwie wiedza i umiejętności praktyczne wynikające z posiadanego doświadczenia zawodowego oraz chęć do pracy, te przymioty stają się obecnie dla pracodawców cenniejsze niż poziom wykształcenia.

Z danych statystycznych gromadzonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu wynika, że bezrobotni powyżej 50 roku życia, to w większości osoby długotrwale bezrobotne. **Wśród bezrobotnych mających więcej niż 50 lat zarejestrowanych w tut. Urzędzie na koniec 2021 roku (1247), 924 osoby posiadały status osoby długotrwale bezrobotnej.** Jednocześnie na koniec 2021 roku **846 osób powyżej 50 roku życia, tj. 67,8% osób z ww. kategorii wiekowej (1247) pozostawało bez pracy dłużej niż 12 miesięcy.** Najmniejszą na koniec 2021 roku grupę wśród zarejestrowanych powyżej 50 roku życia, tj. 69 osób stanowili bezrobotni, których czas pozostawania bez zatrudnienia jest krótszy niż 1 miesiąc.

Wśród osób powyżej 50 roku życia figurujących w ewidencji tut. Urzędu na koniec 2021 roku, 104 bezrobotnych posiadało orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, a 40 osób było beneficjentami pomocy społecznej.

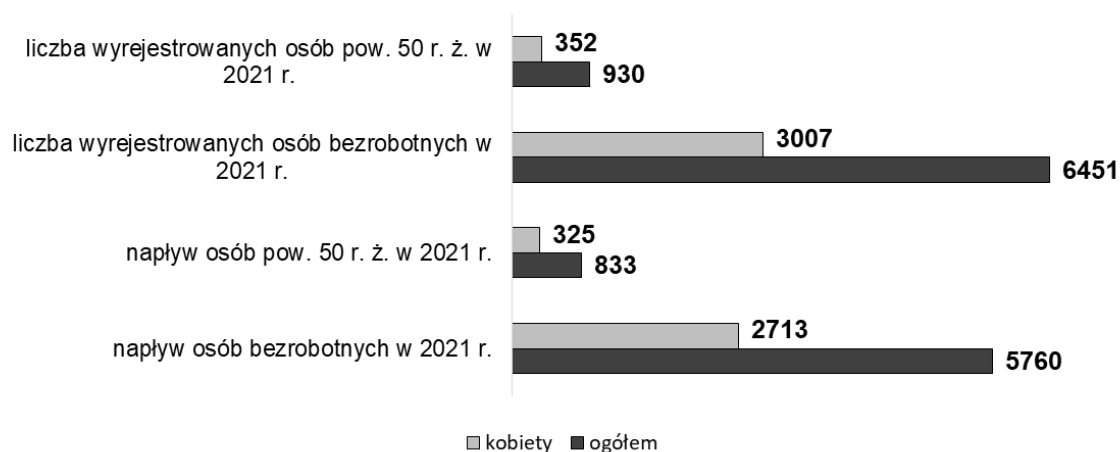
Przedstawione dane wskazują, że grupa osób powyżej 50 roku w procesie aktywizacji zawodowej mierzy się z wieloma problemami i panującymi stereotypami, które utrudniają wejście na rynek pracy. Osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia dotknięte m.in.: długotrwałym bezrobociem, ograniczeniami zdrowotnymi, niskim wykształceniem wymagają szczególnego wsparcia w powrocie do aktywności zawodowej, dlatego też wiele instrumentów i usług realizowanych przez tut. Urząd kierowanych jest do ww. grupy bezrobotnych.

Bilans osób powyżej 50 r. ż. (napływ i odpływ)

Ogółem w 2021 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowało się 5760 osób bezrobotnych, w tym 2713 kobiet. **Wśród rejestrujących się 833 osoby, w tym 325 kobiet to bezrobotni powyżej 50 roku życia.** Napływ osób powyżej 50 roku życia do ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2021 roku był niższy o 38 osób w porównaniu do 2020 roku, kiedy zarejestrowało się 871 osób w wieku powyżej 50 lat. **W napływie bezrobotnych (5760) osoby powyżej 50 roku życia stanowiły w 2021 roku 14,5%, tj. o 0.5 punktu procentowego więcej niż w 2020 roku (14%).**

Liczba osób wyrejestrowanych w 2021 roku z ewidencji tut. Urzędu wyniosła 6451, w tym 3007 kobiet. **Wśród wyrejestrowanych 930 osób, w tym 352 kobiety to bezrobotni powyżej 50 roku życia.** Odpływ osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia w 2021 roku był wyższy o 161 osób w porównaniu do 2020 roku, kiedy wyrejestrowano 769 osób, w tym 266 kobiet powyżej 50 roku życia. **W odpływie bezrobotnych w 2021 roku (6451) osoby powyżej 50 roku życia stanowiły 14,4%, tak jak w 2020 roku.**

Wykres 16 Fluktuacja (napływ/odpływ) osób bezrobotnych, w tym osób pow. 50 r. ż. w 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MRPiT-01, opracowanie własne

Wśród bezrobotnych wyłączonych z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2021 roku (6451), 4047 osób podjęło zatrudnienie, co stanowi 62,7% ogółem wyrejestrowanych osób. **W grupie osób wyłączonych z ewidencji tut. Urzędu z tytułu podjęcia pracy (4047 osób), 476 osób to bezrobotni w wieku powyżej 50 roku życia, tj. 11,8% ogółu wyłączonych z tytułu zatrudnienia.** Wśród osób powyżej 50 roku życia, 338 podjęło zatrudnienie niesubsydiowane, a 138 osób zostało skierowanych do pracy w ramach subsydiowanych form zatrudnienia. **Najwięcej w 2021 roku osób powyżej 50 roku życia skierowano na prace interwencyjne – 56 osób, w tym 15 kobiet (łącznie skierowano 272 osoby) oraz roboty publiczne – 54 osoby, w tym 18 kobiet (łącznie skierowano 274 osoby).** **W 2021 roku zatrudnienie w ramach doposażenia/wyposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego podjęły 24 osoby po 50 r. ż., w tym 10 kobiet (łącznie skierowano 182 bezrobotnych), natomiast 4 osoby z omawianej grupy wiekowej w 2021 roku otrzymały jednorazowe środki na założenie działalności gospodarczej (łącznie środki otrzymało 121 osób).**

Grupa bezrobotnych powyżej 50 roku życia licząca 26 osób, w tym 13 kobiet w 2021 roku została skierowana na staż (łącznie skierowano 415 bezrobotnych). Wśród

bezrobotnych powyżej 50 roku życia 1 osoba została w 2021 roku skierowana na szkolenie (ogółem skierowano 43 osoby).

Podjęcie zatrudnienia (subsydiowanego i niesubsydiowanego), to główna przyczyna wyłączenia osób bezrobotnych z ewidencji tut. Urzędu w 2021 roku. Drugim pod względem liczebności powodem wyrejestrowań bezrobotnych w 2021 roku było **niepotwierdzenie gotowości do podjęcia zatrudnienia. Wśród 681 bezrobotnych, którzy w 2021 roku nie zgłosili się w wyznaczonym przez tut. Urząd terminie, 86 osób, w tym 16 kobiet to bezrobotni powyżej 50 roku życia.** Kolejnym pod względem liczebności powodem wyrejestrowań bezrobotnych w 2021 roku była dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego i rejestracji w Urzędzie Pracy. W 2021 roku z ww. powodu wyłączono 679 osób. **Wśród bezrobotnych, którzy złożyli rezygnację z pomocy świadczonej przez Urząd, 74 osoby, w tym 39 kobiet miały powyżej 50 lat.**

W 2021 roku 56 osób odmówiło przyjęcia propozycji pracy lub innej formy pomocy oferowanej przez tut. Urząd. **Wśród wyrejestrowanych z ww. powodu bezrobotnych, 6 osób było powyżej 50 roku życia.**

W 2021 roku 115 osób, w tym 54 kobiety zostało wyrejestrowanych z ewidencji tut. Urzędu z powodu osiągnięcia wieku emerytalnego.

Z pozostałych przyczyn, tj.: podjęcie nauki, nabycie praw emerytalnych lub rentowych, nabycie praw do świadczenia przedemerytalnego oraz innych powodów (np. rozpoczęcie szkolenia lub stażu organizowanego przez inny podmiot niż PUP, zgonu, pobieranie zasiłku stałego, niezdolności do pracy) w 2021 roku wyłączono 415 osób. Wśród wyłączonych z ww. powodów bezrobotnych, 146 osób, w tym 65 kobiet to bezrobotni powyżej 50 roku życia.

2.4.4 Bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej

Według ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 roku (Dz. U. z 2022 r., poz. 690) bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej należą do grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Na koniec grudnia 2021 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowanych było 5381 osób bezrobotnych, w tym 2887 kobiet. **Wśród bezrobotnych w ewidencji tut. Urzędu na koniec 2021 roku figurowało 126 osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, w tym 85 kobiet.**

Liczba osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej będących w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu na koniec 2021 roku była niższa o 95 osób w porównaniu do końca 2020 roku (221). Liczba bezrobotnych kobiet korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej na koniec 2021 roku (85) była niższa o 63 osoby w porównaniu do końca 2020 roku, kiedy zarejestrowanych było 148 kobiet w ww. kategorii. **Bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej (126 osób) stanowili na koniec grudnia 2021 roku 2,3% ogółu zarejestrowanych osób (5381) i 2,6% ogólnej liczby osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy (4783). Udział osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych na koniec 2021 roku był niższy o 1.3 punktu procentowego względem końca 2020 roku (3,6%).**

W grupie osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej figurujących w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu na koniec grudnia 2021 roku (126) prawo do pobierania zasiłku posiadała 1 osoba (1 kobieta). **Bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej z prawem do zasiłku stanowili 0,8% ogółu**

zarejestrowanych osób z omawianej kategorii (126) oraz 0,1% ogółu osób z przyznanym prawem do zasiłku (782).

W dalszej części przedstawiono kształtowanie się liczby osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej w ewidencji tut. Urzędu w kolejnych miesiącach 2020 i 2021 roku (dane porównawcze).

Tabela 19 Bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej (2020 i 2021 rok)

miesiąc	Bezrobotni na koniec danego miesiąca				Bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej na koniec danego miesiąca				Udział osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej w ogóle zarejestrowanych		Wzrost↑/spadek↓ liczby osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej w porównaniu do 2020 r.	
	2020		2021		2020		2021		2020	2021	ogółem	kobiety
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety				
I	5 548	2 873	6 302	3 296	91	80	31	27	1,6%	0,5%	-60↓	-53↓
II	5 646	2 882	6 405	3 326	146	116	52	39	2,6%	0,8%	-94↓	-77↓
III	5 570	2 830	6 316	3 263	181	130	87	52	3,2%	1,4%	-94↓	-78↓
IV	5 742	2 942	6 164	3 216	164	123	110	77	2,9%	1,8%	-54↓	-46↓
V	5 912	3 031	6 030	3 196	133	114	106	86	2,2%	1,8%	-27↓	-28↓
VI	5 960	3 053	5 829	3 085	102	83	98	76	1,7%	1,7%	-4↓	-7↓
VII	6 032	3 109	5 729	3 074	48	39	30	16	0,8%	0,5%	-18↓	-23↓
VIII	6 008	3 124	5 699	3 082	53	46	21	12	0,9%	0,4%	-32↓	-34↓
IX	5 971	3 103	5 560	3 010	118	93	41	26	2,0%	0,7%	-77↓	-67↓
X	5 911	3 095	5 383	2 912	97	77	67	49	1,6%	1,2%	-30↓	-28↓
XI	5 977	3 117	5 284	2 848	147	99	92	63	2,5%	1,7%	-55↓	-36↓
XII	6 072	3 181	5 381	2 887	221	148	126	85	3,6%	2,3%	-95↓	-63↓

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MRPIIT-01, opracowanie własne

Liczba osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej w ewidencji tut. Urzędu w miesiącach styczeń oraz od maja do sierpnia 2021 roku notowała spadki w odniesieniu miesiąc do miesiąca, natomiast w miesiącach od lutego do kwietnia oraz od września do grudnia liczba osób zarejestrowanych w ww. kategorii, notowała wzrosty porównując miesiąc do miesiąca. **Najwięcej osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej było zarejestrowanych na koniec grudnia 2021 roku – 126 osób, w tym 85 kobiet. Najmniej osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej zanotowano na koniec sierpnia 2021 roku – 21 osób, w tym 12 kobiet.**

Analizując liczebność osób w kategorii bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej należy zwrócić uwagę na małą liczbę osób w tej kategorii od lipca do października, co jest związane głównie z upływem terminu przyznanych świadczeń okresowych.

W każdym z miesięcy 2021 roku liczba osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej była niższa niż w analogicznych miesiącach 2020 roku.

Największy w 2021 roku spadek liczby bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, tj. o 95 osób względem 2020 roku nastąpił w grudniu, natomiast najmniejszy spadek, tj. o 4 osoby zanotowano w czerwcu.

W grupie kobiet korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej w każdym miesiącu 2021 roku zarejestrowanych było mniej bezrobotnych niż w roku poprzednim.

Udział osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych w 2021 roku przyjmował wartości od 0,4% (sierpień) do 2,3% (grudzień).

W grupie osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej dominują kobiety. Udział bezrobotnych kobiet korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych w tej kategorii w 2021 roku przyjmował wartości od 53,3% (lipiec) do 87,1% (styczeń). **Na koniec 2021 roku kobiety korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej (85) stanowiły 67,5% ogółu zarejestrowanych osób w ww. kategorii (126).**

Struktura osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej

Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu gromadzi szereg danych statystycznych dotyczących zarejestrowanych osób, między innymi określa strukturę bezrobotnych wg wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy. Poniżej przedstawiono krótką analizę osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej wg podanych kategorii.

Tabela 20 Bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej wg czasu pozostawania bez pracy, wykształcenia, stażu pracy (XII 2021 rok)

bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej ze względu na:								
czas pozostawania bez pracy w m-c			wykształcenie			staż pracy		
	ogółem	kobiety		ogółem	kobiety		ogółem	kobiety
do 1	3	3	wyższe	3	3	do 1 roku	23	16
1-3	4	2	policealne i średnie zawodowe/branżowe	21	17	1-5	25	17
3-6	10	7	średnie ogólnokształcące	10	9	5-10	14	8
6-12	8	5	zasadnicze zawodowe/branżowe	39	26	10-20	16	7
12-24	17	9	gimnazjalne/podstawowe i poniżej	53	30	20-30	10	6
pow.24	84	59	x	x	x	30 lat i więcej	0	0
razem	126	85	x	x	x	bez stażu	38	31

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MRPiT-01, opracowanie własne

Osoby korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej to grupa bezrobotnych, w której dominuje niski poziom wykształcenia – „gimnazjalne/podstawowe i poniżej” oraz „zasadnicze zawodowe/branżowe”. Na koniec grudnia 2021 roku w ewidencji tut. Urzędu figurowało 126 osób będących beneficjentami pomocy społecznej, 42,1% ogółu zarejestrowanych w tej kategorii posiadało wykształcenie „gimnazjalne/podstawowe i poniżej” (53 osoby), 31% ogółu zarejestrowanych osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej posiadało wykształcenie „zasadnicze zawodowe/branżowe” (39 osób).

Zaledwie 2,4% osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej zarejestrowanych na koniec 2021 roku miało wykształcenie „wyższe”. Niskie wykształcenie posiadane przez większość reprezentantów kategorii osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej może stanowić barierę w aktywizacji lub znacząco ograniczać szanse zatrudnieniowe na lokalnym rynku.

Osoby korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej, to w większości bezrobotni pozostający bez pracy ponad 12 miesięcy. Na koniec grudnia 2021 roku 80,2% ogółu osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej pozostawało bez pracy dłużej niż 12 miesięcy (101 osób, w tym 68 kobiet).

Grupa osób korzystająca ze świadczeń z pomocy społecznej charakteryzuje się również brakiem lub małym doświadczeniem zawodowym. Na koniec 2021 roku 38

osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, tj. 30,2% ogółu zarejestrowanych w tej kategorii nie posiadało stażu pracy, 25 bezrobotnych, tj. 19,8% ogółu zarejestrowanych osób w omawianej kategorii pracowało dłużej niż 1 rok, a krócej niż 5 lat, natomiast 23 osoby, tj. 18,3% ogółu zarejestrowanych beneficjentów pomocy społecznej (126) posiadało doświadczenie w pracy krótsze niż 1 rok.

Wśród bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej dominują osoby w wieku 35-44 lata, które na koniec roku 2021 stanowiły 30,2% (38 osób) ogółu bezrobotnych z ww. kategorii osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy (126 osób). Duże grupy bezrobotnych będących beneficjentami pomocy społecznej stanowiły również osoby w wieku 25-34 lata oraz 45-54 lata. Na koniec 2021 roku w ewidencji tut. Urzędu figurowało 31 osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej w wieku od 25 do 34 lat oraz 22 osoby w ww. kategorii w wieku od 45 do 54 lat.

Z danych statystycznych gromadzonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu wynika, że bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej, to w większości osoby długotrwale bezrobotne. **Wśród beneficjentów ośrodków pomocy społecznej zarejestrowanych w tut. Urzędzie na koniec 2021 roku (126), 110 osób posiadało status osoby długotrwale bezrobotnej.**

Jednocześnie w **grupie bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej 40 osób, to bezrobotni w wieku powyżej 50 lat, co stanowi 31,7% ogółu zarejestrowanych na koniec 2021 roku osób w omawianej kategorii (126).**

31 bezrobotnych będących beneficjentami pomocy społecznej, tj. 24,6% ogółu zarejestrowanych w ww. kategorii (126) posiada co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia. Natomiast **11 bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej na koniec 2021 roku posiadało orzeczenie o stopniu niepełnosprawności.**

Osoby będące beneficjentami pomocy społecznej to trudna do aktywizacji zawodowej grupa. Dominują w niej kobiety, dla których mniej jest ofert zatrudnienia na lokalnym rynku, bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej mają niskie kwalifikacje i brakuje im doświadczenia zawodowego, często są bezradni, co stanowi bariery w znalezieniu zatrudnienia. Dodatkowo w omawianej kategorii osób znajdują się bezrobotni, dla których korzystanie z pomocy społecznej stało się sposobem na życie i przejawiają małą aktywność w poszukiwaniu zatrudnienia. W grupie bezrobotnych będących beneficjentami pomocy społecznej są również osoby, które pomimo przeciwności i trudności, chcą zmienić swoją sytuację życiową, oczekując szerokiego wsparcia usługami i instrumentami rynku pracy.

Dane statystyczne dotyczące kategorii bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, którymi dysponuje tut. Urząd nie oddają w pełni rzeczywistej liczby osób, które są beneficjentami pomocy społecznej. Informacje te są na bieżąco weryfikowane i uzupełniane na podstawie współpracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej przy użyciu platformy elektronicznej SEPI. Aktualność tych danych w dużej mierze zależy od częstotliwości zasilania systemu SEPI przez Ośrodki Pomocy Społecznej.

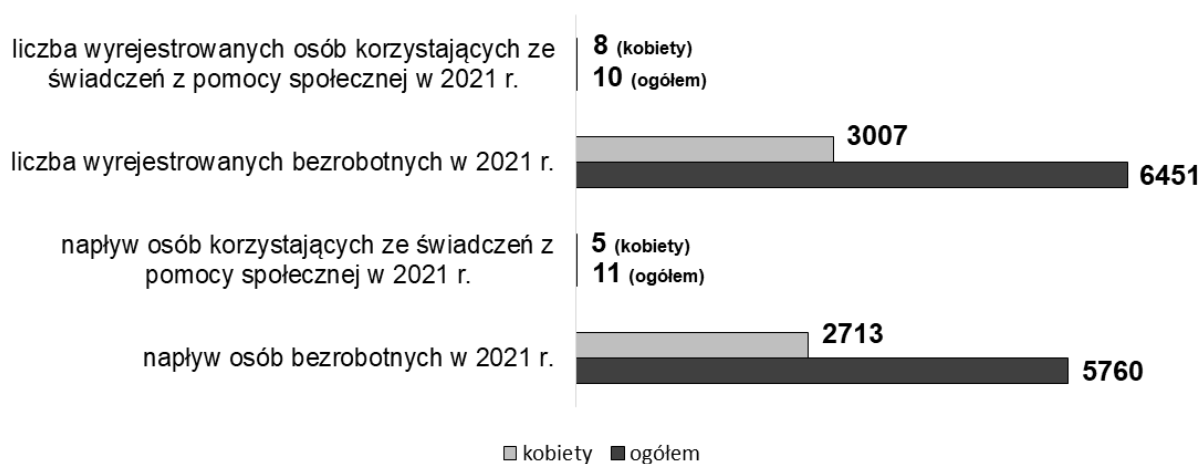
W 2021 roku Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu na wnioski złożone przez Ośrodki Pomocy Społecznej za pośrednictwem system SEPI wydał 5103 zaświadczenia, co również obrazuje skalę bezrobocia wśród osób korzystających z pomocy społecznej.

Bilans osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej (napływ i odpływ)

Ogółem w 2021 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowało się 5760 osób bezrobotnych, w tym 2713 kobiet. **Wśród rejestrujących się 11 osób, w tym 5 kobiet to bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej.** Napływ beneficjentów pomocy społecznej do ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2021 roku był niższy o 6 osób w porównaniu do 2020 roku, kiedy zarejestrowało się 17 osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej. **W napływie bezrobotnych (5760), osoby korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej stanowiły w 2021 roku 0,2%, tj. o 0.1 punkt procentowy mniej niż w 2020 roku.**

Liczba osób wyrejestrowanych w 2021 roku z ewidencji tutaj Urzędu wyniosła 6451, w tym 3007 kobiet. **Wśród wyrejestrowanych 10 osób, w tym 8 kobiet to bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej (dane dotyczą tylko utraty statusu bezrobotnego z tytułu zatrudnienia).** Odpływ beneficjentów pomocy społecznej z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2021 roku był niższy o 3 osoby w porównaniu do 2020 roku, kiedy wyrejestrowano 13 osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej (dane dotyczą tylko wyłączeń z tytułu zatrudnienia). **W odpływie bezrobotnych (6451) osoby korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej stanowiły w 2021 roku 0,2%, tak jak na koniec 2020 roku.**

Wykres 17 Rejestracja i wyrejestrowanie osób bezrobotnych, w tym korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej w 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MRPiIT-01, opracowanie własne

Wśród bezrobotnych wyłączonych z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2021 roku (6451), 4047 osób podjęło zatrudnienie, co stanowi 62,7% ogółu wyrejestrowanych osób. **W grupie osób wyłączonych z ewidencji tutaj Urzędu z tytułu podjęcia pracy (4047 osób), 10 osób, w tym 8 kobiet to bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej.** Udział osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej wyłączonych z tytułu podjęcia pracy (10) w ogólnej liczbie wyrejestrowanych bezrobotnych z powodu podjęcia zatrudnienia (4047) w 2021 roku wyniósł 0,2%, tj. o 0.2 punktu procentowego mniej niż w 2020 roku (0,4%).

2.4.5 Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia

Osoby bezrobotne, posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia to kategoria osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy ujęta w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2022 r., poz. 690). Osoby bezrobotne wychowujące dzieci narażone są na wiele trudności w wejściu lub powrocie na rynek pracy. Często spotykają się z niechęcią ze strony pracodawców z uwagi na ograniczoną dyspozycyjność. Niewystarczająca infrastruktura przedszkolna i brak możliwości zapewnienia opieki dziecku znacznie utrudnia tej grupie osób znalezienie zatrudnienia. Zdarza się, że bezrobotni z tej kategorii świadomie rezygnują z możliwości podjęcia pracy ze względu na zbyt niskie wynagrodzenie oferowane przez pracodawców, które nie spełnia ich oczekiwań, ponieważ nie stanowi rekompensaty za pozostawione pod opieką innych osób lub placówek szkolnych/przedszkolnych dziecko.

Na koniec grudnia 2021 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowanych było 5381 osób bezrobotnych, w tym 2887 kobiet. **Wśród bezrobotnych w ewidencji tut. Urzędu figurowały 1103 osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia, w tym 953 kobiety oraz 14 osób posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia, w tym 4 kobiety.**

Liczba osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia zarejestrowanych na koniec 2021 roku (1103) była niższa o 97 osób w porównaniu do końca 2020 roku, kiedy zarejestrowanych było 1200 osób w ww. kategorii. Natomiast liczba osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia na koniec 2021 roku (14), była niższa o 3 osoby w porównaniu z rokiem poprzednim.

Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia (1103) stanowili na koniec grudnia 2021 roku 20,5% ogółu zarejestrowanych osób (5381) i 23,1% ogólnej liczby osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy (4783). Udział osób posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych na koniec 2021 roku był wyższy o 0.7 punktu procentowego w porównaniu do roku 2020 (19,8%). **Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia są czwartą co do wielkości grupą w kategorii osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy.**

Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia (14 osób) stanowili na koniec grudnia 2021 roku 0,3% ogółu zarejestrowanych osób (5381) i 0,3% ogólnej liczby osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy (4783). Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia są najmniej liczną kategorią osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

W grupie osób posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia, figurujących w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu na koniec grudnia 2021 roku (1103) prawo do pobierania zasiłku posiadało 231 osób, w tym 192 kobiety. **Osoby bezrobotne posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia zarejestrowane z prawem do zasiłku stanowiły 20,9% ogółu zarejestrowanych osób z omawianej kategorii (1103) oraz 29,5% ogółu osób z przyznanym prawem do zasiłku (782).**

W grupie osób posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia, figurujących w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu na koniec grudnia 2021 roku (14) prawo do pobierania zasiłku posiadała 1 osoba. **Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia zarejestrowani z prawem do zasiłku stanowili 7,1% ogółu zarejestrowanych osób z omawianej kategorii (14) oraz 0,1% ogółu osób z przyznanym prawem do zasiłku (782).**

Tabela 21 Bezrobotni sprawujący opiekę nad osobą zależną (XII 2020 i XII 2021 rok)

miesiąc	Bezrobotni na koniec danego miesiąca				Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 r. ż. na koniec danego miesiąca				Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r. ż. na koniec danego miesiąca				Udział osób bezrobotnych z danej kategorii w ogóle zarejestrowanych w 2021 r.		Wzrost/spadek liczby osób bezrobotnych z danej kategorii w porównaniu do 2020 r.			
	2020		2021		2020		2021		2020		2021		posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 r. ż.	posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r. ż.	posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 r. ż.		posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r. ż.	
	O	K	O	K	O	K	O	K	O	K	O	K			O	K	O	K
I	5548	2873	6302	3296	1123	941	1244	1051	17	10	17	6	19,7%	0,3%	121↑	110↑	0	-4↓
II	5646	2882	6405	3326	1133	945	1243	1048	15	9	18	8	19,4%	0,3%	110↑	103↑	3↑	-1↓
III	5570	2830	6316	3263	1123	936	1214	1021	14	8	17	7	19,2%	0,3%	91↑	85↑	3↑	-1↓
IV	5742	2942	6164	3216	1148	955	1194	1015	11	6	14	4	19,4%	0,2%	46↑	60↑	3↑	-2↓
V	5912	3031	6030	3196	1167	967	1212	1036	12	6	13	5	20,1%	0,2%	45↑	69↑	1↑	-1↓
VI	5960	3053	5829	3085	1194	990	1188	1008	13	7	15	7	20,4%	0,3%	-6↓	18↑	2↑	0
VII	6032	3109	5729	3074	1221	1016	1179	1006	16	8	15	5	20,6%	0,3%	-42↓	-10↓	-1↓	-3↓
VIII	6008	3124	5699	3082	1201	996	1164	998	18	8	17	6	20,4%	0,3%	-37↓	2↑	-1↓	-2↓
IX	5971	3103	5560	3010	1192	998	1141	980	14	6	16	5	20,5%	0,3%	-51↓	-18↓	2↑	-1↓
X	5911	3095	5383	2912	1192	1016	1100	947	17	7	20	7	20,4%	0,4%	-92↓	-69↓	3↑	0
XI	5977	3117	5284	2848	1173	996	1098	947	18	7	16	5	20,8%	0,3%	-75↓	-49↓	-2↓	-2↓
XII	6072	3181	5381	2887	1200	1023	1103	953	17	6	14	4	20,5%	0,3%	-97↓	-70↓	-3↓	-2↓

O-ogółem, K-kobiety

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MRPIIT-01, opracowanie własne

Wśród osób bezrobotnych sprawujących opiekę nad osobą zależną zdecydowanie dominują kobiety, które na koniec 2021 roku stanowiły 85,7% ogółu osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia, tj. o 1.1 punktu procentowego więcej niż w 2020 roku (84,6%). Dane te potwierdzają zakorzenioną w kulturze rolę kobiety, która częściej niż mężczyzna przyjmuje na siebie obowiązki wychowywania dzieci i prowadzenia domu.

Liczba osób posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 r. ż. w ewidencji tut. Urzędu przez większość miesięcy 2021 roku notowała spadek. Wzrost liczby osób z omawianej kategorii bezrobotnych (m/m) wystąpił w styczniu, maju oraz grudniu 2021 roku. **Najwięcej osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 r. ż. było zarejestrowanych na koniec stycznia 2021 r. – 1244 osoby, w tym 1051 kobiet, najmniej osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 r. ż. zanotowano na koniec listopada 2021 roku – 1098 osób, w tym 947 kobiet.** Liczba osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 r. ż. od stycznia do maja 2021 roku była wyższa od liczby osób w ww. kategorii w analogicznych miesiącach roku poprzedniego, natomiast w kolejnych miesiącach, tj. od czerwca do grudnia 2021 roku liczba osób w ww. kategorii była niższa niż w analogicznym okresie 2020 roku. Największy w 2021 roku spadek liczby bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 r. ż., tj. o 97 osób względem 2020 roku nastąpił w grudniu. Największy wzrost liczby bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 r. ż., tj. o 121 osób względem 2020 roku nastąpił w styczniu.

W grupie bezrobotnych kobiet posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 r. ż. od stycznia do czerwca oraz w sierpniu 2021 roku notowano więcej osób niż w analogicznych

miesiącach 2020 roku, natomiast w lipcu oraz od września do grudnia 2021 roku liczba bezrobotnych kobiet posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 r. ż. była niższa niż w analogicznych miesiącach 2020 roku. Największy w 2021 roku wzrost liczby bezrobotnych kobiet posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 r. ż., tj. o 110 osób względem 2020 roku nastąpił w styczniu, natomiast największy w 2021 roku spadek liczby bezrobotnych kobiet posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 r. ż., tj. o 70 osób względem 2020 roku nastąpił w grudniu.

Udział osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 r. ż. w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych w 2021 roku przyjmował wartości od 19,2% (marzec) do 20,8% (listopad). Udział bezrobotnych kobiet posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 r. ż. w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych w 2021 roku przyjmował wartości od 16,2% (marzec) do 17,9% (listopad).

Liczba osób posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r. ż. w ewidencji tut. Urzędu w okresie od stycznia do grudnia 2021 roku notowała zarówno spadek, jak i wzrost. **Najwięcej osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r. ż. było zarejestrowanych na koniec października 2021 roku – 20 osób, najmniej osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r. ż. zanotowano na koniec maja 2021 roku – 13 osób.** Liczba osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r. ż. w miesiącach lipiec, sierpień, listopad i grudzień 2021 roku była niższa od liczby osób w ww. kategorii w analogicznych miesiącach 2020 roku, natomiast w pozostałych miesiącach 2021 roku (od stycznia do czerwca oraz we wrześniu i październiku) liczba bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r. ż. była wyższa lub taka sama, jak w analogicznych miesiącach roku poprzedniego. **Największy w 2021 roku spadek liczby bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r. ż., tj. o 3 osoby względem 2020 roku nastąpił w grudniu, natomiast największy wzrost, tj. o 3 osoby nastąpił w lutym, marcu, kwietniu oraz październiku.** Zarówno spadki, jak i wzrosty liczby osób w poszczególnych miesiącach 2021 roku w porównaniu do roku poprzedniego nie były znaczne.

W grupie bezrobotnych kobiet posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r. ż. w czerwcu i październiku 2021 roku zarejestrowano tyle samo osób, co w roku poprzednim. W pozostałych miesiącach 2021 roku liczba kobiet posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r. ż. była niższa w porównaniu do poprzedniego roku. Największy w 2021 roku spadek liczby bezrobotnych kobiet posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r. ż., tj. o 4 osoby względem 2020 roku odnotowano w styczniu.

Udział osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r. ż. w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych w poszczególnych miesiącach 2021 roku przyjmował wartość od 0,2% (kwiecień, maj) do 0,4% (październik).

Struktura osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia

Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu gromadzi szereg danych statystycznych dotyczących zarejestrowanych osób, między innymi określa strukturę bezrobotnych wg wieku, wykształcenia oraz stażu pracy. Poniżej przedstawiono, krótką analizę osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia oraz bezrobotnych

posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia wg podanych kategorii.

Tabela 22 Podział bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia wg wieku, wykształcenia i stażu pracy (XII 2021 rok)

bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia:								
wiek	ogółem		wykształcenie			staż pracy		
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety		ogółem	kobiety	
18-24	118	112	wyższe	279	262	do 1 roku	268	235
25-34	622	556	policealne i średnie zawodowe/branżowe	298	258	1-5	389	334
35-44	346	282	średnie ogólnokształcące	174	161	5-10	174	141
45-54	15	3	zasadnicze zawodowe/branżowe	191	147	10-20	108	85
55-59	2	0	gimnazjalne/podstawowe i poniżej	161	125	20-30	3	1
60 lat i więcej	0	0	x	x	x	30 lat i więcej	0	0
razem	1 103	953	x	x	x	bez stażu	161	157

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MRPiT-01, opracowanie własne

Tabela 23 Podział bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia wg wieku, wykształcenia i stażu pracy (XII 2021 rok)

bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia:								
wiek	ogółem		wykształcenie			staż pracy		
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety		ogółem	kobiety	
18-24	0	0	wyższe	1	0	do 1 roku	2	1
25-34	2	1	policealne i średnie zawodowe/branżowe	3	0	1-5	5	1
35-44	10	3	średnie ogólnokształcące	2	1	5-10	1	0
45-54	2	0	zasadnicze zawodowe/branżowe	5	2	10-20	5	1
55-59	0	0	gimnazjalne/podstawowe i poniżej	3	1	20-30	0	0
60 lat i więcej	0	x	x	x	x	30 lat i więcej	0	0
razem	14	4	x	x	x	bez stażu	1	1

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MRPiT-01, opracowanie własne

Osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia to w przeważającej części osoby młode. 56,4% bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia zarejestrowanych na koniec 2021 roku w ewidencji tut. Urzędu, to osoby w wieku od 25 do 34 lat (622 osoby). 31,4% bezrobotnych w ww. kategorii osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy figurujących w tut. Urzędzie na koniec 2021 roku, to osoby w wieku od 35 do 44 lat (346 osób), natomiast 10,7% bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku to osoby w wieku 18-24 lata (118 osób).

W grupie osób posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia dominowali na koniec 2021 roku bezrobotni w wieku od 35 do 44 lat (10 osób) stanowiąc 71,4% ogółu zarejestrowanych osób w omawianej kategorii (14). Osoby w wieku od 25 do 34 lat (2 osoby) oraz osoby w wieku od 45 do 54 lat (2 osoby) stanowiły natomiast na koniec 2021 roku po 14,3% ogółu bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia (14).

Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia, to w większości osoby, które mają niewielkie doświadczenie zawodowe lub nigdy nie pracowały. 35,3% bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia posiadało doświadczenie zawodowe dłuższe niż 1 rok i krótsze niż 5 lat (389 osób). 24,3% bezrobotnych z ww. kategorii pracowało krócej niż rok (268 osób), a 15,8%

osób posiadających dziecko do 6 roku życia nie miało jeszcze styczności z rynkiem pracy (161 osób).

Wśród bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia osoby pracujące dłużej niż rok a krócej niż 5 lat (5 osób) oraz osoby posiadające doświadczenie zawodowe dłuższe niż 10 lat a krótsze niż 20 lat (5 osób) stanowiły po 35,7% ogółu bezrobotnych z ww. kategorii zarejestrowanych na koniec 2021 roku (14). 14,3% osób posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia pracowało krócej niż 1 rok. Natomiast osoby posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia pracujące dłużej niż 5 lat, a krócej niż 10 lat oraz nie mające doświadczenia zawodowego stanowiły po 7,1% ogółu bezrobotnych z ww. kategorii zarejestrowanych na koniec 2021 roku (14 osób).

W grupie osób posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia oraz bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia osoby młode (do 30 r. ż.) stanowiły 36,7% ogółu zarejestrowanych w ww. kategorii, dlatego też wielu bezrobotnych nigdy nie było zatrudnionych lub mają krótki staż pracy.

Wśród osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia dominuje wykształcenie „policealne i średnie zawodowe/branżowe” oraz „wyższe”, duża grupa osób w ww. kategorii posiada wykształcenie „zasadnicze zawodowe/branżowe”. **Na koniec 2021 roku 27% osób posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia (298 osób) miało wykształcenie „policealne i średnie zawodowe/branżowe”, wykształcenie „wyższe” miało 25,3% osób z ww. kategorii (279 osób),** natomiast wykształcenie „zasadnicze zawodowe/branżowe” 17,3% osób posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia (191 osób). **Najmniej osób w tej kategorii, tj. 161 posiadało wykształcenie „gimnazjalne/podstawowe i poniżej”.**

W grupie osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia przeważa wykształcenie „zasadnicze zawodowe/branżowe”, które na koniec 2021 roku posiadało 35,7% osób (5). Wykształcenie „policealne i średnie zawodowe/branżowe” oraz „gimnazjalne/podstawowe i poniżej” miały na koniec 2021 roku po 3 osoby w kategorii bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia, wykształcenie „średnie ogólnokształcące” posiadały 2 osoby, natomiast 1 osoba posiadała wykształcenie „wyższe”.

Z danych statystycznych gromadzonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu wynika, że **660 osób, tj. 59,8% ogółu zarejestrowanych na koniec 2021 roku bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia (1103) pozostawało w ewidencji tut. Urzędu dłużej niż 12 miesięcy.**

Na koniec 2021 roku na 14 bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia 5 osób, tj. 35,7% zarejestrowanych w ww. kategorii pozostawało bez pracy dłużej niż 12 miesięcy.

Znaczna grupa osób posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia (723 osoby) oraz bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia (8 osób) należy również do kategorii bezrobotnych długotrwale, co jednocześnie stanowi barierę w ich aktywizacji. Dodatkowo bezrobotni opiekujący się osobą zależną mają trudności ze znalezieniem zatrudnienia, ponieważ oczekują wynagrodzenia, które choć w części pokrywałoby koszty powierzenia osobom trzecim/instytucjom opieki nad osobą zależną. Jednocześnie dostępna na terenie powiatu jarosławskiego infrastruktura wspierająca opiekę nad osobami zależnymi wciąż jest niewystarczająca względem potrzeb, co powoduje konieczność sprawowania samodzielnej opieki.

Proces aktywizacji osób sprawujących opiekę nad osobą zależną jest długotrwały i wymaga wsparcia różnymi instrumentami i usługami rynku pracy. Osoby z ww. kategorii bezrobotnych często mają bariery wewnętrzne ograniczające ich aktywność w poszukiwaniu zatrudnienia, ponieważ nie chcą pozostawiać najbliższych im osób pod opieką instytucji lub osób trzecich. Niestety, im dłużej osoby bezrobotne pozostają poza rynkiem pracy, tym bardziej ich sytuacja zawodowa jest niekorzystna.

Bilans osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia (napływ i odpływ)

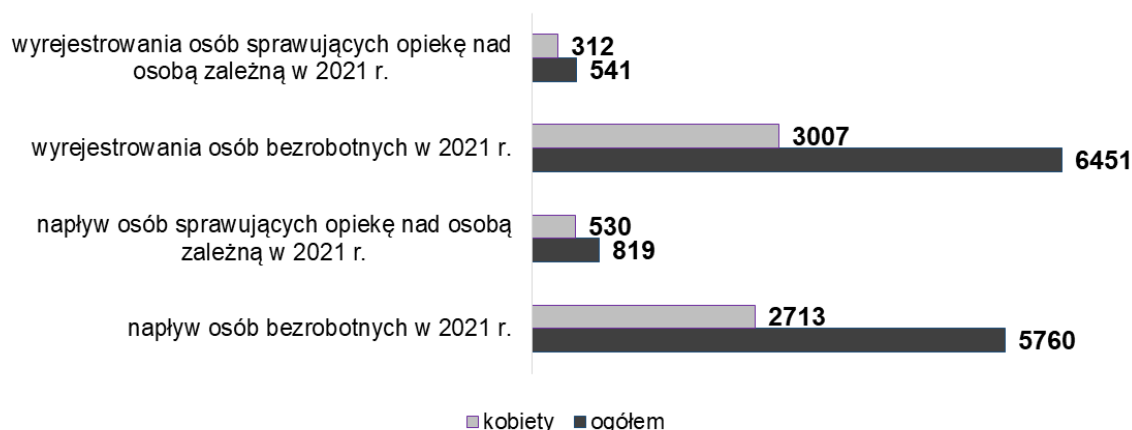
Ogółem w 2021 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowało się 5760 osób bezrobotnych, w tym 2713 kobiet. **Wśród rejestrujących się, 797 osób, w tym 523 kobiety to bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia oraz 22 osoby, w tym 7 kobiet to bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia.** Napływ osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia (797) do ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2021 roku był niższy o 23 osoby w porównaniu do 2020 roku, kiedy zarejestrowało się 820 osób posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia. Natomiast napływ osób posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia (22) do ewidencji tutaj Urzędu w 2021 roku był wyższy o 2 osoby w porównaniu do 2020 roku, kiedy zarejestrowało się 20 osób z ww. kategorii.

W napływie bezrobotnych (5760) w 2021 roku osoby sprawujące opiekę nad osobą zależną (osoby bezrobotne posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia oraz osoby posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia) stanowiły 14,2% tj. o 0.7 punktu procentowego więcej niż w 2020 roku (13,5%).

Liczba osób wyrejestrowanych w 2021 roku z ewidencji tutaj Urzędu wyniosła 6451, w tym 3007 kobiet. **Wśród wyrejestrowanych 525 osób, w tym 310 kobiet to bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia oraz 16 osób, w tym 2 kobiety to bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia (dane dotyczą tylko utraty statusu bezrobotnego z tytułu zatrudnienia).** Odpływ osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia (525) z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2021 roku był wyższy o 57 osób w porównaniu do 2020 roku, kiedy wyrejestrowano 468 osób z ww. kategorii (dane dotyczą tylko wyłączeń z tytułu zatrudnienia). Odpływ osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia (16) z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2021 roku był wyższy o 6 osób w porównaniu do 2020 roku, kiedy wyrejestrowano 10 osób z ww. kategorii (dane dotyczą tylko wyłączeń z tytułu zatrudnienia).

W odpływie bezrobotnych (6451) w 2021 roku osoby sprawujące opiekę nad osobą zależną (osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia) stanowiły 8,4%, tj. o 0.5 punktu procentowego mniej niż w 2020 roku (8,9%).

Wykres 18 Fluktuacja (napływ/odpływ) osób bezrobotnych, w tym osób sprawujących opiekę nad osobą zależną w 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie MRPiT-01, PUP Jarosław, opracowanie własne

Wśród bezrobotnych wyłączonych z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2021 roku (6451), 4047 osób podjęło zatrudnienie, co stanowi 67,8% ogółu wyrejestrowanych osób. **W grupie osób wyłączonych z ewidencji tut. Urzędu z tytułu podjęcia pracy (4047), 541 osób, w tym 312 kobiet to bezrobotni sprawujący opiekę nad osobą zależną.** Udział osób sprawujących opiekę nad osobą zależną wyłączonych z tytułu podjęcia pracy (541) w ogólnej liczbie wyrejestrowanych bezrobotnych z powodu podjęcia zatrudnienia (4047) w 2021 roku wyniósł 13,4%, tj. o 0.2 punktu procentowego więcej niż w 2020 roku (13,2%).

2.4.6 Bezrobotni niepełnosprawni

Osoby bezrobotne niepełnosprawne w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2022 r., poz. 690) uznane zostały za osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Na koniec grudnia 2021 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowanych było 5381 osób bezrobotnych, w tym 2887 kobiet. **Wśród bezrobotnych figurujących na koniec 2021 roku w ewidencji tut. Urzędu, 254 osoby, w tym 114 kobiet posiadały orzeczenie o stopniu niepełnosprawności.** Liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu na koniec 2021 roku (254) była wyższa o 21 osób w porównaniu z końcem roku 2020 (233). Natomiast liczba niepełnosprawnych kobiet zarejestrowanych na koniec 2021 roku (114) wzrosła o 14 w porównaniu do 2020 roku (100). **Osoby niepełnosprawne stanowiły na koniec grudnia 2021 roku 4,7% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (5381), tj. o 0.9 punktu procentowego więcej niż w analogicznym okresie 2020 roku (3,8%).**

Wśród osób niepełnosprawnych figurujących w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu na koniec grudnia 2021 roku prawo do pobierania zasiłku posiadały 42 osoby, w tym 21 kobiet. **Osoby niepełnosprawne z prawem do zasiłku stanowiły 16,5% ogółu zarejestrowanych osób niepełnosprawnych (254) oraz 5,4% ogółu osób z przyznanym prawem do zasiłku (782).**

W dalszej części przedstawiono kształtowanie się liczby osób bezrobotnych niepełnosprawnych w ewidencji tut. Urzędu w kolejnych miesiącach 2020 i 2021 roku.

Tabela 24 Bezrobotni niepełnosprawni (2020 i 2021 rok)

miesiąc	Bezrobotni na koniec danego miesiąca				Bezrobotni niepełnosprawni na koniec danego miesiąca				Udział osób bezrobotnych niepełnosprawnych w ogóle zarejestrowanych		Wzrost↑/spadek↓ liczby osób bezrobotnych niepełnosprawnych w porównaniu do 2020 r.	
	2020		2021		2020		2021		2020	2021	ogółem	kobiety
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety				
I	5548	2873	6302	3296	241	104	238	101	4,3%	3,8%	-3↓	-3↓
II	5646	2882	6405	3326	239	96	247	104	4,2%	3,9%	8↑	8↑
III	5570	2830	6316	3263	237	96	237	103	4,3%	3,8%	0	7↑
IV	5742	2942	6164	3216	234	98	249	110	4,1%	4,0%	15↑	12↑
V	5912	3031	6030	3196	233	97	238	103	3,9%	3,9%	5↑	6↑
VI	5960	3053	5829	3085	227	93	238	104	3,8%	4,1%	11↑	11↑
VII	6032	3109	5729	3074	227	96	229	101	3,8%	4,0%	2↑	5↑
VIII	6008	3124	5699	3082	212	90	228	102	3,5%	4,0%	16↑	12↑
IX	5971	3103	5560	3010	210	91	249	106	3,5%	4,5%	39↑	15↑
X	5911	3095	5383	2912	215	89	238	103	3,6%	4,4%	23↑	14↑
XI	5977	3117	5282	2848	221	94	246	106	3,7%	4,7%	25↑	12↑
XII	6072	3181	5381	2887	233	100	254	114	3,8%	4,7%	21↑	14↑

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MRPIIT-01, opracowanie własne

Liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych w miesiącach: marzec, maj, lipiec, sierpień i październik 2021 roku ulegała spadkom w ujęciu miesiąc do miesiąca, w pozostałych miesiącach następował wzrost liczby bezrobotnych niepełnosprawnych (m/m).

Najwięcej bezrobotnych z omawianej grupy figurowało w ewidencji tut. Urzędu na koniec grudnia 2021 roku – 254 osoby, najmniej bezrobotnych ze stopniem niepełnosprawności zanotowano w sierpniu 2021 roku – 228 osób. W grupie niepełnosprawnych kobiet, najwięcej bezrobotnych zarejestrowanych było na koniec grudnia 2021 roku – 114 kobiet, najmniej na koniec stycznia i lipca 2021 roku – 101 kobiet. Liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych w poszczególnych miesiącach 2021 roku była wyższa niż w roku 2020, z wyjątkiem miesiąca styczeń 2021 roku, wówczas liczba bezrobotnych była niższa niż w 2020 roku oraz miesiąca marzec 2021 roku, wówczas liczba bezrobotnych była taka sama jak w 2020 roku. Największy w 2021 roku wzrost liczby bezrobotnych niepełnosprawnych, tj. o 39 osób, względem 2020 roku nastąpił we wrześniu.

Największy udział bezrobotnych niepełnosprawnych w ogóle zarejestrowanych osób w 2021 roku, tj. 4,7% zanotowano w listopadzie i grudniu, natomiast najmniejszy udział bezrobotnych niepełnosprawnych w ogóle zarejestrowanych osób, tj. 3,8% wystąpił w styczniu i marcu.

Struktura osób bezrobotnych niepełnosprawnych

Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu gromadzi szereg danych statystycznych dotyczących zarejestrowanych osób, między innymi określa strukturę bezrobotnych wg wykształcenia, wieku, stażu pracy oraz czasu pozostawania bez pracy. W dalszej części przeprowadzono analizę osób bezrobotnych niepełnosprawnych pod względem ww. kategorii.

Tabela 25 Bezrobotni niepełnosprawni wg wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy, wykształcenia (XII 2021 rok)

bezrobotni niepełnosprawni ze względu na:											
wiek	O		czas pozostawania bez pracy w m-c			staż pracy			wykształcenie		
	O	K		O	K		O	K		O	K
18-24	14	7	do 1	17	8	do 1 roku	38	16	wyższe	27	12
25-34	48	21	1-3	30	16	1-5	51	17	policealne i średnie zawodowe/branżowe	56	29
35-44	52	23	3-6	30	15	5-10	44	21	średnie ogólnokształcące	20	8
45-54	66	39	6-12	30	10	10-20	50	25	zasadnicze zawodowe/branżowe	106	52
55-59	47	24	12-24	38	16	20-30	27	12	gimnazjalne/podstawowe i poniżej	45	13
60 lat i więcej	27	0	pow. 24	109	49	30 lat i więcej	7	3	x	x	x
razem	254	114	x	254	114	bez stażu	37	20	x	254	114

O – ogółem, K - kobiety

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MRPiT-01, opracowanie własne

Analizując dane pod względem wieku osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w tut. Urzędzie na koniec 2021 roku należy zauważyć, że w tej kategorii osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy dominują bezrobotni w wieku 45-54 lata – 66 osób, w tym 39 kobiet, co stanowi 26% ogółu osób niepełnosprawnych (254). Kolejne najbardziej liczne grupy bezrobotnych niepełnosprawnych tworzą osoby w wieku 35-44 lata – 52 osoby, w tym 23 kobiety oraz osoby w wieku 25-34 lata – 48 osób, w tym 21 kobiet. **Najmniej osób z orzeczeniem niepełnosprawności na koniec 2021 roku, tj. 14 należało do grupy wiekowej 18-24 lata, stanowiąc 5,5% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych niepełnosprawnych (254).** Wzrost liczby osób bezrobotnych niepełnosprawnych na koniec 2021 roku w porównaniu z analogicznym okresem 2020 roku nastąpił w grupach wiekowych: 25-34 lata – wzrost o 4 osoby, 35-44 lata – wzrost o 6 osób oraz 55-59 lat – wzrost o 15 osób. W grupach wiekowych 45-54 lata oraz 60 lat i więcej zanotowano w 2021 roku spadek liczby osób niepełnosprawnych względem 2020 roku o 2 osoby w każdej z kategorii wiekowych, natomiast w grupie wiekowej 18-24 lata liczba osób niepełnosprawnych (r/r) nie uległa zmianie.

Wśród bezrobotnych niepełnosprawnych zarejestrowanych na koniec 2021 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu, 147 osób pozostawało bez zatrudnienia dłużej niż 12 miesięcy. W grupie figurujących na koniec grudnia 2021 roku w ewidencji tut. Urzędu bezrobotnych niepełnosprawnych, 178 osób, w tym 81 kobiet posiadało również status osób długotrwale bezrobotnych. **Udział osób niepełnosprawnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych niepełnosprawnych zarejestrowanych na koniec 2021 roku (254) wyniósł 57,9% i wzrósł o 6.0 punktu procentowego w porównaniu z rokiem 2020 (51,9%).** Wzrost liczby bezrobotnych niepełnosprawnych w 2021 roku w porównaniu z 2020 rokiem nastąpił w grupie bezrobotnych niepełnosprawnych pozostających bez zatrudnienia powyżej 24 miesięcy – wzrost o 45 osób, w grupie osób pozostających bez zatrudnienia powyżej 3 a poniżej 6 miesięcy – wzrost o 3 osoby oraz w grupie osób pozostających bez zatrudnienia do 1 miesiąca – wzrost o 1 osobę, w pozostałych grupach zanotowano spadek w porównaniu do 2020 roku.

Wśród bezrobotnych niepełnosprawnych dobrze wygląda sytuacja pod względem posiadanego stażu pracy, 85,4% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych niepełnosprawnych, tj. 217 osób posiada doświadczenie zawodowe (staż pracy), natomiast pozostałe 14,6% ogółu niepełnosprawnych, tj. 37 osób nie miało kontaktu z rynkiem pracy. Udział osób bezrobotnych niepełnosprawnych posiadających staż pracy

w ogóle osób niepełnosprawnych zarejestrowanych na koniec 2021 roku, wzrósł o 3 punkty procentowe w porównaniu z rokiem 2020 (82,4%).

W grupie osób niepełnosprawnych posiadających doświadczenie zawodowe będących w ewidencji tut. Urzędu na koniec 2021 roku 179 osób pracowało dłużej niż rok, natomiast zaledwie 38 osób niepełnosprawnych posiadało staż pracy krótszy niż 1 rok. Spadek liczby bezrobotnych niepełnosprawnych na koniec 2021 roku w porównaniu z 2020 rokiem nastąpił w grupie bezrobotnych niepełnosprawnych posiadających doświadczenie zawodowe dłuższe niż 20 lat a krótsze niż 30 lat – spadek o 1 osobę oraz w grupie osób posiadających staż pracy dłuższy niż 30 lat – spadek o 4 osoby. W pozostałych grupach w 2021 roku nastąpił wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim.

W analizowanej grupie bezrobotnych niepełnosprawnych w 2021 roku (tak, jak w roku poprzednim) przeważały osoby posiadające wykształcenie „zasadnicze zawodowe/branżowe”. Na koniec 2021 roku liczba osób z ww. poziomem wykształcenia wyniosła 106, w tym 52 kobiety. Udział bezrobotnych niepełnosprawnych z wykształceniem „zasadniczym zawodowym/branżowym” w ogóle zarejestrowanych osób niepełnosprawnych na koniec 2021 roku (254) wyniósł 41,7% i wzrósł o 0.9 punktu procentowego w porównaniu z końcem 2020 roku (40,8%).

Drugą pod względem liczebności grupą osób niepełnosprawnych na koniec 2021 roku byli bezrobotni z wykształceniem „policealne i średnie zawodowe/branżowe”. Na koniec 2021 roku grupa bezrobotnych niepełnosprawnych z wykształceniem „policealne i średnie zawodowe/branżowe” liczyła 56 osób, w tym 29 kobiet. Udział osób bezrobotnych niepełnosprawnych z wykształceniem „policealnym i średnim zawodowym/branżowym” w ogóle osób niepełnosprawnych na koniec 2021 roku wyniósł 22% i był wyższy o 0.1 punktu procentowego względem roku 2020 (21,9%).

Grupa niepełnosprawnych z wykształceniem „gimnazjalne/podstawowe i poniżej” na koniec 2021 roku liczyła 45 osób, w tym 13 kobiet, co stanowi 17,7% ogółu osób niepełnosprawnych (254).

Wśród osób bezrobotnych niepełnosprawnych zarejestrowanych w tut. Urzędzie na koniec 2021 roku 27 osób posiadało wykształcenie „wyższe”, co stanowi 10,6% ogółu osób niepełnosprawnych (254).

Biorąc pod uwagę różne dysfunkcje występujące u osób posiadających stopień niepełnosprawności, które mogły wpływać na proces kształcenia, w porównaniu z innymi grupami osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, bezrobotni niepełnosprawni mają dobry poziom wykształcenia.

Ze względu na stopień niepełnosprawności w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu na koniec 2021 roku zarejestrowanych było:

- ✓ **120 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności,** tj. 47,2% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych niepełnosprawnych (254), wzrost liczby osób w ww. grupie na koniec 2021 roku w porównaniu z końcem 2020 roku o 9 osób;
- ✓ **119 osób z lekkim stopniem niepełnosprawności,** tj. 46,9% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych niepełnosprawnych (254), wzrost liczby osób w ww. grupie na koniec 2021 roku w porównaniu z końcem 2020 roku o 9 osób;
- ✓ **15 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności,** tj. 5,9% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych niepełnosprawnych (254), wzrost liczby osób w ww. grupie na koniec 2021 roku w porównaniu z końcem 2020 roku o 3 osoby.

Najczęściej występującymi przyczynami niepełnosprawności wśród osób bezrobotnych niepełnosprawnych zarejestrowanych na koniec 2021 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu były:

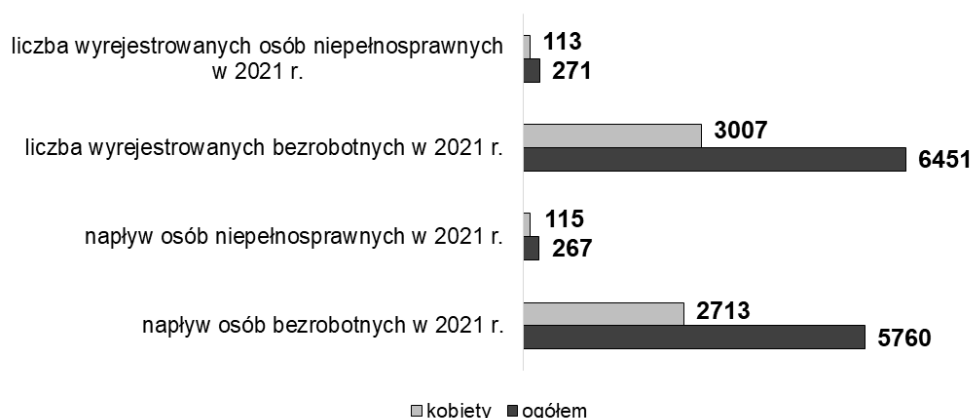
- ✓ **choroby psychiczne** – 50 osób;
- ✓ **upośledzenie narządu ruchu** – 41 osób;
- ✓ **choroby neurologiczne** – 37 osób;
- ✓ **inne (schorzenia endokrynologiczne, metaboliczne, choroby układu krwionośnego, choroby nowotworowe, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenie)** – 33 osoby;
- ✓ **zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu** – 20 osób;
- ✓ **choroby układu oddechowego i układu krążenia** – 17 osób;
- ✓ **choroby narządu wzroku** – 15 osób;
- ✓ **epilepsja** – 15 osób.

Bilans osób bezrobotnych niepełnosprawnych (napływ i odpływ)

Ogółem w 2021 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowało się 5760 osób bezrobotnych, w tym 2713 kobiet. **Wśród rejestrujących się w 2021 roku, 267 osób, w tym 115 kobiet to bezrobotni posiadający orzeczenie o stopniu niepełnosprawności.** W 2021 roku zarejestrowano o 16 osób niepełnosprawnych więcej niż w roku 2020 (251), w grupie bezrobotnych niepełnosprawnych kobiet zarejestrowało się o 16 osób więcej niż w 2020 roku (99). **Bezrobotne osoby niepełnosprawne w 2021 roku stanowiły 4,6% ogółu rejestrujących się osób (5760).** Udział osób niepełnosprawnych w napływie bezrobotnych w 2021 roku był wyższy o 0.6 punktu procentowego w porównaniu do roku 2020 (4%).

Liczba osób wyrejestrowanych w 2021 roku z ewidencji tut. Urzędu wyniosła 6451, w tym 3007 kobiet. **Wśród wyrejestrowanych 271 osób, w tym 113 kobiet to bezrobotni posiadający orzeczenie o stopniu niepełnosprawności.** W 2021 roku wyrejestrowano o 32 osoby niepełnosprawne więcej niż w 2020 roku (239), w grupie bezrobotnych niepełnosprawnych kobiet wyrejestrowano o 16 osób więcej niż w 2020 roku (97). **W odpływie bezrobotnych (6451) w 2021 roku osoby niepełnosprawne stanowiły 4,2%, tj. o 0.3 punktu procentowego mniej w porównaniu z rokiem 2020 (4,5%).**

Wykres 19 Fluktuacja (napływ/odpływ) osób bezrobotnych, w tym osób niepełnosprawnych w 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MRPiT-01, opracowanie własne

Wśród bezrobotnych wyłączonych z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2021 roku (6451), 4047 osób podjęło zatrudnienie, co stanowi 67,8% ogółu wyrejestrowanych osób. **W grupie osób wyłączonych z ewidencji tut. Urzędu z tytułu podjęcia pracy (4047 osób), 167 bezrobotnych to osoby niepełnosprawne, co stanowi 2,6% ogółu wyłączonych z tytułu zatrudnienia.** Wśród ww. grupy bezrobotnych posiadających stopień niepełnosprawności 133 osoby (57 kobiet) podjęły zatrudnienie niesubsydiowane, a 34 osoby (14 kobiet) zostały skierowane do pracy w ramach subsydiowanych form zatrudnienia. **Najwięcej osób niepełnosprawnych w 2021 roku zostało skierowanych na roboty publiczne – 14 bezrobotnych, w tym 6 kobiet** (łącznie skierowano 274 osoby), **zatrudnienie w ramach wyposażenia/wyposażenia stanowiska pracy za skierowanego bezrobotnego – 10 bezrobotnych, w tym 5 kobiet** (łącznie skierowano 182 osoby bezrobotne, w tym 4 ze środków PFRON oraz 4 osoby poszukujące pracy) oraz **prace interwencyjne – 7 osób, w tym 3 kobiety** (łącznie skierowano 272 osoby). **W 2021 roku 3 osoby bezrobotne niepełnosprawne otrzymały jednorazowe środki na założenie działalności gospodarczej** (łącznie środki otrzymało 121 osób). **Ponadto w 2021 roku osoby niepełnosprawne skierowano na staż – 13 bezrobotnych, w tym 7 kobiet oraz 4 osoby poszukujące pracy, w tym 2 kobiety** (łącznie skierowano 415 osób bezrobotnych i 4 osoby poszukujące pracy).

Podjęcie zatrudnienia (subsydiowanego i niesubsydiowanego), to główna przyczyna wyłączenia osób bezrobotnych z ewidencji tut. Urzędu w 2021 roku. Drugim pod względem liczebności powodem wyrejestrowań było niepotwierdzenie gotowości do pracy, z tego powodu wyrejestrowano w 2021 roku 681 osób. Kolejną, najczęściej występującą przyczyną utraty statusu bezrobotnego była dobrowolna rezygnacja z usług świadczonych przez Urząd Pracy, w 2021 roku rezygnację ze statusu bezrobotnego zgłosiło 679 osób bezrobotnych. **Wśród bezrobotnych, którzy nie zgłosili się w wyznaczonym przez tut. Urząd terminie lub zrezygnowali z pomocy świadczonej przez Urząd 41 osób, w tym 18 kobiet to bezrobotni posiadający stopień niepełnosprawności.**

W 2021 roku 56 osób odmówiło przyjęcia propozycji pracy lub innej formy pomocy oferowanej przez tut. Urząd. **Wśród wyrejestrowanych z ww. powodu bezrobotnych, 2 osoby posiadały orzeczenie o stopniu niepełnosprawności.**

Z pozostałych przyczyn, tj.: podjęcie nauki, osiągnięcie wieku emerytalnego, nabycie praw emerytalnych lub rentowych, nabycie praw do świadczenia przedemerytalnego oraz innych powodów (np. rozpoczęcie szkolenia lub stażu organizowanego przez inny podmiot niż PUP, zgonu, pobieranie zasiłku stałego, niezdolności do pracy) w 2021 roku wyłączono 530 osób. Wśród wyłączonych z ww. powodów bezrobotnych, 46 osób, w tym 15 kobiet posiadało stopień niepełnosprawności. **Ponadto w 2021 roku 2 osoby (2 kobiety) utraciły status osoby niepełnosprawnej.**

Ze względu na trwającą epidemię Covid-19 aktywizacja osób bezrobotnych oraz podejmowanie zatrudnienia na otwartym rynku pracy było utrudnione. W 2021 roku zauważalna była jednak poprawa sytuacji na rynku pracy, na co wskazuje liczba osób podejmujących zatrudnienie, która w 2021 roku była wyższa niż w roku 2020.

2.5 Osoby wyłączone z ewidencji osób bezrobotnych

Od stycznia do grudnia 2021 roku z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu wyrejestrowano łącznie 6451 osób, w tym 3007 kobiet. Odpiływ bezrobotnych w 2021 roku był wyższy o 1105 osób, w porównaniu z rokiem 2020 (5346), natomiast w grupie kobiet wyrejestrowano o 577 osób więcej niż w 2020 roku (2430).

Główne przyczyny zwiększenia odpływu bezrobotnych w 2021 roku w porównaniu do roku poprzedniego:

- ✓ wzrost liczby osób podejmujących zatrudnienie niesubsydiowane;
- ✓ wzrost liczby osób podejmujących zatrudnienie w wyniku realizacji przez PUP form aktywizacji zawodowej;
- ✓ wzrost wyrejestrowań z tytułu podjęcia nauki;
- ✓ wzrost liczby osób odmawiających przyjęcia propozycji pracy lub innej formy pomocy z PUP;
- ✓ wzrost liczby osób rozpoczynających działalność gospodarczą;
- ✓ poprawa sytuacji na krajowym i zagranicznych rynkach pracy, co umożliwiło podejmowanie zatrudnienia sezonowego w kraju oraz za granicą.

Liczba wyrejestrowanych w 2021 roku osób zamieszkujących na terenach wiejskich wyniosła 4095, w tym 1910 kobiet. Odpływ osób mieszkających na wsi w 2021 roku (4095) był wyższy o 688 osób w porównaniu z rokiem poprzednim (3407). Osoby bezrobotne mieszkające na terenach wiejskich wyrejestrowane w 2021 roku stanowiły 63,5% ogółu wyłączonych osób (6451).

Największą liczbę wyłączeń z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2021 roku zanotowano w miesiącach: wrzesień – wyrejestrowano 735 osób, w tym 382 kobiety; październik – wyrejestrowano 650 osób, w tym 335 kobiet oraz maj – wyrejestrowano 582 osoby, w tym 235 kobiet. Najmniejszy odpływ bezrobotnych w 2021 roku zanotowano w miesiącach: styczeń – wyłączono w 297 osób, w tym 129 kobiet; grudzień – wyłączono 401 osób, w tym 182 kobiety oraz kwiecień – wyłączono 493 osoby, w tym 191 kobiet. **Z wyrejestrowanych bezrobotnych w 2021 roku, 4047 osób, tj. 62,7% ogółu wyłączonych z ewidencji (6451) podjęło zatrudnienie.**

Liczbę osób wyrejestrowanych z ewidencji Urzędu w roku 2021 w ujęciu miesięcznym, z uwzględnieniem wyłączeń osób mieszkających na obszarach wiejskich przedstawia poniższa tabela.

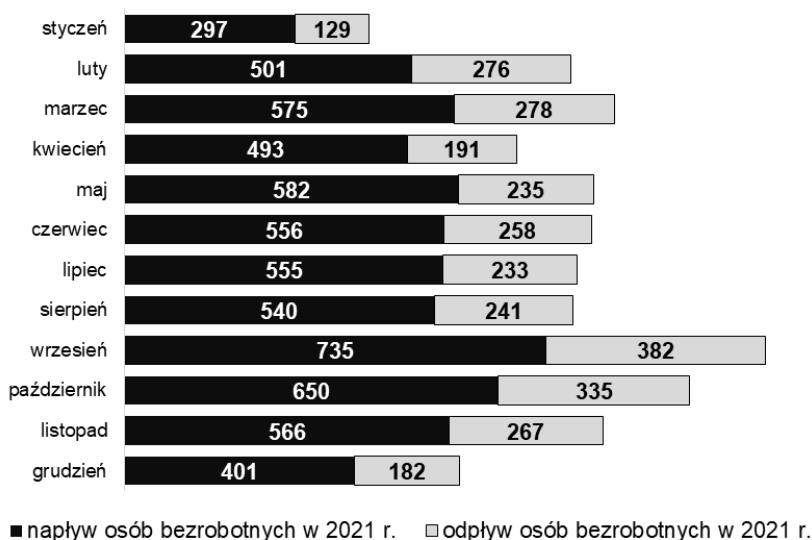
Tabela 26 Osoby bezrobotne wyłączone z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2020 i 2021 roku

miesiąc	2020 rok		2021 rok		zamieszkali na wsi			
					2020 rok		2021 rok	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
styczeń	417	184	297	129	260	115	185	82
luty	519	238	501	276	325	154	311	171
marzec	559	260	575	278	376	168	367	177
kwiecień	238	116	493	191	153	74	328	118
maj	311	128	582	235	212	84	380	154
czerwiec	419	198	556	258	267	121	366	174
lipiec	426	176	555	233	282	115	361	155
sierpień	565	262	540	241	348	165	331	144
wrzesień	671	347	735	382	435	225	449	242
październik	462	208	650	335	276	126	409	204
listopad	414	185	566	267	263	114	347	169
grudzień	345	128	401	182	210	72	261	120
ogółem wyłączeni	5346	2430	6451	3007	3407	1533	4095	1910

Zródło: Sprawozdanie o rynku pracy MRPiT-01, opracowanie własne

Fluktuację osób bezrobotnych (napływ i odpływ) w 2021 roku przedstawia poniższy wykres.

Wykres 20 Fluktuacja (napływ/odpływ) osób bezrobotnych w 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MRPiT-01, opracowanie własne

Powodów wyrejestrowań z ewidencji Urzędu jest wiele, najczęściej są to: podjęcie pracy (niesubsydiowanej, subsydiowanej), niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy, dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego. W dalszej części, w tabeli przedstawiono szczegółowo powody odpływu osób bezrobotnych z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2020 i 2021 roku (dane porównawcze).

Tabela 27 Bezrobotni wyrejestrowani z ewidencji PUP w 2020 i 2021 roku wg przyczyn wyłączeń

przyczyna wyrejestrowania	2020 r.	2021 r.		udział osób wyrejestrowanych w ogóle wyłączeń w 2021 r.	wzrost↑/spadek↓ w porównaniu do 2020 roku
	ogółem	ogółem	kobiety		
podjęcie pracy ogółem	3622	4047	1860	62,7%	425↑
niesubsydiowanej, w tym:	2798	3146	1455	48,8%	348↑
podjęcie działalności gospodarczej	110	133	40	2,1%	23↑
subsydiowanej, w tym:	824	901	405	14,0%	77↑
prace interwencyjne	251	272	117	4,2%	21↑
roboty publiczne	221	274	158	4,2%	53↑
podjęcie działalności gospodarczej, w tym	119	124	44	1,9%	5↑
w ramach bonu na zasiedlenie	3	3	1	0,0%	0
podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	159	178	59	2,8%	19↑
rozpoczęcie pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	64	49	25	0,8%	-15↓
inne*	10	4	2	0,1%	-6↓
rozpoczęcia szkolenia**	63	43	1	0,7%	-20↓
w tym w ramach bonu szkoleniowego**	41	28	0	0,4%	-13↓
rozpoczęcia stażu**	337	415	285	6,4%	78↑
rozpoczęcie prac społecznie użytecznych**	0	0	0	0,0%	0
w tym w ramach PAI**	0	0	0	0,0%	0

odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI	38	56	11	0,9%	18↑
niepotwierdzenie gotowości do pracy	297	681	188	10,6%	384↑
dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego	506	679	393	10,5%	173↑
podjęcie nauki	30	60	42	0,9%	30↑
osiągnięcia wieku emerytalnego	109	115	54	1,8%	6↑
nabycie praw emerytalnych lub rentowych	30	20	6	0,3%	-10↓
nabycie praw do świadczenia przedemerytalnego	33	48	34	0,7%	15↓
inne powody	281	287	133	4,4%	6↑
ogółem	5346	6451	3007	100,0%	1105↑

*inne – doposażenie/wyposażenie stanowiska pracy z projektów konkursowych, doposażenia/wyposażenia stanowiska pracy w ramach PFRON, jednorazowe środki na działalność gospodarczą z PFRON, zatrudnienie osób do 30 r. ż. w ramach art. 150 f

**wyłączenia statystyczne (bez utraty statusu bezrobotnego)

Źródło: Sprawozdanie MRPIIT-01, PUP Jarosław, opracowanie własne

Najczęściej występującą przyczyną wyrejestrowania osób bezrobotnych z ewidencji tut. Urzędu było w 2021 roku podjęcie zatrudnienia. **Łączna liczba osób wyrejestrowanych z powodu podjęcia pracy wyniosła 4047, co stanowi 62,7% ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych (6451).** Liczba kobiet wyrejestrowanych w 2021 z powodu podjęcia zatrudnienia wyniosła 1860, tj. 46% ogółu osób wyłączonych z tytułu podjęcia pracy (4047), 61,9% liczby wyrejestrowanych kobiet (3007) i 28,8% ogólnej liczby wyrejestrowanych osób bezrobotnych (6451). **Liczba bezrobotnych wyłączonych z tytułu podjęcia pracy w 2021 roku była wyższa o 425 w porównaniu do 2020 roku, w grupie kobiet liczba wyrejestrowanych była wyższa o 265.** Udział osób, które podjęły pracę w ogóle wyrejestrowanych bezrobotnych w 2021 roku (62,7%) spadł o 5,1% w porównaniu z rokiem poprzednim (67,8%). **Wśród bezrobotnych wyłączonych z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2021 roku, 3146 osób (1455 kobiet) podjęło zatrudnienie niesubsydiowane, co stanowi 77,7% liczby wyrejestrowań z powodu podjęcia pracy (4047).** Poprzez zatrudnienie subsydiowane Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu w 2021 roku zaktywizował 901 osób bezrobotnych, w tym 405 kobiet. Liczba osób, która skorzystała z zatrudnienia subsydiowanego w 2021 roku była wyższa o 77 w porównaniu do 2020 roku (824).

Drugą co do częstotliwości występowania przyczyną wyrejestrowania osób bezrobotnych w 2021 roku była utrata statusu ze względu na niepotwierdzenie gotowości do pracy. **Z ww. powodu z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2021 roku wyłączono 681 osób, w tym 188 kobiet.** Liczba osób, które w 2021 roku utraciły status bezrobotnego z tytułu niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy była wyższa o 384 w porównaniu do 2020 roku (297). **Wyrejestrowania z tytułu niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy stanowiły 10,6% ogólnej liczby wyłączeń w 2021 roku (6451).**

Kolejną pod względem liczebności przyczyną wyłączeń bezrobotnych w 2021 roku była dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego i rejestracji w Urzędzie Pracy. **W 2021 roku z ww. przyczyny wyłączono 679 osób, w tym 393 kobiety. Wyrejestrowania z tytułu dobrowolnej rezygnacji stanowiły w 2021 roku 10,5% ogólnej liczby wyrejestrowań.** Liczba osób wyrejestrowanych w 2021 roku z tytułu rezygnacji ze statusu bezrobotnego była wyższa o 173 w porównaniu do 2020 roku (506).

Ponadto w 2021 roku wyłączono 56 osób, w tym 11 kobiet z powodu odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji pracy lub innej formy pomocy.

W 2021 roku z powodu odmowy wyłączono o 18 osób więcej niż rok wcześniej (2020 rok – 38 osób).

Z pozostałych przyczyn, tj.: „podjęcie nauki”, „osiągnięcie wieku emerytalnego”, „nabycie praw emerytalnych lub rentowych”, „nabycie praw do świadczenia przedemerytalnego”, „inne powody (np. zgon, podjęcie stażu/szkolenia w innym podmiocie niż PUP, przyznanie zasiłku stałego, niezdolność do pracy)” w 2021 roku wyłączono 530 osób, w tym 269 kobiet, tj. o 47 więcej niż w 2020 roku (483).

Według danych statystycznych w 2021 roku z ewidencji bezrobotnych wyłączono ponadto 458 osób, w tym 286 kobiet z powodu rozpoczęcia:

- ✓ szkolenia – 43 osoby, w tym 1 kobieta;
- ✓ stażu – 415 osób, w tym 285 kobiet.

Osoby kierowane przez Urząd do uczestnictwa w szkoleniu, stażu nadal figurują w Urzędzie jako osoby bezrobotne, jednak w statystykach ujmowane są jako osoby wyłączone z ewidencji (tzw. wyłączenia statystyczne).

2.6 Poszukujący pracy w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy

Z pomocy Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu oprócz osób posiadających status bezrobotnego korzystają również osoby zarejestrowane jako poszukujący pracy.

Na koniec grudnia 2021 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy zarejestrowanych było 106 osób poszukujących pracy, w tym 49 kobiet. Liczba osób poszukujących pracy na koniec 2021 roku była niższa o 37 w porównaniu z końcem 2020 roku (143 osoby), natomiast liczba kobiet poszukujących pracy na koniec 2021 roku była niższa o 15 w porównaniu do końca 2020 roku (64).

Od stycznia do października 2021 roku liczba osób poszukujących pracy będących w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu była wyższa niż w analogicznych miesiącach 2020 roku. Natomiast w listopadzie i grudniu 2021 roku liczba osób poszukujących pracy była niższa w porównaniu do analogicznych miesięcy 2020 roku. Kształtowanie się liczby osób poszukujących pracy w rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w roku 2020 i 2021 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 28 Liczba osób poszukujących pracy w 2020 i 2021 roku

miesiąc	poszukujący pracy zarejestrowani na koniec danego miesiąca				wzrost↑/spadek↓ w stosunku do 2020 roku	
	2020 roku		2021 roku		ogółem	kobiety
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety		
styczeń	105	43	153	71	48↑	28↑
luty	108	46	157	72	49↑	26↑
marzec	106	44	147	69	41↑	25↑
kwiecień	103	45	151	71	48↑	26↑
maj	103	45	156	74	53↑	29↑
czerwiec	115	50	153	73	38↑	23↑
lipiec	120	52	147	71	27↑	19↑
sierpień	124	51	146	70	22↑	19↑
wrzesień	133	58	138	63	5↑	5↑
październik	127	58	130	60	3↑	2↑
listopad	133	62	115	54	-18↓	-8↓
grudzień	143	64	106	49	-37↓	-15↓

Źródło: Sprawozdanie MRPiT-01, opracowanie własne

W okresie od stycznia do grudnia 2021 roku w tut. Urzędzie zarejestrowało się 100 osób poszukujących pracy, w tym 41 kobiet. Napływ osób poszukujących pracy do ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2021 roku (100) był niższy o 39 osób w porównaniu do 2020 roku (139). W 2021 roku najwięcej osób poszukujących pracy, tj. 15, zarejestrowało się w styczniu, najmniej osób poszukujących pracy, tj. 4 zarejestrowało się w lipcu oraz październiku.

W okresie od stycznia do grudnia 2021 roku z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu wyłączono 137 osób poszukujących pracy, w tym 56 kobiet. Odpływ osób poszukujących pracy z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2021 roku (137) był wyższy o 36 osób w porównaniu do 2020 roku (101). W 2021 roku najwięcej osób poszukujących pracy, tj. 27 wyrejestrowano w miesiącu listopad, najmniej osób poszukujących pracy, tj. 5 wyrejestrowano w styczniu i kwietniu.

Tabela 29 Fluktuacja (napływ/odpływ) osób poszukujących pracy w 2020 i 2021 roku

miesiąc	poszukujący pracy rejestrujący się w danym miesiącu				poszukujący pracy wyłączeni w danym miesiącu			
	2020 roku		2021 roku		2020 roku		2021 roku	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
styczeń	13	3	15	9	13	5	5	2
luty	13	7	14	5	10	4	10	4
marzec	6	2	6	2	8	4	16	5
kwiecień	8	5	9	4	11	4	5	2
maj	10	5	11	5	10	5	6	2
czerwiec	18	7	6	2	6	2	9	3
lipiec	12	4	4	2	7	2	10	4
sierpień	9	2	6	1	5	3	7	2
wrzesień	18	11	6	1	9	4	14	8
październik	5	2	4	1	11	2	12	4
listopad	10	4	12	6	4	0	27	12
grudzień	17	5	7	3	7	3	16	8
razem	139	57	100	41	101	38	137	56

Źródło: Sprawozdanie MRPiT-01, opracowanie własne

Od 2021 roku w Sprawozdaniu MRPiT-01 nie są gromadzone dane dotyczące przyczyn wyłączeń z ewidencji osób poszukujących pracy. Natomiast według danych statystycznych zawartych w Sprawozdaniu MRiPS-07, w 2021 roku osoby poszukujące pracy posiadające stopień niepełnosprawności skierowano na:

- ✓ **doposażenie/wyposażenie stanowiska pracy w ramach środków PFRON – 4 osoby;**
- ✓ **staż w ramach środków PFRON – 4 osoby.**

3 Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej (oferty pracy)

Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu ma na celu aktywizowanie osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie. Niezbędnym elementem tych działań jest współpraca z pracodawcami, którzy mają możliwość złożenia w Urzędzie Pracy oferty zatrudnienia, mogą również korzystać ze środków będących w dyspozycji Urzędu Pracy wspierających proces włączania na rynek pracy osób bezrobotnych. Pracodawcy chętnie wnoszą o wsparcie oferowane przez Urząd przy zatrudnianiu osób bezrobotnych, powodem są przede wszystkim względy ekonomiczne, ale równie istotna dla pracodawców jest możliwość znalezienia w Urzędach Pracy odpowiednich dla swojej branży pracowników.

W okresie od stycznia do grudnia 2021 roku pracodawcy zgłosili do Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu 2506 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, tj. o 260 więcej niż w 2020 roku (2246). 2 oferty wolnych miejsc pracy zostały w 2021 roku anulowane ze względu na rezygnację pracodawcy z ich realizacji, dla porównania w 2020 roku anulowano 3 oferty.

Ostatecznie w 2021 roku tutaj Urząd realizował 2504 oferty wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, tj. o 261 więcej niż w 2020 roku (2243). 48% ogólnej liczby miejsc pracy zgłoszonych do realizacji, tj. 1202 oferty wolnych miejsc pracy dotyczyły zatrudnienia subsydiowanego. Udział ofert subsydiowanych w ogólnej liczbie ofert wolnych miejsc pracy w 2021 roku wzrósł o 0.7 punktu procentowego w porównaniu do 2020 roku (47,3%). Oznacza to, że w 2021 roku pracodawcy rzadziej, niż w latach poprzednich (2016-2020) zgłaszali oferty zatrudnienia z własnych środków, natomiast częściej korzystali ze wsparcia Urzędu.

W 2021 roku wpłynęło do realizacji 459 miejsc aktywizacji zawodowej, tj. o 70 więcej niż w 2020 roku (389). Miejsca aktywizacji zawodowej zgłoszone w 2021 roku stanowiły 18,3% wszystkich zgłoszonych do realizacji wolnych miejsc pracy (2504), tj. o 1.0 punkt procentowy więcej niż w roku 2020 (17,3%). **Wszystkie realizowane w 2021 roku miejsca aktywizacji zawodowej dotyczyły organizacji stażu.**

W 2021 roku pracodawcy zgłosili 36 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej przeznaczonych dla osób posiadających stopień niepełnosprawności. Oferty dla osób niepełnosprawnych stanowiły 1,4% ogółu zgłoszonych do realizacji w 2021 roku miejsc pracy (2504), tj. o 0.3 punktu procentowego mniej niż na koniec 2020 roku (1,7%).

W 2021 roku Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu realizował 1302 zgłoszenia wolnych miejsc pracy ogólnodostępnych oraz 1202 zgłoszenia wolnych miejsc pracy subsydiowanych i wolnych miejsc aktywizacji zawodowej, w tym:

- ✓ **prac interwencyjnych – 274 wolne miejsca pracy**, tj. o 1 mniej niż w 2020 r. (275),
- ✓ **robót publicznych – 277 wolnych miejsc pracy**, tj. o 51 więcej niż w 2020 r. (226),
- ✓ **refundacji kosztów doposażenia/wyposażenia stanowiska pracy – 192 wolne miejsca pracy**, tj. o 23 więcej niż w 2020 r. (169),
- ✓ **stażu – 459 miejsc stażu**, tj. o 70 więcej niż w 2020 r. (389).

Analizując zgłoszone do Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu oferty pracy, należy również zwrócić uwagę na wynagrodzenie proponowane przez pracodawców, które między innymi świadczy o kondycji firm działających na lokalnym rynku. W zgłaszanych w 2021 roku ofertach wolnych miejsc pracy (bez ofert stażu) pracodawcy proponowali następujące wynagrodzenia (w przeliczeniu na pełny etat):

- 2800 zł – 63,6% zgłoszonych ofert wolnych miejsc pracy (2045);
- 2800 zł - 5000 zł – 34,5% zgłoszonych ofert wolnych miejsc pracy (2045);
- powyżej 5000 zł – 1,9% zgłoszonych ofert wolnych miejsc pracy (2045).

Dane te pokazują niski poziom wynagrodzenia proponowany przez pracodawców z terenu powiatu jarosławskiego, co jest czynnikiem demotywującym dla osób poszukujących zatrudnienia.

Tabela 30 Wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej (2020 i 2021 rok)

miesiąc	wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej ogółem		oferty subsydiowane		miejsca aktywizacji zawodowej *		staż		oferty dla osób niepełnosprawnych	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
styczeń	145	131	40	9	34	2	34	2	4	0
luty	322	236	181	187	82	91	82	91	2	0
marzec	177	269	134	177	39	51	39	51	0	3

kwiecień	33	194	10	111	0	42	0	42	1	1
maj	98	261	18	89	2	4	2	4	2	6
czerwiec	131	235	54	117	21	42	21	42	1	9
lipiec	317	182	161	101	67	41	67	41	10	1
sierpień	262	320	191	135	54	56	54	56	10	0
wrzesień	407	250	137	128	65	53	65	53	1	6
październik	151	173	68	57	24	36	24	36	3	7
listopad	103	166	47	70	4	41	4	41	1	3
grudzień	100	89	23	21	0	0	0	0	3	0
ogółem zgłoszone oferty	2 246	2 506	1 064	1 202	392	459	392	459	38	36
oferty anulowane	3	2	3	0	3	0	3	0	x	x
oferty do realizacji	2 243	2 504	1 061	1 202	389	459	389	459	38	36

*oferta stażu, przygotowania zawodowego, prac społecznie użytecznych

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MRPiPS-01, opracowanie własne

Oferty wolnych miejsc pracy zgłaszane przez pracodawców w 2020 i 2021 roku sklasyfikowane wg rodzaju prowadzonej działalności przedstawia poniższa tabela.

Tabela 31 Oferty pracy wg sekcji PKD zgłaszane do Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu 2020 i 2021 rok

sekcja PKD	oferty pracy w 2020 r.		oferty pracy w 2021 r.		wzrost↑/spadek↓ ofert w stosunku do 2020 r.	
	ogółem	subsydowane	ogółem	subsydowane	ogółem	subsydowane
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	8	7	31	13	23↑	6↑
Górnictwo i wydobywanie	2	2	2	2	0	0
Przetwórstwo przemysłowe	337	110	430	114	93↑	4↑
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	0	10	0	10↑	0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	22	18	43	25	21↑	7↑
Budownictwo	501	137	500	165	-1↓	28↑
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	379	213	367	236	-12↓	23↑
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	77	60	97	56	20↑	-4↓
Transport i gospodarka magazynowa	127	19	122	31	-5↓	12↑
Informacja i komunikacja	21	19	15	14	-6↓	-5↓
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	5	2	15	10	10↑	8↑
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	13	3	7	2	-6↓	-1↓
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	54	41	72	49	18↑	8↑
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	194	14	193	8	-1↓	-6↓
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	168	165	197	192	29↑	27↑
Edukacja	106	83	154	101	48↑	18↑
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	106	74	98	76	-8↓	2↑
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	18	18	28	23	10↑	5↑
Pozostała działalność usługowa	105	76	123	85	18↑	9↑
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0	0	0	0	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0	0	0
Ogółem	2243	1061	2504	1202	261↑	141↑

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MRPiPS-01 Załącznik 2 (2020 r.), dane z systemu Syriusz^{STD} (2021 r.), opracowanie własne

Z przedstawionych danych wynika, że najwięcej ofert wolnych miejsc pracy w okresie styczeń-grudzień 2021 roku złożyli pracodawcy działający w sektorach:

- **„budownictwo”** – wpłynęło 500 ofert wolnych miejsc pracy, co stanowi 20% wszystkich zgłoszonych do realizacji ofert miejsc pracy (2504). Wśród pozyskanych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w sektorze „budownictwo” wpłynęło 165 ofert miejsc pracy subsydiowanej, co stanowi 6,6% ogólnej liczby zgłoszonych ofert wolnych miejsc pracy. W porównaniu do roku 2020 liczba miejsc pracy w sektorze „budownictwo” spadła w roku 2021 o 1. Jednocześnie w okresie od stycznia do grudnia 2021 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowały się 972 osoby, w tym 160 kobiet pracujące przed rejestracją w Urzędzie w ww. sekcji;
- **„przetwórstwo przemysłowe”** – wpłynęło 430 ofert wolnych miejsc pracy, co stanowi 17,2% wszystkich zgłoszonych do realizacji ofert miejsc pracy (2504). Wśród pozyskanych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w sektorze „przetwórstwo przemysłowe” wpłynęło 114 ofert miejsc pracy subsydiowanej, co stanowi 4,6% ogólnej liczby zgłoszonych ofert wolnych miejsc pracy. W porównaniu do roku 2020 liczba miejsc pracy w sektorze „przetwórstwo przemysłowe” wzrosła w roku 2021 o 93. Jednocześnie od stycznia do grudnia 2021 roku napłynęły 636 osoby, w tym 236 kobiet pracujące przed rejestracją w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu w sekcji „przetwórstwo przemysłowe”;
- **„handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”** – wpłynęło łącznie 367 ofert wolnych miejsc pracy, co stanowi 14,7% wszystkich zgłoszonych do realizacji ofert miejsc pracy (2504). Wśród pozyskanych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w sektorze „handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle” wpłynęło 236 ofert miejsc pracy subsydiowanej, co stanowi 9,4% ogólnej liczby zgłoszonych ofert wolnych miejsc pracy. W porównaniu do roku 2020 liczba miejsc pracy w sektorze „handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle” spadła w roku 2021 o 12. Jednocześnie w okresie od stycznia do grudnia 2021 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowały się 864 osoby bezrobotne, w tym 544 kobiety pracujące przed rejestracją w Urzędzie w sektorze „handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”;
- **„administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”** – wpłynęło 197 ofert wolnych miejsc pracy, co stanowi 7,9% ogólnie zgłoszonych do realizacji ofert miejsc pracy (2504). Wśród pozyskanych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w sektorze „administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne” wpłynęły 192 oferty miejsc pracy subsydiowanej, co stanowi 7,7% ogólnej liczby zgłoszonych ofert wolnych miejsc pracy. W porównaniu do roku 2020 liczba miejsc pracy w sektorze „administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne” wzrosła w roku 2021 o 29. Jednocześnie w roku 2021 w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowało się 228 osób bezrobotnych, w tym 94 kobiety pracujących przed rejestracją w Urzędzie w ww. sekcji;
- **„działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”** – wpłynęły 193 oferty wolnych miejsc pracy, co stanowi 7,7% ogólnie zgłoszonych do realizacji ofert miejsc pracy (2504). Wśród pozyskanych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w sektorze „działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca” wpłynęło 8 ofert miejsc pracy subsydiowanej, co stanowi 0,3% ogólnej liczby

zgłoszonych ofert wolnych miejsc pracy. W porównaniu do roku 2020 liczba miejsc pracy w sektorze „działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca” spadła w roku 2021 o 1. Jednocześnie w roku 2021 w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowało się 336 osób bezrobotnych, w tym 165 kobiet pracujących przed rejestracją w Urzędzie w ww. sekcji.

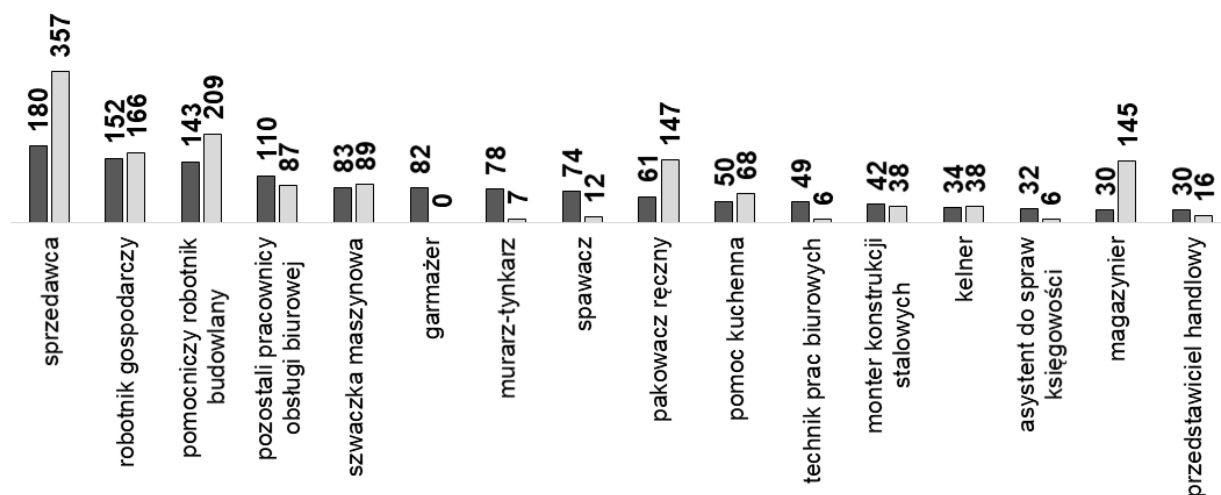
Przedstawione dane potwierdzają, że na terenie powiatu jarosławskiego od kilku lat najprężniej działają firmy w branżach: handel, przetwórstwo i usługi (szczególnie w zakresie budownictwa).

Z danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy wynika, że najwięcej ofert wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w roku 2021 wpłynęło w zawodach:

- **sprzedawca** – zgłoszono 180 wolnych miejsc pracy, co stanowi 7,2% ogólnej liczby zgłoszonych do realizacji wolnych miejsc pracy (2504), w tym liczba wolnych miejsc pracy subsydiowanej wyniosła 130; w 2021 r. zarejestrowało się 357 osób bezrobotnych posiadających doświadczenie w zawodzie sprzedawca;
- **robotnik gospodarczy** – zgłoszono 152 wolne miejsca pracy, co stanowi 6,1% ogólnej liczby zgłoszonych do realizacji wolnych miejsc pracy (2504), w tym liczba wolnych miejsc pracy subsydiowanej wyniosła 131; w 2021 r. zarejestrowało się 166 osób bezrobotnych posiadających doświadczenie w zawodzie robotnik gospodarczy;
- **pomocniczy robotnik budowlany** – zgłoszono 143 wolne miejsca pracy, co stanowi 5,7% ogólnej liczby zgłoszonych do realizacji wolnych miejsc pracy (2504), w tym liczba wolnych miejsc pracy subsydiowanej wyniosła 72; w 2021 r. zarejestrowało się 209 osób bezrobotnych posiadających doświadczenie w zawodzie pomocniczy robotnik budowlany;
- **pozostali pracownicy obsługi biurowej** – zgłoszono 110 wolnych miejsc pracy, co stanowi 4,4% ogólnej liczby zgłoszonych do realizacji wolnych miejsc pracy (2504), w tym liczba wolnych miejsc pracy subsydiowanej wyniosła 87; w 2021 r. zarejestrowało się 87 osób, które pracowały w zawodzie pozostali pracownicy obsługi biurowej;
- **szwaczka maszynowa** – zgłoszono 83 wolne miejsca pracy, co stanowi 3,3% ogólnej liczby zgłoszonych do realizacji wolnych miejsc pracy (2504), w tym liczba wolnych miejsc pracy subsydiowanej wyniosła 2; w 2021 r. zarejestrowało się 89 osób bezrobotnych posiadających doświadczenie w zawodzie szwaczka maszynowa;
- **garmażer** – zgłoszono 82 wolne miejsca pracy, co stanowi 3,3% ogólnej liczby zgłoszonych do realizacji wolnych miejsc pracy (2504), nie zgłoszono wolnych miejsc pracy subsydiowanej w tym zawodzie; w 2021 r. nie zarejestrowały się osoby bezrobotne pracujące w zawodzie garmażer;
- **murarz-tylnkarz** – zgłoszono 78 wolnych miejsc pracy, co stanowi 3,1% ogólnej liczby zgłoszonych do realizacji wolnych miejsc pracy (2504), w tym liczba wolnych miejsc pracy subsydiowanej wyniosła 2; w 2021 r. zarejestrowało się 7 osób bezrobotnych posiadających kwalifikacje do wykonywania zawodu murarz-tylnkarz;
- **spawacz** – zgłoszono 74 wolne miejsca pracy, co stanowi 3% ogólnej liczby zgłoszonych do realizacji wolnych miejsc pracy (2504), nie zgłoszono wolnych miejsc pracy subsydiowanej w tym zawodzie; w 2021 r. zarejestrowało się 12 osób bezrobotnych posiadających doświadczenie w zawodzie spawacz;

- **pakowacz ręczny** – zgłoszono 61 wolnych miejsc pracy, co stanowi 2,4% ogólnej liczby zgłoszonych do realizacji wolnych miejsc pracy (2504), w tym liczba wolnych miejsc pracy subsydiowanej wyniosła 5; w 2021 r. zarejestrowało się 147 osób bezrobotnych posiadających doświadczenie w zawodzie pakowacz ręczny;
- **pomoc kuchenna** – zgłoszono 50 wolnych miejsc pracy, co stanowi 2% ogólnej liczby zgłoszonych do realizacji wolnych miejsc pracy (2504), w tym liczba wolnych miejsc pracy subsydiowanej wyniosła 38; w 2021 r. zarejestrowało się 68 osób bezrobotnych posiadających doświadczenie w zawodzie pomoc kuchenna;
- **technik prac biurowych** – zgłoszono 49 wolnych miejsc pracy, co stanowi 2% ogólnej liczby zgłoszonych do realizacji wolnych miejsc pracy (2504), w tym liczba wolnych miejsc pracy subsydiowanej wyniosła 43; w 2021 r. zarejestrowało się 6 osób bezrobotnych posiadających doświadczenie w zawodzie technik prac biurowych;
- **monter konstrukcji stalowych** – zgłoszono 42 wolne miejsca pracy, co stanowi 1,7% ogólnej liczby zgłoszonych do realizacji wolnych miejsc pracy (2504), w tym liczba wolnych miejsc pracy subsydiowanej wyniosła 1; w 2021 r. zarejestrowało się 38 osób bezrobotnych posiadających kwalifikacje w zawodzie monter konstrukcji stalowych;
- **kelner** – zgłoszono 34 wolne miejsca pracy, co stanowi 1,4% ogólnej liczby zgłoszonych do realizacji wolnych miejsc pracy (2504), w tym liczba wolnych miejsc pracy subsydiowanej wyniosła 14; w 2021 r. zarejestrowało się 38 osób bezrobotnych posiadających kwalifikacje do wykonywania zawodu kelner;
- **asystent do spraw księgowości** – zgłoszono 32 wolne miejsca pracy, co stanowi 1,3% ogólnej liczby zgłoszonych do realizacji wolnych miejsc pracy (2504), w tym liczba wolnych miejsc pracy subsydiowanej wyniosła 29; w 2021 r. zarejestrowało się 6 osób bezrobotnych posiadających doświadczenie w zawodzie asystent do spraw księgowości;
- **magazynier** – zgłoszono 30 wolnych miejsc pracy, co stanowi 1,2% ogólnej liczby zgłoszonych do realizacji wolnych miejsc pracy (2504), w tym liczba wolnych miejsc pracy subsydiowanej wyniosła 27; w 2021 r. zarejestrowało się 145 osób bezrobotnych posiadających kwalifikacje do wykonywania zawodu magazynier;
- **przedstawiciel handlowy** – zgłoszono 30 wolnych miejsc pracy, co stanowi 1,2% ogólnej liczby zgłoszonych do realizacji wolnych miejsc pracy (2504), w tym liczba wolnych miejsc pracy subsydiowanej wyniosła 11; w 2021 r. zarejestrowało się 16 osób bezrobotnych posiadających kwalifikacje do wykonywania zawodu przedstawiciel handlowy.

Wykres 21 Najliczniej wpływające w 2021 roku oferty miejsc pracy dla danego zawodu, napływ osób bezrobotnych dla danego zawodu

■ napływ ofert pracy w danym zawodzie w 2021 r. □ napływ osób bezrobotnych w danym zawodzie w 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie MRPIIT-01 Załącznik 1, opracowanie własne

3.1 Zawody deficytowe, nadwyżkowe i zrównoważone w powiecie jarosławskim

Od 2020 roku Monitoring Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych realizowany dotychczas przez powiatowe urzędy pracy został zastąpiony „Barometrem Zawodów” realizowanym przez wojewódzkie urzędy pracy.

Celem badania pn. „Barometr Zawodów” jest monitorowanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych na danym obszarze, stanowi ono również krótkookresową prognozę zapotrzebowania na zawody.

W 2021 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie, jako koordynator wojewódzkiego badania pn. „Barometr Zawodów”, przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Jarosławiu, jako realizatorem badania opracował prognozę zapotrzebowania na pracowników w 2022 roku.

W wyniku przeprowadzonego badania, dla powiatu jarosławskiego zostały określone:

- zawody deficytowe, czyli zawody, w których jest więcej miejsc pracy, niż osób zainteresowanych pracą w danym zawodzie;
- zawody zrównoważone, czyli zawody, w których liczba miejsc pracy oraz osób zainteresowanych pracą w danym zawodzie jest zbliżona;
- zawody nadwyżkowe, czyli zawody, w których jest mniej miejsc pracy, niż osób zainteresowanych pracą w danym zawodzie.

„Barometr Zawodów” dla powiatu jarosławskiego oraz innych obszarów Polski dostępny jest na stronie internetowej <https://barometrzawodow.pl>.

Zawody lub grupy zawodów wyodrębnione w badaniu „Barometr Zawodów” mogą ulegać zmianom pod wpływem oddziaływania systemu edukacji i innych czynników rynku pracy.

Tabela 32 Zawody deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe w powiecie jarosławskim - prognozy na 2022 r.

DEFICYT

betoniarze i zbrojarze; blacharze i lakiernicy samochodowi; cieśle i stolarze budowlani; dekarze i blacharze budowlani; elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy; fizjoterapeuci i masażyści; geodeci i kartografowie; graficy komputerowi; inspektorzy nadzoru budowlanego; inżynierowie budownictwa; kelnerzy i barmani; kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych; kierownicy budowy; kucharze; lakiernicy; lekarze; logopedzi i audiofonolodzy; mechanicy maszyn i urządzeń; monterzy instalacji budowlanych; murarze i tynkarze; nauczyciele praktycznej nauki zawodu; nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych; operatorzy aparatury medycznej; operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych; operatorzy obrabiarek skrawających; operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych; opiekunki dziecięce; opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej; pielęgniarki i położne; pracownicy przetwórstwa metali; pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie; pracownicy socjalni; projektanci i administratorzy baz danych, programiści; projektanci wzornictwa przemysłowego i operatorzy CAD; psychologzy i psychoterapeuci; ratownicy medyczni; robotnicy budowlani; samodzielni księgowi; spawacze; spedycy i logistycy; tapicerzy

RÓWNOWAGA

administratorzy stron internetowych; agenci ubezpieczeniowi; akustycy i realizatorzy dźwięku; analitycy, testerzy i operatorzy systemów teleinformatycznych; animatorzy kultury i organizatorzy imprez; architekci i urbaniści; architekci krajobrazu; archiwiści i muzealnicy; asystenci w edukacji; bibliotekoznawcy, bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej; biolodzy, biotechnolodzy i diagności laboratoryjni; brukarze; ceramicy przemysłowi; dentyści; diagności samochodowi; floryści; fotografowie; górnicy i operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych; instruktorzy nauki jazdy; instruktorzy rekreacji i sportu; inżynierowie elektrycy i energetycy; inżynierowie inżynierii środowiska; inżynierowie mechanicy; kamieniarze; kierowcy autobusów; kierowcy samochodów osobowych; kierownicy ds. logistyki; kierownicy ds. usług; kierownicy sprzedaży; kierownicy w instytucjach społecznych i kultury; kosmetyczki; listonosze i kurierzy; maszyniści; mechanicy pojazdów samochodowych; monterzy elektronicznych; monterzy konstrukcji metalowych; monterzy maszyn i urządzeń; monterzy okien i szklarzy; nauczyciele przedmiotów zawodowych; obuwnicy; operatorzy maszyn do produkcji i przetwórstwa papieru; operatorzy maszyn do produkcji wyrobów cementowych i kamiennych; operatorzy maszyn do produkcji wyrobów chemicznych; operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych; operatorzy maszyn rolniczych i ogrodniczych; optycy i pracownicy wytwarzający protezy; pedagodzy; piekarze; plastycy, dekoratorzy wnętrz i konserwatorzy zabytków; pomoce w gospodarstwie domowym; pozostali specjaliści edukacji; pracownicy ds. jakości; pracownicy ds. ochrony środowiska i BHP; pracownicy ds. rachunkowości i księgowości; pracownicy ds. techniki dentystycznej; pracownicy obsługi ruchu szynowego; pracownicy ochrony fizycznej; pracownicy poczty; pracownicy poligraficzni; pracownicy przetwórstwa spożywczego; pracownicy służb mundurowych; pracownicy sprzedaży internetowej; pracownicy telefonicznej i elektronicznej obsługi klienta, ankieterzy, teleankieterzy; pracownicy usług pogrzebowych; pracownicy zajmujący się zwierzętami; przedstawiciele handlowi; przetwórcy mięsa i ryb; recepcjoniści i rejestratorzy; robotnicy leśni; robotnicy obróbki drewna i stolarze; robotnicy obróbki skóry; rybacy; rzemieślnicy obróbki szkła i metali szlachetnych; sekretarki i asystenci; specjaliści ds. PR, reklamy, marketingu i sprzedaży; specjaliści ds. rynku nieruchomości; specjaliści elektroniki, automatyki i robotyki; specjaliści telekomunikacji; szefowie kuchni; ślusarze; technicy budownictwa; weterynarze; windykatory; wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych; zaopatrzeniowcy i dostawcy

NADWYŻKA

cukiernicy; dziennikarze i redaktorzy; ekonomiści; farmaceuci; filolodzy i tłumacze; filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy; fryzjerzy; gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorczy; inżynierowie chemicy i chemicy; kierownicy ds. produkcji; kierownicy ds. zarządzania i obsługi biznesu; krawcy i pracownicy produkcji odzieży; magazynierzy; nauczyciele języków obcych i lektorzy; nauczyciele nauczania początkowego; nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących; nauczyciele przedszkoli; ogrodnicy i sadownicy; operatorzy maszyn włókienniczych; pomoce kuchenne; pracownicy administracyjni i biurowi; pracownicy biur podróży i obsługi turystycznej; pracownicy ds. budownictwa drogowego i kolejowego; pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych; pracownicy myjni, pralni i prasowni; prawnicy; rolnicy i hodowcy; socjolodzy i specjaliści ds. badań społecznoekonomicznych; specjaliści administracji publicznej; specjaliści ds. finansowych; specjaliści ds. organizacji produkcji; specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji; specjaliści rolnictwa i leśnictwa; specjaliści technologii żywności i żywienia; sprzętaczki i pokojowe; sprzedawcy i kasjerzy; technicy informatycy; technicy mechanicy

Źródło: <https://barometrzasowow.pl>, „Barometr Zawodów” opracowany przez WUP Rzeszów

4 Działalność Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych

Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu oferuje wsparcie w wejściu lub powrocie na rynek pracy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy poprzez zastosowanie różnych form i działań aktywizacyjnych oraz wykorzystanie instrumentów i usług rynku pracy. Poniższe zestawienie zawiera wszystkie formy kierowane do osób bezrobotnych i poszukujących pracy mające na celu umiejscowienie osób zarejestrowanych w Urzędzie na rynku pracy.

Tabela 33 Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu realizowane przez PUP Jarosław w latach 2011-2021

Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu											
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Szkolenia											
Liczba osób skierowanych na szkolenie (bezrobotni i poszukujący pracy)	52	261	369	361	122	79	100	103	92	63	43
w tym w ramach bonu szkoleniowego	-	-	-		36	38	41	51	51	41	28
Prace interwencyjne											
Liczba bezrobotnych zatrudnionych w ramach prac interwencyjnych	220	271	285	138	260	169	170	216	383	251	272
Roboty publiczne											
Liczba bezrobotnych zatrudnionych w ramach robót publicznych	141	388	312	302	374	442	440	232	185	221	274
Staż											
Liczba osób skierowanych na staż (bezrobotnych i poszukujących pracy)	283	1033	1025	1001	1146	834	738	458	802	339	419
w tym w ramach bonu stażowego	-	-	-	41	-	-	-	-	-	-	-
Przygotowanie zawodowe											
Liczba osób skierowanych na przygotowanie zawodowe	2	5	21	0	-	-	-	-	-	-	-
Prace społecznie użyteczne, w tym w ramach PAI											
Liczba osób skierowanych na prace społecznie użyteczne	0	77	90	0	10	7	18	4	7	-	-
Podjęcie działalności gospodarczej, w ramach jednorazowych środków na założenie działalności gospodarczej oraz bonu na zasiedlenie											
Liczba osób, które podjęły działalność gospodarczą (bezrobotni i poszukujący pracy)	52	177	110	204	233	260	213	122	137	119	124
Wyposażenie/doposażenie stanowiska pracy w tym ze środków PFRON											
Liczba zatrudnionych osób (bezrobotnych i poszukujących pracy)	153	242	165	397	327	324	302	183	230	169	186
Bon na zasiedlenie											
Liczba osób, które podjęły pracę	-	-	-	3	36	67	93	69	76	64	49
Dofinansowanie pracodawcy lub przedsiębiorcy wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego, który ukończył 50 r. ż.											
Liczba zatrudnionych bezrobotnych	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
Refundacja pracodawcy lub przedsiębiorcy kosztów wynagrodzenia, nagród oraz składek na ubezpieczenia społeczne za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego do 30 r.ż. (art. 150f)											
Liczba zatrudnionych bezrobotnych	-	-	-	-	-	283	406	131	46	2	-
Liczba osób, którym udzielono wsparcia	903	2 454	2 377	2 407	2 509	2 465	2 480	1 518	1 958	1228	1367

Źródło: Dane PUP Jarosław, opracowanie własne na podstawie Sprawozdania o rynku pracy (MPiPS-01/MRPiPS-01/ MRPiT-01) za poszczególne lata

W 2021 roku ze wsparcia Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w postaci aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu, tj. szkoleń, staży, prac interwencyjnych, robót publicznych, dotacji na założenie działalności gospodarczej, wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy, bonu na zasiedlenie skorzystało 1367 osób, w tym:

- ✓ **1359 osób bezrobotnych;**
- ✓ **8 osób poszukujących pracy.**

Łącznie w 2021 roku na formy aktywizacji skierowano 139 osób więcej, niż w roku poprzednim (1228). Wzrost liczby aktywizowanych osób jest odpowiedzią na potrzeby rynku pracy, wychodzącego w 2021 roku z kryzysu wywołanego pandemią Covid-19 oraz wynikiem znoszenia obostrzeń. Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu, pomimo napotykanymi trudności, konsekwentnie w 2021 roku wspierał aktywizację zawodową osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

Z przedstawionych danych wynika, że od lat najczęściej stosowaną formą wsparcia aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych jest staż. Jednocześnie pracownicy tut. Urzędu zaobserwowali, że pomimo utrzymującego się wśród pracodawców dużego zainteresowania organizacją stażu, ta forma aktywizacji cieszy się coraz mniejszą popularnością wśród osób bezrobotnych. Doradcom klienta coraz trudniej jest znaleźć osoby chętne do odbycia stażu, głównie z powodu niskiej kwoty stypendium stażowego. W 2021 roku w związku z dużym zainteresowaniem pracodawców organizacją stażu dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz dysponowaniem środkami finansowymi ze źródeł FP, EFS i PFRON na realizację tej formy aktywizacji, na staż skierowano więcej osób, niż w roku poprzednim. Bezpośredni wpływ na zwiększenie działań aktywizacyjnych miała stabilizacja sytuacji gospodarczej oraz stopniowe znoszenie obostrzeń związanych z ograniczaniem rozprzestrzeniania się Covid-19. **Łącznie w 2021 roku do odbycia stażu skierowano 419 osób, w tym 415 osób bezrobotnych i 4 osoby poszukujące pracy.**

Kolejną formą, której celem jest umiejscowienie bezrobotnego na rynku pracy, i która w 2021 roku cieszyła się dużym zainteresowaniem pracodawców są prace interwencyjne. **Łącznie w 2021 roku zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych podjęły 272 osoby bezrobotne, tj. o 21 więcej niż w roku poprzednim (251).**

W 2021 roku pracodawcy chętnie korzystali z możliwości refundacji kosztów doposażenia/wyposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego. **W ramach ww. formy zatrudnienie podjęło 186 osób, w tym 182 osoby bezrobotne oraz 4 osoby poszukujące pracy. Liczba osób, które podjęły w 2021 roku pracę w ramach doposażenia/wyposażenia stanowiska pracy (186) była wyższa o 17 w porównaniu z rokiem poprzednim.** Refundacja kosztów doposażenia/wyposażenia stanowiska pracy w 2021 roku finansowana była ze środków Funduszu Pracy, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz PFRON.

W związku z organizacją robót publicznych w 2021 roku zatrudnienie podjęły 274 osoby bezrobotne, tj. o 53 więcej niż w roku poprzednim (221).

W 2021 roku tut. Urząd wspierał samozatrudnienie bezrobotnych. 121 osób założyło firmę po uzyskaniu jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, natomiast 3 osoby rozpoczęły działalność po otrzymaniu bonu na zasiedlenie. Łącznie w 2021 roku przy wsparciu Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu działalność gospodarczą rozpoczęły 124 osoby (w tym w ramach otrzymanej dotacji 121 osób i w ramach bonu na zasiedlenie 3 osoby), tj. o 5 więcej niż w roku poprzednim (119).

Ponadto w celu nabycia lub poszerzenia kwalifikacji **w 2021 roku skierowano na szkolenie 43 osoby, tj. 20 osób mniej niż w roku 2020 (63).** Wśród osób kierowanych

w 2021 roku na szkolenie, **28 bezrobotnych skorzystało z możliwości podniesienia kwalifikacji w ramach bonu szkoleniowego.**

W 2021 roku 49 osób bezrobotnych podjęło zatrudnienie w ramach bonu na zasiedlenie, tj. o 15 mniej niż w 2020 roku (64), natomiast 3 osoby w ramach bonu na zasiedlenie rozpoczęły działalność gospodarczą, tak jak w 2020 roku.

W 2021 roku Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu nie aktywizował osób w ramach refundacji kosztów wynagrodzenia, nagród oraz składek na ubezpieczenie społeczne za skierowanego bezrobotnego do 30 r.ż. z uwagi na wygaśnięcie tej formy wsparcia (zgodnie z art. 150f ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy umowy mogły być zawierane w okresie od stycznia 2016 roku do grudnia 2017 roku).

Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu w 2021 roku nie realizował prac społecznie użytecznych, przygotowania zawodowego dorosłych oraz dofinansowania pracodawcy lub przedsiębiorcy wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia.

Oprócz wsparcia przy zatrudnianiu pracowników, **do pracodawców w 2021 roku Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu skierował środki w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego (KFS)** – formy wprowadzonej od dnia 27 maja 2014 roku znowelizowaną ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Przy realizacji ww. formy wsparcia dla pracowników i pracodawców w 2021 roku Minister ds. pracy określił następujące priorytety wydatkowania środków KFS:

- ✓ wsparcie kształcenia ustawicznego osób zatrudnionych w firmach, które na skutek obostrzeń zapobiegających rozprzestrzenianiu się choroby Covid-19, musiały ograniczyć swoją działalność;
- ✓ wsparcie kształcenia ustawicznego pracowników służb medycznych, pracowników służb socjalnych, psychologów, terapeutów, pracowników domów pomocy społecznej, zakładów opiekuńczo-leczniczych, prywatnych domów opieki oraz innych placówek dla seniorów/osób chorych/niepełnosprawnych, które bezpośrednio pracują z osobami chorymi na Covid-19 lub osobami z grupy ryzyka ciężkiego przebiegu tej choroby;
- ✓ wsparcie kształcenia ustawicznego w zidentyfikowanych w danym powiecie lub województwie zawodach deficytowych;
- ✓ wsparcie kształcenia ustawicznego osób po 45 roku życia;
- ✓ wsparcie kształcenia ustawicznego osób powracających na rynek pracy po przerwie związanej ze sprawowaniem opieki nad dzieckiem;
- ✓ wsparcie kształcenia ustawicznego w związku z zastosowaniem w firmach nowych technologii i narzędzi pracy, w tym także technologii i narzędzi cyfrowych;
- ✓ wsparcie kształcenia ustawicznego osób, które nie posiadają świadectwa ukończenia szkoły lub świadectwa dojrzałości;
- ✓ wsparcie realizacji szkoleń dla instruktorów praktycznej nauki zawodu bądź osób mających zamiar podjęcia się tego zajęcia, opiekunów praktyk zawodowych i opiekunów stażu uczniowskiego oraz szkoleń branżowych dla nauczycieli kształcenia zawodowego.

Dodatkowo Rada Rynku Pracy zdefiniowała następujące priorytety wydatkowania w 2021 roku rezerwy KFS:

- ✓ wsparcie kształcenia ustawicznego skierowane do pracodawców zatrudniających cudzoziemców;
- ✓ wsparcie kształcenia ustawicznego pracowników zatrudnionych w podmiotach posiadających status przedsiębiorstwa społecznego, wskazanych na liście przedsiębiorstw społecznych prowadzonej przez MRiPS, członków lub pracowników spółdzielni socjalnych lub pracowników Zakładów Aktywności Zawodowej;

- ✓ wsparcie kształcenia ustawicznego osób, które mogą udokumentować wykonywanie przez co najmniej 15 lat prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, a którym nie przysługuje prawo do emerytury pomostowej;
- ✓ wsparcie kształcenia ustawicznego pracowników Centrów Integracji Społecznej, Klubów Integracji Społecznej oraz Warsztatów Terapii Zajęciowej;
- ✓ wsparcie kształcenia ustawicznego osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności;
- ✓ wsparcie kształcenia ustawicznego osób dorosłych w nabywaniu kompetencji cyfrowych.

W 2021 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu wpłynęły od Pracodawców 302 wnioski o przyznanie środków w ramach KFS, podpisano 124 umowy/porozumienia, tj. o 41 mniej niż w 2020 roku (165).

Łącznie w ramach zawartych w 2021 roku umów przeszkolono 21 pracodawców oraz 919 pracowników, w tym 603 kobiety (ogółem 940 osób). Dla porównania w 2020 roku z KFS skorzystało 624 pracowników i 32 pracodawców (ogółem 656 osób), w 2019 roku 590 pracowników i 36 pracodawców (ogółem 626 osób), w 2018 roku 237 pracowników i 15 pracodawców (ogółem 252 osoby), w 2017 roku 512 pracowników i 23 pracodawców (ogółem 535 osób), w 2016 roku objęto kształceniem 844 pracowników i 31 pracodawców (ogółem 875 osób), natomiast w 2015 roku objęto kształceniem 844 pracowników i 51 pracodawców (ogółem 895 osób).

W ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego w 2021 roku sfinansowano:

- ✓ kursy dla 20 pracodawców i 906 pracowników, w tym 595 kobiet,
- ✓ studia podyplomowe dla 1 pracodawcy i 13 pracowników, w tym 8 kobiet.

Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu decyzją Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii otrzymał na 2021 rok limit środków w kwocie 1 037 750,00 zł, w tym 800 000,00 zł z limitu podstawowego oraz 237 750,00 zł z limitu rezerwy.

Zaangażowana kwota środków KFS z limitu podstawowego na dzień 31.12.2021 rok wyniosła 800 000,00 zł.

Zaangażowana kwota środków KFS w ramach limitu rezerwy na dzień 31.12.2021 r. wyniosła 237 750,00 zł.

Łącznie, środki przeznaczone na realizację KFS w 2021 roku (1 037 750,00 zł) były o 237 750,00 zł wyższe niż w 2020 roku (800 000,00 zł).

Dane dotyczące wykorzystania środków w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego w latach 2015-2021 prezentuje tabela.

Tabela 34 Krajowy Fundusz Szkoleniowy w latach 2015-2021

Rok	Limit środków KFS	wzrost↑/spadek↓ w stosunku do poprzedniego roku	Zaangażowanie środków na 31.12 danego roku	wykorzystanie środków z limitu w %
2015	2.200.000,00 zł	-	2.156.384,44 zł	98,0%
2016	1.200.000,00 zł	-1 000 000,00 zł↓	1.193.043,12 zł	99,4%
2017	973.000,00 zł	-227 000,00 zł↓	867.815,97 zł	89,2%
2018	383.400,00 zł	-589 600,00 zł↓	382.685,35 zł	99,8%
2019	1.100.000,00 zł	716 600,00 zł↑	1.099.350,00 zł	99,9%
2020	800.000,00 zł	-300.000,00 zł↓	791.564,39 zł	98,9%
2021	1 037 750,00 zł	237 750,00 zł↑	1 037 750,00 zł	100,0%

Źródło: Dane PUP Jarosław – Referat Obsługi Klienta Instytucjonalnego, opracowanie własne

5 Wsparcie lokalnego rynku pracy w ramach tzw. „Tarczy Antykryzysowej”

Urzędy pracy zostały włączone w działania wspierające przedsiębiorców w okresie trwającej epidemii Covid-19, których głównym celem była ochrona dotychczasowych miejsc pracy. W związku z ustawą z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem Covid-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 19 stycznia 2021 r. w sprawie wsparcia uczestników obrotu gospodarczego poszkodowanych wskutek pandemii Covid-19 powiatowe urzędy pracy w ramach tzw. „Tarczy Antykryzysowej” udzielały w 2020 i 2021 roku wsparcia w postaci:

- niskooprocentowanej pożyczki z Funduszu Pracy dla mikroprzedsiębiorców (art. 15zzd) – nabór wniosków zakończony 10.06.2021 r.;
- dofinansowania części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej dla przedsiębiorców samozatrudnionych (art. 15zzc) – nabór wniosków zakończony 10.06.2021 r.;
- dofinansowania części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od nich składek na ubezpieczenia społeczne dla mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców (art. 15zzb) – nabór wniosków zakończony 10.06.2021 r.;
- dofinansowania części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od nich składek na ubezpieczenia społeczne dla organizacji pozarządowych (art. 15zze) – nabór wniosków zakończony 10.06.2021 r.;
- niskooprocentowanej pożyczki z Funduszu Pracy dla organizacji pozarządowych (art. 15zxda) – nabór wniosków zakończony 10.06.2021 r.;
- dofinansowania części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz składek na ubezpieczenia społeczne dla kościelnej osoby prawnej działającej na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, oraz jej jednostce organizacyjnej (art. 15zze²) – nabór wniosków zakończony 10.06.2021 r.;
- dotacji na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy i małego przedsiębiorcy określonych branż (art. 15zze⁴) – nabór wniosków zakończony 31.01.2021 r.;
- dotacji na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy i małego przedsiębiorcy określonych branż (Rozp. rozdz. 3) – nabór wniosków zakończony 31.08.2021 r.;
- dotacji dla mikro i małego przedsiębiorcy prowadzących sklepiki szkolne (art. 15zze^{4a}) – nabór wniosków zakończony 30.09.2021 r.

Łącznie w latach 2020-2021 do Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w postaci elektronicznej i tradycyjnej (papierowej) wpłynęło 7568 wniosków na poszczególne formy wsparcia w ramach „Tarczy Antykryzysowej”. Do dnia 31.12.2021 roku pozytywnie rozpatrzono 6761 wniosków, natomiast negatywnie rozpatrzono 807 wniosków. Pomoc na ograniczenie negatywnych skutków epidemii i utrzymanie zatrudnienia, do końca 2021 roku uzyskały 6734 podmioty. Kwota wypłaconego w latach 2020-2021 wsparcia wyniosła 47 369 434,14 zł.

Szczegółowe informacje dotyczące złożonych i zrealizowanych w latach 2020-2021 wniosków w ramach wsparcia z tzw. „Tarczy Antykryzysowej” przedstawia poniższa tabela.

Tabela 35 Wnioski złożone latach 2020-2021 w ramach "Tarczy Antykryzysowej" oraz poniesione wydatki w ramach realizowanych zadań

Lp.	Nazwa instrumentu wsparcia	Liczba wniosków, które wpłynęły 2020-2021	Liczba wniosków rozpatrzonych pozytywnie (stan na 31.12.2021 r.)	Liczba podmiotów, którym wypłacono wsparcie (stan na 31.12.2021 r.)	Kwota wypłacona w PLN (stan na 31.12.2021 r.)
1	Dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od nich składek na ubezpieczenia społeczne dla mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców (art. 15zzb)	610	502	494	15 497 999,50
2	Dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej dla przedsiębiorców samozatrudnionych (art. 15zzc)	1103	942	931	5 129 880,00
3	Niskooprocentowana pożyczka z Funduszu Pracy dla mikroprzedsiębiorców (art. 15zzd) i dla organizacji pozarządowych (art. 15zda)	4428	4032	4024	19 766 648,84
4	Dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od nich składek na ubezpieczenia społeczne dla organizacji pozarządowych (art. 15zze) oraz dla kościelnej osoby prawnej działającej na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, oraz jej jednostce organizacyjnej (art. 15zze ²)	37	23	23	664 905,80
5	Dotacja na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy i małego przedsiębiorcy określonych branż (art. 15zze ⁴).	238	200	200	1 000 000,00
6	Dotacja na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy i małego przedsiębiorcy określonych branż (Rozp. rozdz. 3)	1137	1050	1050	5 250 000,00
7	Dotacja dla mikro i małych przedsiębiorstw – Sklepiki szkolne (art. 15zze4a)	15	12	12	60 000,00
Razem:		7568	6761	6734	47 369 434,14

Źródło: Sprawozdanie z wykorzystania rozwiązań zawartych w ustawie o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem Covid-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw w zakresie wniosków rozpatrywanych przez powiatowe urzędy pracy, dane na 31.12.2021 r.

Do realizacji nowych zadań w ramach „Tarczy Antykryzysowej” powołano Zespoły pracowników zatrudnionych w różnych Wydziałach i na różnych stanowiskach pracy. Po zakończeniu realizowania niektórych form wsparcia nadal kontynuowane są prace z nimi związane. Polegają one na weryfikacji dokumentacji, rozliczaniu zawartych umów i archiwizacji.

6 Podsumowanie

Trudno jest dzisiaj znaleźć dziedzinę życia, na którą nie wpłynęła pandemia Covid-19. Zdrowie (zarówno fizyczne, jak i psychiczne), relacje społeczne, gospodarka (zarówno w kontekście globalnym, jak i lokalnym), sytuacja zawodowa, bytowa i ekonomiczna, edukacja, demografia to tylko niektóre sfery naszego życia dotknięte skutkami pandemii. Jarosławski rynek pracy, szczególnie w początkowej fazie pandemii Covid-19 także zmagał się z problemami, czego przejawem był wzrost bezrobocia, spadek zapotrzebowania na pracowników, ograniczanie lub wstrzymywanie działalności przez firmy, wyhamowanie realizacji inwestycji. W 2021 roku wskaźniki płynące z jarosławskiego rynku pracy były bardziej optymistyczne niż rok wcześniej. W ślad za znoszonymi obostrzeniami następował powolny spadek bezrobocia, a firmy stabilizowały swoją pozycję na rynku. Obecnie, bardzo istotne jest diagnozowanie problemów wywołanych przez pandemię, w celu podejmowania trafnych decyzji i realizacji działań, które przyczynią się do łagodzenia negatywnych skutków pandemii w regionie.

Powiat jarosławski od 2010 roku notuje spadek liczby mieszkańców, który wg danych prognostycznych GUS będzie utrzymywał się w kolejnych latach. **Ludność powiatu na koniec grudnia 2020 r. (brak danych na koniec 2021 r.) wyniosła 119727 osób, tj. o 520 osób mniej niż na koniec 2019 r. (120247 osób).** Wg prognoz w ciągu najbliższych kilkunastu lat liczba mieszkańców powiatu jarosławskiego spadnie do około 116 tys. osób (2030 rok - 115 757 osób). Głównymi przyczynami obniżenia liczby ludności w powiecie jest postępujący proces starzenia się społeczeństwa, malejący wskaźnik przyrostu naturalnego, wysoki wskaźnik umieralności, który w wyniku epidemii Covid-19 znacznie wzrósł oraz migracje (wewnętrzne i zewnętrzne).

Wraz z liczbą ludności powiatu jarosławskiego zmienia się jej struktura:

- ✓ **spada liczba osób w wieku przedprodukcyjnym** (2010 – 20,6%; 2020 – 17,9%);
- ✓ **spada liczba osób w wieku produkcyjnym** (2010 – 63,8%; 2020 – 61,3%);
- ✓ **wzrasta liczba osób w wieku poprodukcyjnym** (2010 – 15,7%; 2020 – 20,8%).

Zmiany w strukturze ludności powiatu wpływają na zmiany w strukturze osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu.

W powiecie jarosławskim w 2021 roku zarejestrowano 795 podmiotów gospodarczych, tj. o 84 więcej niż w 2020 roku (711), natomiast wyrejestrowano 407 podmiotów, tj. o 124 więcej niż w roku 2020 (283). Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie powiatu jarosławskiego na koniec 2021 roku wyniosła 9933 i była wyższa o 335 w porównaniu do grudnia 2020 roku (9598). 1248 podmiotów z siedzibą na obszarze powiatu jarosławskiego na koniec 2021 roku miało zawieszoną działalność gospodarczą w rejestrze REGON, co pokazuje wpływ epidemii Covid-19 na lokalną przedsiębiorczość. Najwięcej podmiotów na terenie powiatu na koniec 2021 roku działało w sektorach: handel (2527), budownictwo (1785), przetwórstwo przemysłowe (824) i usługi (795).

W poziomie stopy bezrobocia oraz liczbie zarejestrowanych osób bezrobotnych na koniec 2021 roku wystąpił spadek w porównaniu z rokiem poprzednim.

Na koniec grudnia 2021 roku stopa bezrobocia w powiecie jarosławskim wyniosła 10,2% i była niższa o 2 punkty procentowe od stopy bezrobocia w województwie podkarpackim (8,2%) i o 4.8 punktu procentowego od stopy bezrobocia w Polsce (5,4%).

Pod względem wysokości stopy bezrobocia, biorąc pod uwagę wartości od najwyższej do najniższej (im wyższa wartość wskaźnika, tym trudniejsza sytuacja gospodarcza regionu, im niższa wartość wskaźnika, tym lepsza sytuacja gospodarcza regionu) powiat jarosławski uplasował się na koniec 2021 roku na 12 miejscu wśród 25 powiatów województwa podkarpackiego, co oznacza przesunięcie o 2 pozycje niżej względem 2020 roku. Stopa bezrobocia w powiecie jarosławskim znacznie przewyższa poziom bezrobocia w Polsce. Powiat jarosławski jest powiatem wysokiego bezrobocia.

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu na koniec roku 2021 wyniosła 5381 i była niższa o 691 w stosunku do grudnia 2020 roku (6072). Kobiety figurujące na koniec 2021 roku w ewidencji tut. Urzędu (2887) stanowiły 53,7% ogółu zarejestrowanych (5381), a ich udział w grupie osób bezrobotnych wzrósł o 1.3 punktu procentowego w porównaniu z końcem 2020 roku (52,4%). Powiat jarosławski znalazł się na czwartym miejscu w województwie podkarpackim pod względem ilości zarejestrowanych na koniec 2021 roku osób bezrobotnych, więcej osób bezrobotnych zarejestrowanych było w powiatach: Miasto Rzeszów, rzeszowskim oraz jasielskim.

W 2021 roku nastąpił spadek liczby rejestrujących się osób bezrobotnych oraz wzrost liczby osób wyłączanych z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu. Łącznie **w 2021 roku zarejestrowano w tut. Urzędzie 5760 osób bezrobotnych, w tym 2713 kobiet**, tj. o 443 osoby mniej niż w 2020 roku (6203). **Liczba osób wyrejestrowanych w 2021 roku wyniosła 6451, w tym 3007 kobiet**, tj. o 1105 więcej niż w 2020 roku (5346). Głównym powodem wyrejestrowań z ewidencji tut. Urzędu Pracy było podjęcie zatrudnienia. Łącznie **w roku 2021 z tytułu podjęcia pracy status osoby bezrobotnej utraciło 4047 osób (62,7% ogółu wyrejestrowanych), tj. o 425 osób więcej niż w 2020 roku (3622).**

W 2021 roku na terenie powiatu jarosławskiego okres pobierania zasiłku wynosił 365 dni. **Na koniec grudnia 2021 roku w ewidencji Urzędu figurowały 782 osoby, którym przysługiwał zasiłek dla bezrobotnych**, tj. o 141 mniej niż na koniec 2020 roku (923).

Na koniec 2021 roku największą grupę bezrobotnych stanowiły:

- ✓ **osoby w wieku 25-34 lata – 1503 bezrobotnych (27,9% ogółu zarejestrowanych osób),**
- ✓ **osoby ze stażem pracy powyżej 1 roku, a poniżej 5 lat – 1373 bezrobotnych (25,5% ogółu zarejestrowanych osób),**
- ✓ **osoby z wykształceniem „zasadnicze zawodowe/branżowe” – 1532 bezrobotnych (28,5% ogółu zarejestrowanych osób),**
- ✓ **osoby pozostające bez pracy dłużej niż 12 m-cy – 2908 bezrobotnych (54% ogółu zarejestrowanych osób).**

W strukturze osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu nadal utrzymuje się wysoka liczba bezrobotnych kwalifikujących się do kategorii osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, czyli osób, dla których powrót lub wejście na rynek pracy jest szczególnie trudne i w znacznym stopniu uwarunkowane od pomocy różnych instytucji, w tym Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu. **Na koniec grudnia 2021 roku liczba osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy wyniosła 4783, w tym 2682 kobiety.** Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy na koniec 2021 roku stanowiły 88,9% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (5381), tj. o 1.5 punktu procentowego więcej niż w 2020 roku. Bezrobotne kobiety zaliczane do kategorii osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy stanowiły na koniec grudnia 2021 roku 48,8% ogółu zarejestrowanych, tj. o 2 punkty procentowe więcej niż w 2020 roku.

Najlichniesze grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy na koniec grudnia 2021 roku, to:

- ✓ **bezrobotni długotrwale – 3339 osób, w tym 1880 kobiet** (62,1% ogółu zarejestrowanych),
- ✓ **bezrobotni do 30 roku życia – 1501 osób, w tym 878 kobiet** (27,9% ogółu zarejestrowanych),
- ✓ **bezrobotni powyżej 50 roku życia – 1247 osób, w tym 469 kobiet** (23,2% ogółu zarejestrowanych).

Problemy osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy, warunkujące aktywność zawodową tych osób są często złożone, a ich rozwiązanie wymaga szerokiego, długotrwałego i indywidualizowanego wsparcia płynącego ze strony Urzędu, instytucji i pracodawców.

W 2021 roku nastąpił wzrost w napływie ofert pracy (wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej) do Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu. **W okresie od stycznia do grudnia 2021 roku pracodawcy zgłosili do realizacji 2504 oferty wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej**, tj. o 261 więcej niż w analogicznym okresie roku 2020. 48% ogólnej liczby ofert wolnych miejsc pracy zgłoszonych do tut. Urzędu, tj. **1202 oferty dotyczyły zatrudnienia subsydiowanego**. Udział ofert wolnych miejsc pracy subsydiowanych w ogólnej liczbie ofert wolnych miejsc pracy w 2021 roku wzrósł o 0.7 punktu procentowego w porównaniu z 2020 rokiem (47,3%). Zatem, **pracodawcy w 2021 roku rzadziej niż rok wcześniej oferowali osobom bezrobotnym zatrudnienie z własnych środków**. Wśród zgłoszonych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej 459 dotyczyło organizacji stażu. **W okresie od stycznia do grudnia 2021 roku pracodawcy zgłosili 36 ofert wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej dla osób niepełnosprawnych**, tj. o 2 mniej niż w 2020 roku (38).

Najwięcej ofert wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w 2021 roku wpłynęło w zawodach: sprzedawca; robotnik gospodarczy; pomocniczy robotnik budowlany; pozostali pracownicy obsługi biurowej; szwaczka maszynowa; garmażer; murarz-tylnik; spawacz; pakowacz ręczny; pomoc kuchenna; technik prac biurowych; monter konstrukcji stalowych; kelner; asystent do spraw księgowości; magazynier; przedstawiciel handlowy.

Utrzymuje się duże zainteresowanie pracodawców wsparciem Urzędu przy zatrudnianiu pracowników. Pracodawcy starając się o uzyskanie środków w ramach zatrudnienia subsydiowanego chcą utrzymać prawidłowe funkcjonowanie firmy lub wspierać jej rozwój, jest to szczególnie ważne w czasach pandemii. Niestety wynagrodzenie oferowane przez pracodawców odbiega znacznie od poziomu przeciętnego wynagrodzenia, co zniechęca osoby bezrobotne do aktywności zawodowej (często wskazują niskie zarobki, jako czynnik demotywujący do podjęcia zatrudnienia). W 2021 roku w ponad połowie zgłoszonych ofert pracy proponowane wynagrodzenie było równe kwocie minimalnego wynagrodzenia, tj. 2800 zł, w ok. 35% zgłoszonych ofert pracodawcy proponowali wynagrodzenie w przedziale od 2800 zł do 5000 zł, natomiast w ok. 2% zgłoszonych ofert wynagrodzenie przekraczało 5000 zł. Mała ilość ofert pracy oraz niskie wynagrodzenie proponowane przez pracodawców to jedne z najczęściej wymienianych przez osoby bezrobotne barier w podjęciu zatrudnienia.

W 2021 roku formami wspomagającymi wejście na rynek pracy objęto 1367 osób bezrobotnych i poszukujących pracy, tj. o 139 więcej niż w 2020 roku (1228). Najwięcej osób skierowano na: staż – 419 osób (w tym 4 osoby poszukujące pracy), roboty publiczne – 274 osoby, prace interwencyjne – 272 osoby, zatrudnienie w ramach wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy (ze środków FP, EFS i PFRON) – 186 osób (w tym 4 osoby poszukujące pracy). Ponadto 121 osób korzystało ze wsparcia w postaci jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, 3 osoby założyły firmę po otrzymaniu bonu na zasiedlenie, natomiast 49 osób bezrobotnych podjęło pracę w ramach bonu na zasiedlenie. W 2021 roku na szkolenie zostały skierowane 43 osoby.

Wszystkie działania podejmowane przez tut. Urząd mają na celu ograniczanie negatywnych skutków bezrobocia, a zainteresowanie zarówno pracodawców, jak i osób bezrobotnych oferowanym wsparciem jest bardzo duże, co świadczy o potrzebie kontynuacji podejmowanych inicjatyw.

W 2021 roku pracodawcy chętnie korzystali ze środków w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego, umożliwiających kształcenie ustawiczne pracodawcy i pracowników. **Na kursy i studia podyplomowe dla pracodawców i ich pracowników oraz promocję KFS wydatkowano w 2021 roku kwotę 1 037 750,00 zł. Wsparciem objęto 21 pracodawców oraz 919 pracowników, w tym 603 kobiety.** Przez realizację działań w ramach KFS potencjał kadrowy wielu firm działających na jarosławskim rynku pracy został wzmocniony, co umożliwia dalszy rozwój przedsiębiorczości na obszarze powiatu.

W 2021 roku Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu kontynuował realizację rządowego wsparcia w ramach tzw. „Tarczy Antykryzysowej”. Działania ukierunkowane były na ochronę jak największej liczby miejsc pracy. **Łącznie w okresie 2020-2021 do Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu wpłynęło 7568 wniosków na poszczególne formy wsparcia w ramach „Tarczy Antykryzysowej”. Do końca 2021 roku pozytywnie rozpatrzono 6761 wniosków, natomiast negatywnie rozpatrzono 807 wniosków. W związku z powyższym pomoc finansową w kwocie 47 369 434,14 zł, na ograniczenie negatywnych skutków epidemii i utrzymanie zatrudnienia uzyskały 6734 podmioty.**

Wskaźniki płynące z jarosławskiego rynku pracy w 2021 roku są bardziej optymistyczne niż te z roku 2020. Rynek jest jednak nadwyrężony epidemią Covid-19 wymaga podejmowania wielu działań w celu polepszenia sytuacji ekonomicznej i zatrudnieniowej mieszkańców powiatu oraz funkcjonujących na obszarze powiatu firm. Kontynuacja wsparcia przedsiębiorców, ale również aktywizacja osób bezrobotnych, szczególnie osób młodych, których kariera zawodowa najbardziej ucierpiała w wyniku toczącej się epidemii Covid-19, wydają się być priorytetem na najbliższe lata.

Bezrobocie jest czynnikiem destrukcyjnym, wpływa zarówno na jednostkę, jak i na całą społeczność. Istotne jest zatem diagnozowanie jego przyczyn oraz odpowiednie planowanie działań, w celu eliminacji przyczyn jego powstawania. Biorąc pod uwagę wskaźniki płynące z jarosławskiego rynku pracy przeciwdziałanie bezrobociu oraz łagodzenie jego skutków powinno odbywać się na wielu płaszczyznach uwzględniając między innymi:

- aktywizację osób młodych, promowanie form wsparcia zarówno wśród osób bezrobotnych, jak i poszukujących pracy oraz pracodawców;
- współpracę ze szkołami i placówkami edukacyjnymi, w celu jak najlepszego dostosowywania kierunków kształcenia do aktualnych potrzeb rynku pracy;
- współpracę z pracodawcami, szczególnie w zakresie pozyskiwania wysokiej jakości ofert pracy, także pod względem wysokości wynagradzania;
- wspieranie inicjatyw tworzenia infrastruktury opiekuńczej (m. in. żłobki, przedszkola, kluby dziecięce, placówki opiekuńcze dla osób starszych i z niepełnosprawnościami).

W celu skutecznej realizacji działań aktywizujących zawodowo osoby bezrobotne, minimalizacji i łagodzenia negatywnych skutków epidemii Covid-19 na jarosławskim rynku pracy oraz ograniczania bezrobocia, Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu będzie w 2022 roku starał się pozyskiwać środki finansowe w ramach rezerw ministra ds. pracy oraz funduszy europejskich. Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu będzie również kontynuował współpracę z partnerami rynku pracy w zakresie ochrony istniejących, tworzenia nowych miejsc pracy oraz łagodzenia skutków pandemii Covid-19.

Opracowanie:
Justyna Podolak
Specjalista ds. analiz rynku pracy
PUP Jarosław

Spis tabel:

Tabela 1 Struktura mieszkańców powiatu jarosławskiego w latach 2010-2020, prognoza na lata 2025, 2030.....	4
Tabela 2 Podmioty gospodarki narodowej (bez osób fizycznych prowadzących wyłącznie indywidualne gospodarstwa rolne) według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) oraz województw, podregionów, powiatów i gmin (grudzień 2020, grudzień 2021).....	7
Tabela 3 Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu (2020 i 2021 r.).....	14
Tabela 4 Napływ osób bezrobotnych w 2020 i 2021 roku.....	15
Tabela 5 Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2021 roku.....	17
Tabela 6 Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku wg zamieszkania (grudzień 2021 r.).....	17
Tabela 7 Podział bezrobotnych ze względu na wiek (IV kwartał 2020 r., 2021 r.).....	19
Tabela 8 Podział bezrobotnych ze względu na staż pracy (IV kwartał 2020 r., 2021 r.).....	20
Tabela 9 Podział bezrobotnych ze względu na wykształcenie (IV kwartał 2020r., 2021 r.).....	22
Tabela 10 Osoby bezrobotne pozostające bez pracy w miesiącach (IV kwartał 2020 r., 2021 r.).....	23
Tabela 11 Osoby bezrobotne będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy.....	24
Tabela 12 Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy (2021 rok).....	25
Tabela 13 Bezrobotni do 30 r. ż. (2020 i 2021 rok).....	27
Tabela 14 Bezrobotni do 30 roku życia wg czasu pozostawania bez pracy, wykształcenia, stażu pracy (XII 2021 rok).....	28
Tabela 15 Bezrobotni długotrwale (2020 i 2021 rok).....	33
Tabela 16 Bezrobotni długotrwale wg wieku, wykształcenia, stażu pracy (XII 2021 rok).....	34
Tabela 17 Bezrobotni powyżej 50 roku życia (2020 i 2021 rok).....	40
Tabela 18 Bezrobotni powyżej 50 roku życia wg czasu pozostawania bez pracy, wykształcenia, stażu pracy (XII 2021 rok).....	41
Tabela 19 Bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej (2020 i 2021 rok).....	45
Tabela 20 Bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej wg czasu pozostawania bez pracy, wykształcenia, stażu pracy (XII 2021 rok).....	46
Tabela 21 Bezrobotni sprawujący opiekę nad osobą zależną (XII 2020 i XII 2021 rok).....	50
Tabela 22 Podział bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia wg wieku, wykształcenia i stażu pracy (XII 2021 rok).....	52
Tabela 23 Podział bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia wg wieku, wykształcenia i stażu pracy (XII 2021 rok).....	52
Tabela 24 Bezrobotni niepełnosprawni (2020 i 2021 rok).....	56
Tabela 25 Bezrobotni niepełnosprawni wg wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy, wykształcenia (XII 2021 rok).....	57
Tabela 26 Osoby bezrobotne wyłączone z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2020 i 2021 roku.....	61
Tabela 27 Bezrobotni wyrejestrowani z ewidencji PUP w 2020 i 2021 roku wg przyczyn wyłączeń....	62
Tabela 28 Liczba osób poszukujących pracy w 2020 i 2021 roku.....	64
Tabela 29 Fluktuacja (napływ/odpływ) osób poszukujących pracy w 2020 i 2021 roku.....	65
Tabela 30 Wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej (2020 i 2021 rok).....	66
Tabela 31 Oferty pracy wg sekcji PKD zgłaszane do Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu 2020 i 2021 rok.....	67
Tabela 32 Zawody deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe w powiecie jarosławskim - prognozy na 2022 r.....	72
Tabela 33 Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu realizowane przez PUP Jarosław w latach 2011-2021.....	73
Tabela 34 Krajowy Fundusz Szkoleniowy w latach 2015-2021.....	76
Tabela 35 Wnioski złożone latach 2020-2021 w ramach "Tarczy Antykryzysowej" oraz poniesione wydatki w ramach realizowanych zadań.....	78

Spis wykresów:

Wykres 1 Stopa bezrobocia (w %) w Polsce i województwach na koniec 2021 r.	8
Wykres 2 Stopa bezrobocia w powiatach województwa podkarpackiego (grudzień 2021 r.)	9
Wykres 3 Stopa bezrobocia w Polsce, woj. podkarpackim, powiecie jarosławskim (2021 rok)	10
Wykres 4 Osoby bezrobotne w powiatach województwa podkarpackiego na koniec 2021 roku (w tys.).....	11
Wykres 5 Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w PUP Jarosław w latach 1998-2021 oraz wzrost/spadek liczby bezrobotnych w danym roku do roku poprzedniego	12
Wykres 6 Osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP Jarosław w 2020 i 2021 roku	13
Wykres 7 Bezrobotne kobiety zarejestrowane w PUP Jarosław w 2020 i 2021 roku.....	13
Wykres 8 Liczba zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu osób bezrobotnych ze względu na miejsce zamieszkania (dane na koniec 2020 i 2021 roku)	14
Wykres 9 Udział osób bezrobotnych wg wieku w ogóle zarejestrowanych (I, II, III i IV kwartał 2021 roku)	19
Wykres 10 Udział osób bezrobotnych wg stażu pracy w ogóle zarejestrowanych (I, II, III i IV kwartał 2021 roku).....	21
Wykres 11 Udział osób bezrobotnych ze względu na wykształcenie w ogóle zarejestrowanych (I, II, III i IV kwartał 2021 roku)	22
Wykres 12 Udział osób bezrobotnych pozostających bez pracy w miesiącach w ogóle zarejestrowanych (I, II, III i IV kwartał 2021 roku).....	23
Wykres 13 Osoby bezrobotne w szczególnej sytuacji na rynku pracy (grudzień 2021 r.).....	26
Wykres 14 Fluktuacja (napływ/odpływ) osób bezrobotnych, w tym osób do 30 r. ż. w 2021 r.	30
Wykres 15 Fluktuacja (napływ/odpływ) osób bezrobotnych, w tym osób długotrwale bezrobotnych w 2021 r.	38
Wykres 16 Fluktuacja (napływ/odpływ) osób bezrobotnych, w tym osób pow. 50 r. ż. w 2021 r.	43
Wykres 17 Rejestracja i wyrejestrowanie osób bezrobotnych, w tym korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej w 2021 r.	48
Wykres 18 Fluktuacja (napływ/odpływ) osób bezrobotnych, w tym osób sprawujących opiekę nad osobą zależną w 2021 r.	55
Wykres 19 Fluktuacja (napływ/odpływ) osób bezrobotnych, w tym osób niepełnosprawnych w 2021 r.	59
Wykres 20 Fluktuacja (napływ/odpływ) osób bezrobotnych w 2021 r.	62
Wykres 21 Najliczniej wpływające w 2021 roku oferty miejsc pracy dla danego zawodu, napływ osób bezrobotnych dla danego zawodu	71

Dane źródłowe:

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy

<http://www.starostwo.jaroslaw.pl/>

<http://www.stat.gov.pl/>

<http://www.stat.gov.pl/bdl/>

jaroslaw.praca.gov.pl/

<https://barometrzaszawodow.pl/>

Sprawozdanie o rynku pracy MRPiT-01 – (2020, 2021)

Załącznik 1 do sprawozdania MRPiT-01 – za I i II półrocze 2021 r.

Sprawozdanie o osobach niepełnosprawnych MRiPS-07 – I i II półrocze 2021 roku

Załącznik 6 do sprawozdania MRiPS-01 – za lata 2007-2015

„Barometr zawodów 2022”, opracowanie przygotowane przez WUP Rzeszów

„Sytuacja demograficzna Polski do 2018 r. Tworzenie i rozpad rodzin”, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2019